

-923-

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

186696
(B13045)

ΤΕΡΑΣΙΜΟΥ ΔΕΙΒΑΛΑ

ἑ π ὁ

ΠΑΥΛΟΥ ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΥ.

25

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ:

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ « Η ΝΗΧΡ »

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΡΟΥΣΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

4877.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Ἡ Ἱστορία ἀνδρῶν ἐπιφανῶν, οἵτινες διὰ καρτερικῶν ἀγώνων διεφώτισαν λαοὺς καὶ συνεβάλοντο ἡρωϊκῶς εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν, πρόκειται φάρος μακρόθεν διαυγάζων καὶ ὁδηγῶν τὰς ἐπερχομένας γενεάς εἰς τὸ μεγαλένδοξον στάδιον τῆς Ἐθνικῆς Προόδου καὶ ἀναγεννήσεως. Ἐκ τοῦ πολυμόχθου ἐκείνων βίου δύνανται οἱ νεώτεροι νὰ ἀντλῶσιν ἐκάστοτε παρηγορίαν ἐπὶ τοῖς δεινοῖς τοῦ παρόντος καὶ θάρρος εὐελπί ἐπὶ τὸ μέλλον. Τὸ φοβερὸν καὶ σωτήριο μάθημα, ὅπερ παρὰ πάντων τούτων διδασκόμεθα, εἶναι πάντοτε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ, δηλὸν ὅτι, ἡ ἐλευθερία ἀποκτᾶται καὶ ἡ πρόοδος ἐπιτελεῖται μόνον δι' ἀκραδάντου ἐπιμονῆς, ἐμφορονος ἐνεργείας καὶ διηνεκοῦς θυσίας ἐπὶ τοῦ Ὑψίστου τῆς Πατρίδος βωμοῦ. Ὁ δὲ βίος τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ ἔθνους εἰς οὗς, ὡς ἐν ἐστίᾳ συγκεντρῶνται καὶ ἐξ ὧν διαχέεται τὸ πῦρ τοῦ πατριωτισμοῦ, εἶναι ὁ δυστυχέστερος ὃν διέρχεται θνητὸς ἐπὶ τῆς γῆς· σύμπασα αὐτῶν ἡ ζωὴ κόπος καὶ μόχθος· πικραὶ καὶ ἀναιδέες ἀποβύσεις αὐτῶν ἄρτες ἄχρι τοῦ τάφου. Τότε ὅτε μόνον ἀπονεύεται αὐτοῖς δικαιοσύνη, ὅτε τὸ ἔθνος μετὰ χρόνον ἀνανήψαν στρέφει περιπαθῶς βλέμματα

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῆς ἡρωϊκῆς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων μορφῆς. Ἄλλ' ἡ αὐστηρά ἐπὶ τε τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἐκλεκτῶν του δικαιοκρισία ἀπόκειται εἰς τὴν Ἱστορίαν καὶ μόνην ταύτην.

Διεξερχόμενοι τὰς περιπετείας τῆς πρὸ αἰώνων ξενοκρατουμένης Ἑπτανήσου ἀπαντῶμεν κατὰ τὴν παροῦσαν ἑκατονταετηρίδα μεγάλῳ ψυχον ἄνδρα, ὅστις ἐκθύμως ἀφιερῶσας ἑαυτὸν εἰς ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος γενναίως ἠγωνίσθη ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐπὶ πλέον τεσσαρακονταετίας — τὸν Γεράσιμον Λειβαδά. Ἀπὸ τῆς μεγάλης τῶν Ἑλλήνων Ἐπαναστάσεως ἄχρι τῆς τελευταίας μεταπολιτεύσεως καὶ τῆς ἐνώσεως τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος του μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ὁ βίος αὐτοῦ ὑπῆρξε διηνεκῆς πάλη κατὰ τῆς Ἀγγλοκρατίας καὶ ἀνένδοτος διαμαρτύρησις ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἰονίου λαοῦ καὶ τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως.

Ἡ θλιβερὰ Ἱστορία τοῦ ἀνδρὸς ἄρχεται κυρίως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830, περαίνεται δὲ πλεομένη εἰς σειρὰν φοβερῶν περιπετειῶν διὰ δεινῶν καταδιωγμῶν καὶ φυλακίσεων καὶ ἐξοριῶν. Θερμουργὸς ὢν καὶ παράτολμος ἐν καιροῖς χαλεποῖς καὶ ἐν μέσῳ καταχθονίου ἀντιδράσεως, μόνος ἀποδυθεὶς εἰς ἀμείλικτον κατὰ τῆς ξενικῆς βίας καὶ δεσποτείας πόλεμον ἀνεπτέρωσε τὸ ἐθνικὸν φρόνημα τῶν συμπατριωτῶν του, ἐνίσχυσε τὸ κατὰ τῶν ξένων μῖσος καὶ ἐκράτυνε τὸ ριζοσπαστικὸν δόγμα, οὗ ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Ἀπόστολος. Ἐπὶ ἔτη συνεχῇ οὐδαμῶς εὗρεν ἡσυχίαν ὁ Λειβαδάς συγκροτῶν πολιτικούς συλλόγους, διαμαρτυρόμενος εὐτόλμως ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ, δημοσιεύων ἄρθρα φλογερὰ κατὰ τῆς Προστασίας, ἀδιαλείπτως ἀπευθύνων σπουδαῖα ὑπομνήματα εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον.

καὶ ἀπὸ τοῦ Βουλευτικοῦ βήματος ἐξελέγχων καὶ στηλιτεύων τὰς βιαιοπραγίας καὶ παρανομίας τῆς Προστασιανῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ὀργὴ φιλεκδικῶν καὶ βιαίων Ἀρμοστῶν, ἀπόλυτον καὶ τυραννικὴν ἀσκούντων ἐξουσίαν, ἐσφενδόνιζεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς φυλακῆς εἰς τὴν ἐξορίαν καὶ ἀπὸ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν εἰρκτὴν· σπείρα δὲ φαύλων συντηρητικῶν ἐχάλκευε στυγεράς δολοπλοκίας σκοπούσας τὸν ὀλεθρον αὐτοῦ καὶ τῆς ἀτυχοῦς οἰκογενείας του. Ἄλλ' ὁ ἀδάμαστος πατριώτης ὑπὸ ἔρωτος ἀκράτου πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν πατρίδα φλεγόμενος οὐδέποτε περιῆλθεν εἰς ἀπανθάρρυνσιν. Ὁ ἄλλοτε πλούσιος Λειβαδάς εἶδε τὰ τέκνα αὐτοῦ πεινῶντα, γυμνητεύοντα καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ ἐπὶ τῶν βράχων εὐρίσκοντα στέγην ἣν παρείχεν αὐτοῖς τὸ εἰδεχθὲς Κατάστημα τοῦ Ἰονίου Συντάγματος, ἡ Ὑψηλὴ Ἀστυνομία, ἀλλ' ἐν ταῖς στερήσεσι καὶ ταῖς καταδρομαῖς ἤντλει καρτερίαν καὶ θάρρος ἡ μεγάλη τοῦ ἀνδρὸς ψυχὴ, ἀντιλήπτορα ἔχουσα τὸ πληροῦν αὐτὴν μεγαλουργόν πάθος.

Ὅτε δὲ ἐξεκἀκὴ ἀκατάσχετον τὸ πατριωτικὸν φρόνημα τῆς συγχρόνου γενεᾶς, ὁ Λειβαδάς μετὰ τῶν ἄλλων Ῥιζοσπαστῶν, προκινδυνεύοντας τῆς ἐλευθερίας ἀντιπάσης θυσίας, ἐπεζήτησαν ἐπισήμως ἀπὸ τοῦ 1850 τὴν ἄμεσον ἄρσιν τῆς Προστασίας καὶ τὴν Ἐνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς ἡλευθερωμένης μερίδος τοῦ ἔθνους. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἰδοῦσα μετὰ πολλὰς ἀποπειρας καὶ δοκιμὰς, ὅτι οὐδεμίᾳ ὑπέφωσκεν ἐλπίς διαλλαγῆς μετὰ τῶν προστατευομένων κατασχεθέντων ὑπὸ τοῦ ποθοῦ ἀνεξαρτησίας, ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ τὰν νησίων αἰτίνες καὶ συνηνώθησαν τῷ 1864 μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Μετὰ τοσούτης δὲ θυσίας

καὶ μαρτύρια εἶδεν ἐπὶ τέλους ὁ Λειβαδάς ἐν ἀγαλλιάσει τοὺς πόθους τοῦ πληρωθέντος καὶ ἑαυτὸν πληρεξούσιον ἐν τῷ κυριαρχικῷ Συνεδρίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Τὰς μεγάλας αὐτοῦ ὑπηρεσίας ἀνεγνώρισεν ὁμοφώνως ἡ πρώτη μετὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν Βουλὴ, ἥτις εὐγνωμονοῦσα βαθέως πρὸς τὸν ἄνδρα, « ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Βουλευτοῦ Κυρ. Α. Κουμουνδούρου, παραστήσαντος τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως ἀγῶνας τοῦ Βουλευτοῦ Γ. Λειβαδά, τὴν ἐκ τῶν καταδρομῶν τῆς Προστασίας ἀπώλειαν τῆς περιουσίας του, καὶ τὴν ἐντεῦθεν πενίαν του, συνέστησεν ὁμοφώνως εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον περὶ ἀπονομῆς ἀναλόγου συντάξεως εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου Ταμείου. » Ἡ εὐγενὴς αὕτη πράξις ἐτίμησε καὶ τὸν προτείναντα αὐτὴν καὶ τὴν ἀποδεξαμένην τὴν πρότασιν Ἑλληνικὴν Βουλὴν. Πλὴν ὁ ἀτυχὴς Πατριώτης ἔμελλε νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον, φέρων ἑπαθλὸν τῶν θυσιῶν αὐτοῦ καὶ μακρῶν ἀγῶνων πενίαν σύντονον καὶ ἐγκατάλειψιν ἀδυσώπητον. Ἡ Κυβέρνησις ἐἰ ἀσυγγνώστῃ ἀναληγσίᾳ ὀλιγωρήσασα τῆς δικαίας ἐντολῆς τοῦ Κοινοβουλίου μόλις μετὰ τέσσαρα ἔτη ἤξιωσε νὰ ἀπονεύμῃ εἰς τὸν ἀρχαῖον πρωταθλητὴν, περιστοιχούμενον ὑπὸ πολυμελοῦς οἰκογενείας, πενιχρά τινα ψυχία τοῦ δημοσίου Ταμείου. Οὕτω δὲ ἐν ἀγωνίᾳ ἐκλείσει τὰ κεκμηκότα ὅμματα ὁ γηραιὸς ἀγωνιστῆς, μετ' ἄλγους καὶ συγκινήσεως βαθείας καταλείπων οἰκογένειαν μαστιζομένην ὑπὸ συμφορῶν καὶ ἄκρας ἀνεχειρίας, ἕνεκεν ἀγνωμοσύνης ὀλεθρίου.

Πρὸς τὴν ἀπελπιστικὴν ταύτην ἀναισθησίαν καὶ ἀπάθειαν προσωπικῶν καὶ ιδιοτελεῶν Κυβερνήσεων παρήγορον ἀληθῶς ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν ἡ πανδήμω ἐκδηλωθεῖσα εὐχὴ ἐγκρίτων συμπολιτῶν τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀν-

δρως, — ἡ ἀνίδρυσις μνημείου ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ χώρᾳ. Βραβεῖον ἄξιον τῶν πολυχρονίων ἐκδουλεύσεων καὶ ἐθελουσιῶν τοῦ Λειβαδά, τί ἕτερον δύναται νὰ προσφέρῃ ἢ τεκοῦσα αὐτὸν καὶ θρεψαμένη ἢ ἀνεγείρουσα τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πατριάρχου τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ ἐν μέσῃ τῇ Πόλει, ἀφοῦ ἐν τῷ ἄκρῳ αὐτῆς ὑφύεται τὸ ἀγαλμα τοῦ μισέλληρος καὶ τυραννικοῦ Μαίντλανδ φέροντος ἐπὶ χειρας τὸ τερατῶδες Σύνταγμα, ὅπερ ἐπὶ ἡμῖσιν αἰῶνα ἐταπείνου καὶ κατέθλιβε τὴν πλειάδα τοῦ Ἰονίου; Τιμῶσαι δημοτελῶς τὰ πεφλημένα τέκνα των, αἱ μερικαὶ πατρίδες τιμῶσι πρὸ πάντων ἑαυτάς. Μόνον τὸ πρὸς αὐτὰ ἐκδηλούμενον ἐνδιαφέρον ἀποδεικνύει τὴν εὐγένειαν καὶ μεγαλοφροσύνην τῶν ἐπιζώντων, ἐνταύτῳ δὲ καὶ τὸ μέτρον τῆς ἱκανότητος αὐτῶν περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀνεπιλήστων ὑπηρεσιῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐν σκληραῖς δοκιμασίαις κατέδειξαν ἀδαμάντινον χαρακτῆρα καὶ ἄκαμπτον ἐθνικὸν φρόνημα. Τουναντίον δὲ ἐνοχοὶ ἐσχάτης κατακρίσεως καθίστανται ἢ τε Κυβέρνησις καὶ ἡ κοινωνία, ὅσῳ ἐν στωϊκῇ ἀπαθείᾳ παραβλέπουσαι τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀφειδῶς ἀγωνισαμένους, ἀποθαρρύνουσι τὴν πατριωτικὴν ἀρετὴν καὶ μαραίνουσι τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα τῆς φιλοτιμίας καὶ ἀμύλλης ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν νεωτέρων. Διὰ δὲ ταῦτα ὀφείλουσιν οἱ ἀρμόδιοι, τὴν πρωτοβουλίαν ἀναλαμβάνοντες νὰ ἐπισπεύσωσι μετὰ ζέσεως τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐκδηλωθέντος εὐγενοῦς πόθου. Εἶναι δὲ ἀναμφίβολον ὅτι ὁ λαὸς θὰ συνδράμῃ γενναίως εἰς ἀνέγερσιν τοῦ προσήκοντος μνημείου ὑπὲρ τοῦ μεγάλου πολίτου.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

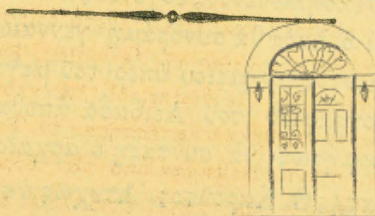
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ἈΘΗΝΩΝ

Ἡ ἀρχαία ἀποθανόντος ἐπεχειρήσῃ ἀποδομῇ νὰ συντάξῃ ὁ ἀρχαῖος αὐτοῦ φίλος καὶ συνεργάτης Θ. Καροῦσος. Ἀτυχῶς ὁ σοφὸς ἀνὴρ μόλις

ἀρξάμενος κατέλιπε τὸ ἔργον ἐνεκα νόσου, ἣτις ἤγα-
γεν αὐτὸν εἰς τὸν τάφον πρὸς βαθεῖαν λύπην τῶν υἱῶν
Λειβαδᾶ, καὶ πρὸς βλάβην αὐτῆς τῆς Ἱστορίας. Ὁ ἀρ-
χαῖος Διδάσκαλος καὶ Ῥιζοσπάστης ἀνεπτύχθη καὶ
ἐβίωσεν ἐν μέσῳ τῶν σκηνῶν ἐκείνων, εἰς ἃς ἔλαβε μέ-
ρος ἐνεργόν, πρὸς ἐξιστόρησιν δ' αὐτῶν ἦτον ὁ μόνος κα-
τάλληλος διὰ τε τὰ προσόντα ταῦτα καὶ τὴν ἄλλην Παι-
δείαν. Ἀλλὰ τούτου θανόντος ἤδη, προσκληθέντες ἡμεῖς
ἵνα συνεχίσωμεν καὶ συμπληρώσωμεν τὴν βιογραφίαν,
προθύμως ἐπελήφθημεν τοῦ ἔργου, συμπεριλαβόντες ἀ-
κραιφνῶς τὰ ὑπὸ τοῦ Καρούσου συγγραφέντα. Ὅ,τι δ'
ἀποβλέπει εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα ἅτινα κατὰ καιροὺς
συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ Λειβαδᾶ σημειοῦμεν ὅτι ἡνα-
γκάσθημεν νὰ φυλάξωμεν τὰ εἰς βιογραφίαν προσή-
κοντα ὅρια, οἷα ἄλλως προδιεχάραττον αὐτὰ τὰ ὑπὸ
τοῦ Καρούσου συντεθέντα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐνε-
τάλημεν νὰ βαδίσωμεν.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 1 Μαρτίου 1877.

Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΛΕΙΒΑΔΑ

ΒΙΟΣ,

Ὅτε ἐγεννήθη ὁ Λειβαδᾶς ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1789, ἐδέ-
σποζον ἐτι τῆς Ἑπτανήσου οἱ Ἑνετοὶ καὶ ἐν Γαλλίᾳ διε-
δραματίζοντο τὰ κοσμοῖστορικά συμβάντα, δι' ὧν ἡλλοιοῦτο
ἡ ὄψις τοῦ κόσμου. Παῖς ἐτι ἤκουσε τὴν πτῶσιν τῆς Ἑνετίας
ὑπὸ τὸν Βοναπάρτην καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ Πατρίδι ἀντὶ τῆς τοῦ
Ἀγίου Μάρκου εἶδε κυματίζουσαν τὴν τριέχρων τῆς Γαλλικῆς
Δημοκρατίας σημαίαν, ἣν ὁ λαὸς ἐχαιρέτιζεν ἐνθουσιωδῶς.
Ταυτοχρόνως αἱ μεγάλαι ιδέαι ἠλέκτριζον τοὺς ὑπὸ τὸν
Τουρκικὸν ζυγὸν στενάζοντας ἀδελφοὺς, οἵτινες ἤρξαντο διορ-
γανίζόμενοι πρὸς γενναίαν ἐξέγερσιν, ἥς ψυχὴ καὶ μοχλὸς ἀν-
εδείκνυτο ὁ μέγας πατριώτης Ῥῆγας Φεραῖος. Ἀρχομένου δὲ
τοῦ παρόντος αἰῶνος αἱ ματηραὶ στάσεις κοινωνικαὶ καὶ πολι-
τικαὶ ἐνέμοντο τὴν Κεφαλληνίαν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Ῥωσ-
σο-Τούρκων, οὓς εἶτα διεδέχθησαν αὐτοὶ οἱ Γάλλοι. Ἀλλ' ἡ
ἐν Παρισίοις συνθήκη τοῦ 1815 ἔθετο ὀριστικῶς τὴν Ἑπτά-
νησον ὑπὸ τὴν Προστασίαν τῆς Ἀγγλίας. Ἐναντίον τῶν ὑπο-
σέσεων αὐτῶν περὶ ἐλευθερίας, οἱ Ἀγγλοὶ καταπατοῦντες
τὴν Πατριαντὶν συνθήκην κατέστησαν ἐν Ἑπτανήσῳ τυραννί-
μοι. Ὁ Ἑπτανήσιος τιγματισθεὶς ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς γνώμης.
Ὁ Ἰππότης Θωμᾶς Μαΐτλανδ, ἐπιβαλὼν σύγταγμα ἀπολυ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΠΟΛΟΓΩΝ

ταρχικὸν διὰ τῆς βίας, τῷ 1817, διπυθέτει τὰ πράγματα κατὰ τὸ δοκοῦν ἀπαγχονίζων, φυλακίζων, ἐξορίζων καὶ δέ-
ρων τοὺς μὴ ὑποκύπτοντας εἰς τὴν δεσποτείαν τοῦ Λόρδου Με-
γάλου Ἀρμοστοῦ. Πένθιμος τότε σιγῇ ἐπεκράτησε πανταχοῦ
καὶ σκληρῶς κατεδιώχθη πᾶν στοιχεῖον ἐλευθερίας καὶ ἐθνι-
σμοῦ. Ἐπὶ ἔτη πολλὰ νόμος ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἦτον τὸ αὐ-
θαίρετον τοῦ Ἀρμοστοῦ. Τὰ ἱστορικά δὲ ταῦτα γεγονότα
ἐξήσκησαν ἀποτελεσματικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ ψυχῆς εὐερεθίστου
καὶ θαρραλέως ὁρμώσης ἐπὶ τὰ μεγάλα καὶ γενναῖα, οἷα ἦτον
ἡ τοῦ Λεϊβαδᾶ.

Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἐντυπώσεων τούτων τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν
ἐλευθερίαν καὶ τὸ μῖσος κατὰ τῶν τυράννων ἐκράτυνε καὶ ἔ-
θρεψεν ἐν τῇ ζωνρᾷ καρδίᾳ τοῦ Λεϊβαδᾶ ἡ ἐν Ἰταλίᾳ μακρὰ
διατριβὴ του, ἐν ᾗ μετέβη ἵνα διεκπεραιώσῃ τὰς σπουδὰς του
περὶ τὴν νομικὴν Ἐπιστήμην, εἰς ἣν ἐπιδοὺς ἐφείλκυσε τοὺς
ἐπαίνους διασήμων ἐν Παυῖα καὶ Βουλωνίᾳ Καθηγητῶν. Εὐ-
γενὴς ὢν καὶ ἀνεπιτήδευτος τοὺς τρόπους ὁ εὐτολμος Λεϊβα-
δᾶς, ταχέως ἐκτίσαστο τὴν εὐνοίαν πολλῶν ἐξόχων ἀνδρῶν
τῆς ὥραίας Χερσονήσου πρὸς ἀνεξαρτησίαν τότε ὀργώσης μετὰ
τοποῦτους ἐπὶ Ναπολέοντος σπαραγμούς. Ἐκεῖ ἠρύσθη ζεῖδω-
ρα νάματα φιλοθνεΐας καὶ πατριωτισμοῦ· τὰ εὐκλεῆ ὀνόματα
καὶ φωτοδόλα παραδείγματα τῶν ἐνδόξων προγόνων του φε-
ρόμενα ἐπὶ τοῦ στόματος τῶν φιλελευθέρων Ἰταλῶν μετεώ-
ριζον τὸν εὐπαράφορον νεανίαν εἰς ὑψηλὰς σφαίρας καὶ διέ-
πλαττον προσηκόντως τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐ-
χὶ σμικρὸν ἐπέδρασαν ἐπ' αὐτοῦ ἡ φιλία τοῦ Ἀνδρέ-
ου Ζαΐμη καὶ πολλῶν σπουδαίων ὁμογενῶν μεθ' ὧν μετέ-
σχε τοῦ ἐν Βουλωνίᾳ Ἐθνικοῦ Κομητάτου καὶ ἐμυήθη τῶν
μεγαλεπηδύλων σχεδίων τῆς φιλικῆς Ἑταιρίας. Ἐντεῦθεν αἱ
γενναῖαι αὐτοῦ ὁρμαὶ ἔλαβον ὀρισμένην διεύθυνσιν καὶ ἐνε-
τάθησαν εἰς σκοποὺς γενναίους.

Περωτισμένος λοιπὸν τὴν διάνοιαν καὶ φέρων ἐν τῇ καρ-
δίᾳ γόνιμον ἠθικὸν πλοῦτον αἰσθημάτων ἀγῶν καὶ φιλελευ-
θέρων, ἐπέστρεψε τῷ 1819 εἰς τὴν ἰδίαν Πατρίδα, οὗσαν βε-

θυθισμένην εἰς σκότος ἕνεκα τοῦ προαιωνίου ζυγοῦ, περίφοδον
δὲ καὶ τεταπεινωμένην ἐνώπιον τοῦ πανισχύρου ξένου. Κατὰ
τῆλικούτου δὲ ὄγκου ἐμελέτησε νὰ ἀντιταχθῇ πάσῃ δυνάμει ὁ
μεγαλόφρων Λεϊβαδᾶς ἐνθουσιῶν εἰς τὰ ἱερὰ ὀνόματα τῆς ἐλευ-
θερίας, τοῦ Πατριωτισμοῦ καὶ τῆς Τιμῆς, περιλαμπόμενος δὲ
ὑπὸ τῶν διδαγμάτων τῆς Ἐθνικῆς Ἱστορίας. Πρὸς τοῦτο πο-
λύτιμον ἐπίκουρον εἶχε τὴν μεγάλην αὐτοῦ περιουσίαν, ἣν διέ-
θετεν ἀφειδῶς, συντρέχων προθύμως καὶ μετὰ γενναιοδωρίας
ὑπὲρ παντὸς πατριωτικοῦ καὶ φιλανθρώπου σκοποῦ. Ἀλλὰ
σπουδαιότερον ἔτι παρήγορον καὶ συνεργὸν εἰς τὴν ἀνισον ταύ-
την πάλιν ἔσχε τὴν πιστὴν αὐτοῦ σύζυγον Ἀννὴν Μεταξᾶ, κό-
ρην τοῦ Κόμητος Σ. Μεταξᾶ, ἣν ἐνυμφεύθη περὶ τὸ ἔτος 1820.

Ἡ εὐγενὴς καὶ εὐαίσθητος γυνὴ ἔφερε ψυχὴν καὶ θέλησιν
ἐράμιλλον πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς, εἰς ᾗ ἦτον ὅλως ἀφοσιωμένη.
ὑπὸ ζωνροῦ αἰσθηματος φιλοθνεΐας κατεχομένη, μετέσχε ἐν
σταθερᾷ ὑπομονῇ τῶν δεινῶν τοῦ συζύγου ἀγογγύστως φέ-
ρουσα τὰς καταδρομὰς καὶ τὰ μαρτύρια, εἰς τὰ ὅποια ἦτον
ἐκτεθειμένη σύμπασα ἡ οἰκογένεια ἐπὶ τὸσαῦτα ἔτη. Ἐν στι-
γμαῖς ἀγωνίας καὶ συνοχῆς ἐπέδειξεν ἑκτακτον θάρρος καὶ με-
γαλοψυχίαν. Τὸ φρόνημα αὐτῆς διετηρεῖτο πάντοτε ἀκμαῖον·
ἀλλὰ τὸσαῦτα κακουχίαι εἶχον καταβάλλῃ τὸν ὁργανισμόν
τοῦ σώματος ἐξασθενήσασαι τὸ νευρικὸν σύστημα καὶ ἐπενεγ-
κοῦσαι ὀδυνηρὸν καρδιακὸν νόσημα. Ὅτε ἔθαλλεν ὁ οἶκος αὐτῆς
ἦν ἐλευθέριος καὶ εὐπονητικὴ μετ' ἀγάπης Χριστιανικῆς· ὅτε δὲ
μετὰ χρόνον ἐδοκίμαζε τὰς ὁδύνας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐγκα-
ταλείψεως, ὑπερηφάνως ἀπέκρουε τὰς ὑπὸ συγγενῶν ἢ ἄλλων
γενομένας αὐτῇ προτάσεις περὶ προσφορὰς εἰς τὸν σύζυγον
ἀξιομάτων καὶ πλούτου ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ παραπέσῃ αὐτὸν εἰς
προδοσίαν. Ἐνεκα τούτου εἶδε μετὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ οἴκου
τῆς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν κόμητα Βαπτιστὴν Μεταξᾶ, ὑποβαλόν-
τα τοιαύτας ἐξευτελιστικὰς προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ Παλμερ-

ἴωνος. Τὴν γενναϊότητα αὐτῆς ἐπέδειξατο εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἡ

Ἀννὴν Λεϊβαδᾶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς μεγάλης τῶν Ἑλλήνων
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Ὁ οἶκος Λεϊβαδά παρὰ πᾶσαν τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἐποχὴν ἠνοίγετο πρόθυμος εἰς πρόσφυγας οἰκογενεῖας διακεκριμένων Ἑλλήνων, οἷος ὁ Ῥαγκαβῆς καὶ ἄλλοι, οὓς ἐφιλοξένοι ἀδελφικῶς. Οὐχ ἥττον φιλοτίμως περιποιεῖτο καὶ πολλοὺς φιλέλληνας στρατιωτικούς ἢ πολιτικούς διερχομένους ἐκ Κεφαλληνίας, ἥτις εἶχε καταστῆ ἐστία ἔργων πατριωτικῶν. Ὁ Λεϊβαδάς κατέβαλε συντόνους προσπάθειάς πρὸς συνδρομὴν καὶ περίθαλψιν τῶν ὑπὲρ Πίστews καὶ Πατρίδος ἡρωϊκῶς ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν πρὸς οὓς ἐκ Κεφαλληνίας ἀπεστέλλοντο ἀφειδῶς καὶ ἄνδρες καὶ χρήματα ἐναντίον τῆς βίας καὶ τῶν φοβερῶν κωλυμάτων τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας. Τὸν καταλαβόντα τὴν νῆσον ἐνθουσιασμόν ἐπολέμησεν ἀδυσωπήτως ἡ φιλότουρκος ξενικὴ δεσποτεία διὰ τῆς ἀγχόνης, διὰ μαστιγώσεων, δημεύσεων, πυρπολήσεων καὶ καθείρξεων. Ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα διέκαιε ζωηρῶς καὶ βαθέως τὰς καρδίας τῶν Νησιωτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Λεϊβαδάς ἀψηφῶν πάντα ἐκ τῆς τρομοκρατίας κίνδυνον, δραστηρίως ἐνήργει ζωπυρῶν τὸ γενναῖον φρόνημα, ἐξεγείρων τοὺς συμπολίτας, δεχόμενος ἐπιτροπὰς καὶ περιθάλλων τοὺς ἐκ τῆς Στερεᾶς καὶ Πελοποννήσου προσερχομένους δυστυχεῖς. Ἐναμίλλως περὶ ταῦτα συνήργει καὶ ἡ φιλάνθρωπος σύζυγος τοῦ Λεϊβαδά, προσβληθέντος τότε ὑπὸ σοβαροῦ τῶν ποδῶν νοσήματος, ὅπερ ἔφερε πάντοτε μετὰ ταῦτα εἰς ἐπίμετρον τῶν δεινῶν.

Ἀλλ' ἡ ὁπωσδήποτε αἰσία ἐκθασίς τῆς Ἑλλ. Ἐθνεγερσίας, ἡ σύστασις ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ τὰ ἐν Εὐρώπῃ συμβάντα ὥφειλον νὰ ἐξεγείρῳσιν ἤδη σωτηριωδῶς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐπτανησιακοῦ Λαοῦ. Ὅσοι ἐν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ βορβόρου τῆς δουλείου ὑποτελείας καὶ τῶν εὐτελῶν συμφερόντων ἀνυψοῦντο εἰς τὰς ἀγνάς σφαῖρας τῆς φιλοπατρίας καὶ ἐλευθερίας ἐπτέρουν ἐλπίδας ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ εὐθαρσῶς προηλείφοντο εἰς τὸν ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Ἐν τῇ παλαιστρᾷ δὲ πρῶτος κατῆλθε μετ' ἐνθουςίας ὁ Λεϊβαδάς, ὁδηγὸν ἔχων τὰς ἀγνάς αὐτοῦ προσπάθειαι καὶ ἀσπίδα τὸν ἀδαμάστινον αὐτοῦ χαρακτήρα. Ἀλλὰ πρὶν

ἢ προσῶμεν εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν καθέκαστα τοῦ ἀγῶνος τούτου, τίς ἕτερος δύναται κάλλιον νὰ δώσῃ ἡμῖν εἰκόνα τινὰ γενικὴν τῆς ἀπαισίας καταστάσεως, ἐν ᾗ τότε ἐκείντο τὰ πράγματα, ἢ ὁ ἀνὴρ ὅστις ὑπέστη ὅλον τὸ βάρος αὐτῆς καὶ ἦν ἐκ ρίζης νὰ ἀνασπᾷ ὥμοσεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ; Ὁ Λεϊβαδάς ἐν ἔτει 1868 ἐκθέτων ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τὴν ἀδικον ἐγκατάλειψίν του καὶ τὰ αἷτια τῆς ὀδυνηρᾶς θέσεως εἰς ἣν περιῆλθεν, ἔγραφεν ἐπὶ λέξεως τάδε :

« Ὁ ἀγὼν οὗτος, Μεγαλειότατε, εἰς ὃν ἐξετέθη »
 « κατὰ τῆς Ἀγγλοϊονικῆς Προστασίας δὲν ἦτο πενταετής, »
 « οὐδὲ δεκαετής, ἀλλὰ κινδύνων μεστός διήρκεσεν ἐπὶ ἔτη »
 « 40 ἀπὸ τῆς ἀκραιότερας νεότητος μέχρι τοῦ γήρατός μου. »
 « Καὶ ὅτε οἱ πολῖται ἐστέναζον ὑπὸ τὸ βάρος τῆς Ἀγγλοϊο- »
 « νικῆς δεσποτείας, ὁ δὲ νοῦς καὶ ἡ καρδία ἀπάντων ἦτο »
 « παγωμένος· ὅτε μία ἰσχυρὰ ἀριστοκρατία μὲ ὅλας τὰς δυ- »
 « νάμεις τῆς ἀντιπαρετάττετο κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ ἱ- »
 « δεῶν καὶ πολιτικῶν συστημάτων τεινόντων νὰ ἐλαττώσουν »
 « τὰς πεπαλαιωμένας προλήψεις των καὶ ν' ἀφαιρέσουν 200 »
 « ἑτῶν προνόμια καὶ διορθώσουν ὅλα τὰ ἐλαττώματα, ἅτινα »
 « ἐμπόδιζον τὴν πρόοδον καὶ πᾶν εὐγενὲς καὶ γενναῖον αἵ- »
 « σθημα· ὅτε αὐτοὶ μόνοι, κατέχοντες ἀπάσας τὰς ἐξουσίας, »
 « διεῖπον τὴν τύχην τοῦ τόπου· ὅτε ἐπεκράτει ὁ στρατιωτι- »
 « κὸς νόμος καὶ ὁ ἀφοπλισμὸς τοῦ λαοῦ· ὅτε ἡ ἀγχὼν ἐκρέ- »
 « ματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν πολιτῶν καὶ τὸ ἄθῳον αὐτῶν »
 « αἶμα ἐχύνετο ἀφειδῶς· ὅτε αἱ πυρκαϊαὶ τῶν οἰκιῶν καὶ ἡ »
 « καταστροφή καὶ ἡ δήμευσις τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν... »
 « ὅτε ἡ μάλιστα κατεξέσχιζε τὰς σάρκας τῶν ἀτυχῶν ἐκεί- »
 « νων λαῶν, ἡ δὲ ἐλευθερία τοῦ τύπου καὶ τοῦ λόγου κα- »
 « τεδικάζετο ὡς ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας καὶ ἐπὶ τέλους »
 « ὅτε ἡ Ὑψηλὴ Ἀστυνομία ἐδιοῖκει τὸν ἀτυχῆ ἐκείνον λαὸν »
 « τῆς Ἐπτανήσου — Εἰς τοιαύτην τερατώδη καὶ φρικαλέαν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΛΕΙΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

» ψεύση, — ἐγὼ μόνος ὕψωσα τὴν φωνήν μου ἐν Κεφαλληνίᾳ
 » καὶ καταπολέμουν τοσοῦτον βάρβαρον καὶ ἀχαλίνωτον
 » δεσποτείαν, καὶ πρῶτος ἐγὼ ὕψωσα τὴν φωνήν ὑπὲρ τῆς
 » ἑνώσεως μὲ τὴν εἰσέτι ἀβεβαίαν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλά-
 »δος ὡς ἡ κατηγορία περὶ ἐσχάτης προδοσίας τῶν 1830 τὸ
 « ἐπιβεβαίω... » Ἐκ πάντων τούτων δύναται τις νὰ
 συλλάβῃ καθολικὴν τινα ἔποψιν τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς
 θέσεως τῆς Ἑπτανήσου, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Λεϊβαδάς ἐδυσο-
 δόμει τὴν ριζικὴν αὐτῆς ἀνατροπὴν. Σαφεστέραν ὅμως εἰκόνα
 τῆς ζοφερᾶς ἐλείνης καταστάσεως χαράττουσι τὰ ἐπόμενα,
 συγγραφέντα ὑπὸ τοῦ πολυμαθοῦς Θ. Καρούσου, ὅστις ἐξέθη-
 κε τὰς περιπετείας τοῦ ἀνδρὸς ἄχρι τῆς Ἀρμοστείας τοῦ Λόρ-
 δου Νούγγεντ.

Ὁ ἀείμνηστος Γεράσιμος Λεϊβαδάς, ἅμα ὡς διανύσας
 ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις τῆς Ἰταλίας τὴν σειρὰν τῶν τῆς
 Νομικῆς Ἐπιστήμης μαθημάτων ἐπανεκάμψεν εἰς τὰ ἴδια,
 ἐτράπη ἐπὶ τὸ πολιτικὸν στάδιον ἀναπετάσας τὴν ση-
 μαίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τῆς πρῶτης Ἀγγλοϊο-
 νίου Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ θὰ περιεπίπτομεν εἰς οἰκτρὰν ἀ-
 πάτην, ἐὰν ἐξελαμβάνομεν τὴν Ἀντιπολίτευσιν καθ' ἣν
 ἔχει σημασίαν σήμερον ἡ λέξις ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πολιτεύματι,
 ὅπερ ἀναγκαίως προϋποθέτει αὐτὴν, ὡς ἀπαραίτητον στοι-
 χεῖον τῶν λειτουργιῶν αὐτοῦ. Σήμερον ὁ ἀντιπολιτευόμε-
 νος ἐκφράζει ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως τὰς δοξασίας καὶ τὰς
 πεποιθήσεις αὐτοῦ, ἐπικρίνει τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως,
 ἐξελέγχει τὰ λάθη καὶ τὰς παρεκτροπὰς τῆς, ἐπὶ τέλους δὲ
 ἐὰν προσελύσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν κοινὴν γνώμην, ἔαν τὸ σύ-
 στημα τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἰδεῶν καταδειχθῇ προσφορώ-
 τερον εἰς τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, προσ-
 καλεῖται ὅπως ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν ἀρχὴν ὅπως οἰκονοσοφῇ
 σὺν τῷ σκόφῳ τῆς πολιτείας εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον του. Ἀλλὰ
 ὅτε περὶ τὸ 1830 ὁ Λεϊβαδάς κατέταξεν αὐτὸν εἰς
 τὴν ἀντιπολίτευσιν, τί τὸ ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπικρατοῦν Πολί-

τευμα ; Οἱ Ἀρμостαι, οἱοὶ ἐν παραδείγματι οἱ διαβόητοι
 Μαιντλάνδος καὶ ὁ τοῦτου διάδοχος Ἀδαμ, ἐνασκούντες δεσ-
 ποτικὴν καὶ ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐνέσπειραν παντοῦ τὸν φόβον
 καὶ τὸν τρόμον, παντοῦ ἐπεκράτει νεκρική σιγὴ καὶ κατῆφεια
 εἰς οὐδένα τῶν πολιτῶν ἐπετρέπετο νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ ἑαυτοῦ
 φρόνημα περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἢ ἐλαχίστη ἐκφρασίς
 ἐλευθέρων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ἤρκει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς
 στάσις, ὡς ἐγκλημα καθοσιώσεως, ὁ ἐλαφρότερος γογγυσμὸς
 τῶν πολιτῶν, τὸ ἀπλούστερον παράπονον κατὰ τῶν αὐθαιρεσί-
 ῶν ἢ βιαιοπραγιῶν τῆς ἐξουσίας, πλάγιός τις ὑπαινιγμὸς ἢ
 συμβολικὴ τις παράστασις ἐδύνατο οὐ μόνον νὰ προκαλέσῃ
 προσωπικὰς καταδιώξεις, φυλακίσεις ἢ ἐξορίας, ἀλλὰ καὶ εἰς
 μεγαλητέρας διαστάσεις ἐπεκτεινομένου τοῦ Κυβερνητικοῦ
 σάλου νὰ παράσῃ ἀφορμὴν εἰς στρατοδικεῖα εἰς μαστιγώσεις,
 εἰς ἀπαγχονίσεις καὶ πᾶν εἶδος ἀθεμιτοῦργίας καὶ βαρβαρότη-
 τος.

Κατὰ τὰς ἀποφράδας λοιπὸν ἐκείνας ἡμέρας, ὅτε ὁ δεσπο-
 τισμὸς ἐπεκάθητο βαρὺς ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν Ἑπτανήσιων,
 ὅτε ἡ διαφθορὰ ἢ δουλοφροσύνη καὶ ἡ χαμέρπεια ἐθεωροῦντο
 ὡς τὰ μόνα συστατικὰ μέσα, δι' ὧν ἡδύνατό τις νὰ προαχθῇ
 εἰς τιμὰς καὶ ἀξιώματα, τούναντίον δὲ ἡ ἀρετὴ, ἡ φιλοπά-
 τρια, καὶ τὸ γενναῖον φρόνημα ἀπηνῶς κατεδιώκετο καὶ οἱ
 τούτων ἐμπορούμενοι ὑπελαμβάνοντο ὡς ταραξίαι καὶ ἀνα-
 τροπεῖς τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ἐν τοιοῦτοις χαλεποῖς καιροῖς
 ὁ Λεϊβαδάς, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν, ἃς ἤρύ-
 σατο ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων συγγραμ-
 μάτων, κατῆλθεν εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον πεποιθὼς εἰς τὴν
 εἰλικρίνειαν τῶν ἀρχῶν του καὶ εἰς τὴν ἀγνότητα τῶν αἰσθη-
 μάτων του. Τίς δὲ ἡ πορεία ἦν εἰς ἑαυτὸν ἀνέκαθεν διεχά-
 ραζεν ; Τί τὸ σύστημα τῆς ἐνεργείας ὃ ἐξ ἀρχῆς προείλετο ;
 Μετ' εὐτολμίας καὶ θάρρους νὰ στηλιτεύσῃ πᾶσαν αὐθαιρεσί-
 αν, πᾶσαν βιαιοπραγίαν καὶ πᾶσαν κατάχρησιν τῆς Κυβερνή-
 σεως, νὰ προάσπῃται ἀνεκδότως τὰ καταπατούμενα δικαι-
 ωματα τῶν συμπολιτῶν του, νὰ διαφωτίξῃ τὸν τόπον περὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τῶν πραγματικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς
θεραπείας του, νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν σπουδὴν καὶ προσπάθει-
αν πρὸς σύστασιν Συλλόγων, οἵτινες συγκροτούμενοι χάριν
δῆθεν ψυχαγωγίας ἢ διασκέδασις ὤφειλον κυρίως νὰ χρησι-
μεύουσιν ὡς κέντρα ἑνώσεως, ὅπως ἐν αὐτοῖς οἱ συνερχόμενοι
ἑταῖροι συζητῶσι, βουλευόμενοι καὶ ἀπὸ κοινοῦ συνεργῶσι
πρὸς διάπλασιν καὶ παγίωσιν τῆς κοινῆς γνώμης καὶ πρὸς
βαθμιαίαν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν πατριωτικῶν ἐ-
κείνων ἀρετῶν αἵτινες, ἐπὶ τέλους κατισχύουσαι πάσης ὑλι-
λικῆς βίας, γίνονται παραίτιοι τῆς κοινωνικῆς παλιγγενεσίας
καὶ ἀναπλάσεως. Ἀλλ' ὁ ἀκάματος Λεϊβαδάς δὲν περιέ-
στειλεν τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ μόνον ἐντὸς τοῦ πρακτικοῦ τού-
του κύκλου ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ νευρώδους καλάμου του ἀπνύ-
θουν ἐντόνους ἀναφορὰς καὶ ὑπομνήματα ὅτε μὲν πρὸς αὐτοὺς
τοὺς Ἀρμοστὰς, ὅτε δὲ πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τῆς Με-
γάλης Βρετανίας, ὅτε δὲ πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον,
συνάμα δὲ ἐπειδὴ οὐ μόνον οὐδὲν ἔχνος δημοσιογραφίας τότε
ὑπῆρχεν ἐν Ἑπτανήσῳ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ χρῆσις Τυπογραφείου
ἐδεδωμένετο, κατεχωρίζεν εἰς τὰς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκδιδομένας
ἐφημερίδας ἄρθρα ἐκπέμποντα μύδρους κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς
Προσασίας, ἐν οἷς ψηλαφητῶς ἀπεδείκνυν ἐν τῇ Ἀντιπρόσω-
πος αὐτῆς προφανῶς παρεβίασεν τὴν ἐν Παρισίοις Συνθήκην,
ἐπιβαλὼν διὰ τῆς βίας τοῖς Ἑπτανησίοις Σύνταγμα ἀπᾶδον
πρὸς τε τὸ γράμμα αὐτῆς καὶ τὴν διάνοιαν, Σύνταγμα ὅπερ
τηροῦν τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους ἐλευθέρου πολιτεύματος, κατ'
οὐσίαν συγκεντροῖ ἀπάσας τὰς ἐξουσίας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ
Ἀρμοστοῦ.

Ἀλλ' ἴσως ἐνταῦθα ἐρωτήσῃ τις μετ' ἀπορίας πῶς ταῦτα
διενεργῶν ὁ Λεϊβαδάς διέφευγε τὸ ἄγρυπνον ὄμμα τῆς δι-
αβοήτου ἐκείνης Ὑψηλῆς Ἀστυνομίας, πῶς ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ
δὲν ἐγένετο ἀνάρπαστος βαρεϊανὴ ὑποσχὼν δίκην διὰ τὴν
τολμηρίαν του ταύτην, μάλιστα δὲ ὅταν ἀναλογισθῶμεν τὸ
σύστημα τῆς Τρομοκρατίας, ὅπερ τότε, ὡς ἀνθρώπων ἐρρεθὴ,
ἀκωλύτως ἐν Ἑπτανήσῳ ἐδέσποζεν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου.

Ἀλλ' ἐν πρώτοις δὲν πρέπει νὰ παρίδωμεν ἀλήθειαν ἐπιβε-
βαιουμένην ὑπὸ τῆς μακρᾶς πείρας καὶ ὑπὸ τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς
ταύτης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὅτι ὁσάνκις ὁ ἀντεπεξερχόμενος
κατὰ δεσποτικῆς τινος Κυβερνήσεως εἶναι ἀνὴρ, οἷος ὁ Λεϊβα-
δάς, ἀπολαύων τῆς γενικῆς τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ἐμπιστο-
σύνης καὶ ὑπολήψεως διὰ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ εἰς τὰ γενικά
τῆς Πατρίδος του συμφέροντα, διὰ τὴν ἀγνότητά των αἰσθη-
μάτων του πρὸ πάντων δὲ διὰ τὴν εὐστάθειαν τοῦ χαρακτῆ-
ρός του καὶ τὴν ἐδραϊὰν καὶ ἀκλόνητον αὐτοῦ πεποιθήσιν
εἰς τὴν ἱερότητα τῶν ἀρχῶν του, ὣν ἀπέναντι παρ' οὐδὲν λο-
γίζεται πᾶν προσωπικὸν συμφέρον, πᾶσαν ἰδιοτέλειαν, ἀνα-
χαίτιζῃ τὴν ὁρμὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγριωτέρου δεσπότου, ἐπ-
εγείρῃ εἰς τὴν καρδίαν του αἰσθημάτι ἀκούσιον θάμβους καὶ
ἐκπληξέως, καὶ περιάγει αὐτὸν εἰς τὴν ἀνάγκην, ὑπολογιζό-
μενον τὰς συνεπείας, νὰ μὴ θέσῃ ἐπ' αὐτοῦ βέβηλον χεῖρα, νὰ
μὴ ζητήσῃ ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ
πίνακι, ἀλλὰ διὰ πλαγίων καὶ ὑποῦλων μέσων, διὰ παντοίων
διαβολῶν καὶ σκευωρημάτων νὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸν μι-
σαρὸν σκοπὸν του, καλύπτων αὐτὸν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς
δικαιοσύνης καὶ τῆς νομιμότητος.

Ὅθεν ἡ παρὰ πόδα ἀφήγησις εἶναι οὐσιωδῶς διαδραματίσις
ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ἡρωϊκῆς αὐταπαρνήσεως, οὐδέποτε ὑποχω-
ρούσης ἀπέναντι οἰουδήποτε κινδύνου, οἰουδήποτε προσκόμ-
ματος χάριν τῆς ὑποστηρίξεως τῶν γενικῶν συμφερόντων·
ἀφ' ἑτέρου δὲ, τῆς κυβερνητικῆς σπείρας σχεδιαζούσης ἐν
κρυπτῷ καὶ παραδύστῳ πᾶν εἶδος δολοπλοκίας καὶ καταχθo-
νιότητος ὅπως ποιήσῃται ἐκποδὴν τὸν ἀποκαλύπτοντα τὰς
ἀσχημότητας τῆς.

Ἡ πρώτη δὲ ἀπόπειρα πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ Λεϊβαδά
χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ ἔτος 1830. Κατὰ τοὺς μῆνας Αὐγούστου,
Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους τούτου ἐν ὥρᾳ νυχτὸς
ἐπὶ τοῦ οὐλοῦντο καθ' ἀπάσας τὰς ἀγυῖας τῆς πόλεως Ἀργο-
μοῦσιον ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ τοῦ Κωδωνοστασίου τῆς μικρᾶς
Ἡλείας ἐξαίρουμένου, λιβελλογραφικὰ καὶ ἐπαναστατικὰ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΑΛΟΝΙΚΩΝ

Ἡλαιοειδὲς ἐξαίρουμένου, λιβελλογραφικὰ καὶ ἐπαναστατικὰ

ἔγγραφα κατὰ τοῦ Ἀρμοστοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Κυβερνήσεώς του· Εὐρέθη δὲ δυστυχῶς ἄνθρωπος ἐξώλης καὶ προώλης ὅστις ἀναιδῶς καὶ ἀσυστόλως κατ' εἰσήγησιν τῶν πατρῶνων του κατέθεσεν ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ὅτι τὰς σατύρας ἐκεῖνας καὶ τὰς δημεγερτικὰς προκηρύξεις ἔγραψεν αὐτὸς καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Λειβαδᾶ.

Κατὰ συνέπειαν τῆς καταθέσεως ταύτης τοῦ ἀργυρωνήτου ψευδομάρτυρος, ὁ Ἀρμοστὴς Ἀδάμ μένεα πνέων θέτει πάραυτα ἐν ἐνεργείᾳ τὰ πλέον ἀπηνῆ καὶ βίαια μέτρα· ἐν ἀκαρεῖ κατ' οὐκάζιον τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος ἀφ' ἐνὸς μὲν προκηρύττεται ὁ στρατιωτικὸς νόμος καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον, ἀφ' ἑτέρου δὲ περιστοιχίζεται ὁ οἶκος τοῦ Λειβαδᾶ ὑπὸ στίφους στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων, οἵτινες παραβιάζοντες τὸ οἰκιακὸν ἄσυλον ἐνσπείρουσιν εἰς ὅλην τὴν οἰκογένειαν τὸν τρόμον καὶ τὴν φοβίαν, ἐγκλείσαντες ἐντὸς πνιγροῦ δωματίου τὴν σύζυγον, τὰ τέκνα καὶ τοὺς ὑπηρέτας μετὰ τοῦ ψυχorro-ραγοῦντος πάππου αὐτῶν, εἰσπηδῶσιν μετ' ἀκαθέκτου μανίας εἰς τὰ ἄλλα δωμάτια τῆς οἰκίας, διαρρύνουσι τὰ κλεῖθρα τῶν θυρῶν, συντρίβουσι πᾶν τὸ προστυχὸν ἐπιπλον, ἀναστατοῦσι τὰ πάντα πρὸς ἀνέυρεσιν ὅπλων καὶ ἐγγράφων. Ὁ δυστυχὴς οἰκογενειάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τάγματος λοχοφόρων στρατιωτῶν ἄγεται δέσμιος εἰς τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς ἀνευσυγκοινωνίας· ἐκ Κεφαλληνίας δὲ μεταβιβάζεται εἰς Κέρκυραν, ἐγκαθεῖρνυται ἐντὸς τῶν σκοτεινῶν φυλακῶν τοῦ παλαιοῦ φρουρίου, ἔνθα ἐπὶ ἐννέα μῆνας ὑφίσταται παντοίας δοκιμασίας καὶ κακώσεις, διημερεύων ἐν μέσῳ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ συγκειμένου ἐκ τρισχιλίων ἀνδρῶν ὑποβλεπόντων αὐτὸν ὡς πολέμιον τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτερινῇ ὕπνῳ ἐπιτηρούμενος ἐκάστοτε ὑπὸ δύο στρατιωτῶν, καὶ, τὸ δεινότατον πάντων, διάγων ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ περὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐφ' ὅσον αὐστηρῶς πᾶσα μετ' αὐτῆς ἄλλη λογαφία ἀπηγορεύετο.

Παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν ἐννεάμηνον ταύτην περίοδον τῆς ἐφ' ἀκαθείξεως αὐτοῦ διενεργουμένων αὐστηρῶν ἀνακρίσεων καὶ

προσκαλουμένων εἰς Κέρκυραν ἑκατοστίων μαρτύρων, ἐπὶ τοὺς προσάγεται ἐνώπιον τοῦ Ὑπερτάτου Συμβουλίου, καθὼ εἰδικοῦ Δικαστηρίου, τὸ πολύκροτον καὶ ἱστορικὸν ἐκεῖνο κατηγορητήριον, τὸ ἐν ἀρμοδίῳ χρόνῳ καὶ τόπῳ συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ Εἰσαγγελέως Μαρκορᾶν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως Μαντζάρου, δι' οὗ ἐπεχαρακτηρίζοντο αὐτὸς τε καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ συγκατηγορούμενος Κ. Βαλασαμάκης ὡς ἐνοχοὶ ἐγκλήματος ἐσχάτης προδοσίας, ἐγκλήματος τιμωρουμένου κατὰ τὴν πρῶην Ἰόνιον Νομοθεσίαν διὰ κεφαλαιῆς ποινῆς.

Διεξαχθείσης ὅθεν τῆς πολυθρλύτου ἐκείνης ποινικῆς δίκης ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς πρῶην Ἰονίου Πολιτείας, ὡς ἐκ θαύματος ἡ θεία πρόνοια διέσωσεν ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ὀλέθρου, ὃν κακοδούλως εἶχε προπαρασκευάσῃ ἡ συμμορία τῶν καταχονίων, τὸν εὐθαρσῆ καὶ ἀτρόμητον Λειβαδᾶ μετὰ τοῦ συναδέλφου του, ἐφ' ὅσον μετὰ τῶν συνδικαζόντων ἔτυχεν ἐδρεύων καὶ τις εὐσυνειδήτος καὶ ἀμερόληπτος Ἀγγλος δικαστῆς, ὅστις διὰ τῆς νοημοσύνης αὐτοῦ καὶ ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτήρος του διείδε τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰσέδυσεν εἰς τοὺς πρώτους στήμονας τῆς πολυπλόκως ἐξυφανθείσης διαβολῆς. Ὅθεν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐν λόγῳ Δικαστηρίου οἱ μὲν κατηγορούμενοι ἐκηρύχθησαν ἄθωοι, ὁ δὲ ψευδὴς κατὰ θέτης κατεδικάσθη ἐπὶ πλαστογραφίᾳ εἰς διετὴ φυλάκισιν.

Εἰς ὑποστήριξιν δὲ τοῦ προεκτεθέντος ἱστορικοῦ γεγονότος ἐπισυνάπτονται δύο ἐπίσημα ἔγγραφα — κατηγορητήριον 19 Μαρτίου 1830 καὶ ἀπόφαισις ὑπερτάτου Συμβουλίου 31 Μαΐου 1831.

Ἀλλὰ τὴν Ἀρμοστείαν τοῦ δεσποτικοῦ καὶ ὠμόφρονος Ἀδάμ διεδέχετο ἡ τοῦ φιλελευθέρου καὶ φιλανθρώπου Νούγγεντ· ὅθεν εἰς τὸν κατ' ἐπιφάνειαν καὶ ἐξωτερικῶς κρινόντα τὰ πράγματα εἰσφαίνεται ἡ τῆς Ἑπτανήσου κατάστασις μεταβαλλομένη ὅτι· ἐφαίνετο ὅτι ὑπέφωσκεν ἡ ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς πολιτικῆς Ἀναγεννήσεως, διότι ὁ Νούγγεντ διὰ τῶν ἐνθουσιωδῶν αὐτοῦ προκηρύξεων ἀπευθυνόμενος πρὸς αὐτὸν

τὸν λαὸν ὑπερίμνησεν αὐτῷ τὴν προγονικὴν αὐτοῦ εὐκλειαν παρίστανε τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς εὐνομίας καὶ τῆς τάξεως, ἀνεπτέρου τὸ φρόνημα διὰ περιγραφῆς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φιλευλευθέρων θεσμῶν, ἀλλ' οὐσιωδῶς καὶ ἐν πράγματι οὐδεμία τροπὴ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπήρχετο· τὸ διέπον σύστημα διετέλει μέχρι κεραίας τὸ αὐτὸ, μηδεμίαν ὑποστάν μεταβολὴν καὶ ἀλλοίωσιν. Ἰνα δὲ ἐκφρασθῶμεν θετικώτερον καὶ μᾶλλον συγκεκριμένως παρατηρητέον ὅτι ἡ ἀρετὴ, ἡ ἱκανότης, ἡ παιδεία, παρηκκωνίζοντο, ἡ ἀκριβέστερον εἰπεῖν κατεδιώκοντο καὶ διεβάλλοντο. Οἱ αὐτοκαλούμενοι φίλοι τῆς Προστασίας ἀταράχως ἐνέμοντο τὰ τῆς Πολιτείας, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους τίς νὰ δειχθῇ μᾶλλον πειθίηνος εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ δεσπότη· διότι τὰ μέσα δι' ὧν ἡδυνάτο τις νὰ προαχθῇ εἰς τὰ ὕψατα ἀξιώματα ἦσαν ἡ κολακεία, ἡ ποταπότης καὶ ἡ χαμέρπεια. Ὅπως δὲ διὰ τοιούτων ἀποτροπαίων μέσων συστήσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν δὲν ἐδίσταζε νὰ παραστήσῃ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Μ. Βρεταννίας ὡς ἑθροῦς τῆς Προστασίας, ὡς βωσσοφρονας τοὺς ἐλευθεροφρονούντας καὶ μὴ ἀνεχομένους τὸν ἐξουτελισμὸν τῆς φίλης Πατρίδος. Προσθετέον δὲ τούτοις ὅτι, κατὰ τὰς ἀποφράδας ἐκείνας ἡμέρας, μὴ ὑπαρχούσης ἐν Ἑπτανήσῳ οὔτε δημοσιογραφίας, οὔτε ἐλευθέρου ἀντιπροσωπικοῦ συστήματος, ἡδύναντο οἱ γεννάδαι νὰ ἀπεικονίζουσι τὰ τε πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐφ' ὅσον οὐδεὶς ἦν ὁ ἀντιέξων, ἐφ' ὅσον οὐδεὶς κίνδυνον ἔτρεχον, ὅπως ἡ κοινὴ γνώμη ἀποκαλύψῃ εἰς ᾧ τὰ αἵσχη των, εἴτε διὰ τοῦ τύπου, εἴτε ἀπὸ τοῦ Βουλευτικοῦ βήματος.

Ὅθεν ὅ,τι μάλιστα ἐξήγειρε τὴν δικαίαν ἀποστροφὴν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ νοήμονος λαοῦ τῶν Κεφαλληνῶν ἦν ἡ ζωηρὰ ἀντίθεσις μεταξύ τῶν πομπωδῶν προκηρύξεων τοῦ Ἀρμοστοῦ καὶ τῆς ἐξυμνούμενης Ἀγγλικῆς Προστασίας ἐν Ἑπτανήσῳ ἅρ' ἑνός, καὶ ἅρ' ἑτέρου τῆς ἀθλίας πραγματικότητος ἣν ἡ κατὰ πενταετίαν παιζομένη Κωμωδία τῶν Βουλευτικῶν Ἐκλογῶν, ἐν αἷς λίαν περιορισμένος ἀριθμὸς ἐκλογέων, ἀπο-

λαούντων τὰ πιστὰ τῆς Κυβερνήσεως, συνερχόμενοι ἐδικαιοῦντο μόνον ἐκ διπλοῦ καταλόγου δεκατεσσάρων ὑποψηφίων διαβιβαζομένου εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐκλογαῖς, νὰ ἐκλέγῃσι τοὺς ἐπτά. Οἰκοθεν δὲ ἐννοεῖται ὅτι βουλευταὶ ἐκλεγόμενοι τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ Εἰσηγήσει τοῦ Ἀρμοστοῦ, Βουλευταὶ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἐκ τῶν προτέρων δημιουργούμενοι δὲν ἀντεπροσώπευον τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὑπεῖκον εἰς τὰ νεύματα τοῦ δημιουργοῦ των, τυφλοὶ ὄμμασιν ὑπογράφοντες πᾶν τὸ ὑποβαλλόμενον αὐτοῖς Νομοσχέδιον ἄνευ συζητήσεων, ἄνευ παρατηρήσεων, μάλιστα δὲ καὶ ἄνευ προηγουμένης ἀναγνώσεως τοῦ περιεχομένου. Ἐν ταῖς Βουλαῖς ἐκείναις, αἵτινες εἰσὶ μοναδικαὶ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Συνταγματικῶν Πολιτευμάτων τὰ πάντα ἐτελοῦντο ἐν νεκρικῇ σιγῇ καὶ ἀφασίᾳ, ὥστε ἐάν τις ἐξῶθεν αἰφνης παρίστατο μεταξύ τῶν Συνεδρίων ἐκείνων βεβαίως θὰ ἐξελάμβανεν αὐτὰ ὡς σώματα μογιλάων. Ὅθεν κατὰ τὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ 1833 11)23 Φεβρουαρίου ἐν αἷς τὸ σῶμα τῶν λεγομένων συγκλητικῶν ἢ ἐκλογέων συγκείμενον μόλις ἐκ μικροτάτου ἀριθμοῦ πολιτῶν εἰς πληθυσμὸν 80 χιλιάδων κατοίκων συνεκαλεῖτο ἐν τακτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ὅπως συνελθὼν ἐκλέξῃ τοὺς καταχρηστικῶς καλουμένους Ἀντιπροσώπους τοῦ Λαοῦ, ἥτοι ἐκ δεκατεσσάρων νεωροσπάτων τοῦ Ἀρμοστοῦ, ὧν τὰ ὀνόματα οὗτος προέτεινεν εἰς τὴν Σύγκλητον, ἐκλέξῃ τοὺς ἐπτά, ὁ λαὸς οὐκέτι ἀνεχόμενος ἵνα μετὰ τοσαύτης ἀναιδείας χλευάζεται καὶ περιυδρίζεται, ἐξηγέρῃ σὺσσωμος ὅπως οὐχὶ διὰ βιαιοπραγιῶν καὶ στάσεων, ἀλλὰ δι' εἰρηνικῶν καὶ ἀθῶων μέσων ἐκδηλώσῃ τὴν ἀποδοκιμασίαν αὐτοῦ καὶ ἀγανάκτησιν εἰς τὴν διαδραμάτισιν τοιαύτης κωμικῆς παραστάσεως. Ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν οὖν τοῦ Λεββαδά καὶ ἄλλων ὁμοφρόνων πολιτῶν συσπειρωθεὶς ἐξῶθεν τοῦ περιβόλου τῆς ἐκλογῆς πρὸ τῆς θύρας τῆς εἰσόδου, ὑπεδέ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ὁποῦ μετὰ συγκυρίων καὶ γιουχαῖσμων μετὰ σαρκασμῶν καὶ βλασφημιῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν προσερχομένων ἐκλογέων ὅπως ἐπηρεάζοντο, ὥστε ἐκ τούτων, πολλῶν εἴτε ὑπὸ φιλοτιμίας, εἴτε ὑπὸ φόβου, εἴτε καὶ ὑπὸ ἐλέγχου τοῦ συνειδήτος ἀπο-

σχομένων τῆς ψηφοφορίας ἐματαιώθη ὁ τύπος τῆς κατὰ τὰ φαινόμενον ἐκλογῆς, μὴ συγκροτηθείσης ἀπαρτίας τοῦ σώματος τῶν ἐκλογέων.

Ὅθεν πρὸς ἐξευμένησιν τῆς βαρείας ὀργῆς τοῦ ἀνωτάτου Ἀρχοντος ἀπητεῖτο ἡ προσφορὰ θύματος καὶ ὡς τοιοῦτον εὐπρόσδεκτον Ἱερεῖον παρίστατο ὁ Λεῖβαδᾶς. Διὸ κατόπιν αὐστηρῶν ἀνακρίσεων, μυστικῶν διαβουλιῶν καὶ συνεντεύξεων, ἐπὶ τέλους ἐκδίδονται κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν συναδέλφων του κατηγορητήριον οὐχ' ἤττον φρικαλέον ἢ τὸ προηγουμένον, συνταχθέν ὑπὸ τε τοῦ τότε Εἰσαγγελέως Κεφαλληνίας Μαρκοῤῥαν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου προφυλακισθεὶς ἐπὶ ἐπταμηνίαν ἐν τοῖς δεσποτηρίοις Κεφαλληνίας καὶ Κερκύρας ὑπέστη παρ' ἅπαν τὸ διάστημα τοῦτο τὰ πάνδεινα· συνεκατηγορεῖτο δὲ μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ἐπὶ ἐγκλήματι καθοσιώσεως, ὅτι διὰ τῆς βίας παρεκώλυσε τὴν ἐκλογὴν τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν Ἀντιπροσώπων, καὶ ὅτι ὑπεκίνησεν ἐν τῷ λαῷ στάσεις πρὸς διατάραξιν καὶ ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων.

Ἄλλ' ἡ ὑπέροφρος ἐκείνη καὶ σατανικὴ συμμορία τῶν κυβερνητικῶν ἥτις μέχρι τοῦδε ἀσπαζομένη τὸ κράσπεδον τῶν ἱματίων τοῦ δεσπότη αὐτῆς ἀπῆτει παρὰ τῆς ὁμάδος τοῦ λαοῦ ἄπειρον ὑπακοὴν καὶ ὑπόκλισιν, προήλασεν ἐπὶ τοσοῦτον μανίας καὶ ἀγανακτήσεως ἐπὶ τῇ οἰκτρᾷ ἀποτυχίᾳ της, ὥστε ἐμνηχανήσατο ὅπως κατὰ τὴν ἐκ δευτέρου συγκάλεισιν τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος ἐκραγῇ πραγματικὴ στάσις, εἰσελάσαντος εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀπείρου πλήθους χωρικῶν ἐπαπειλούντων νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν παρανάλωμα τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου· ἀλλ' ἡ σύνεσις καὶ ἡ δραστηριότης τοῦ τότε Τοποτηρητοῦ τῆς Νήσου Κονιέρς διέσωσεν τὴν Νῆσον ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ὀλέθρου καὶ ἀναστατώσεως. Διὰ τὴν δὲ ὑπεκινήθη ἡ δεινὴ αὕτη στάσις; προφανῶς ἵνα ὁ Λεῖβαδᾶς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν προσεπεδαιρυνθῶσιν ὡς ἀρχιστασιῶται καὶ πρωταγγοὶ τοῦ ἐπαναστατικοῦ τούτου κινήματος, ἐπομένως δεῖν ἀναποδράστως ὑποστῶσι τὴν ἐσχάτην ποινήν.

Ὅθεν κατ' ἐκείνην τὴν πολύκροτον ποινικὴν δίκην, τὴν ἐνώπιον τοῦ Ὑπερτάτου Συμβουλίου μετὰ πλείστης ὀσῆς ἐπισημότητος καὶ παρατάξεως διεξαχθεῖσαν, τὰ πάντα εἶχον ἥδη ἐξυφανθῇ οὕτω λεπτοφυῶς καὶ ἐντέχνως, ὥστε θὰ ἐπῆρχετο βεβαίως ἡ καταδίκη τῶν κατηγορουμένων ἐν τῇ κρίσει ταύτῃ περιπτώσει καθάπερ καὶ ἐν τῇ προλαβούσῃ, ἂν μὴ ἀπῆρτιζε μέλος τοῦ Ἀνωτάτου ἐκείνου Δικαστηρίου Ἀγγλος τις δικαστής, Πάτρις καλούμενος, ὅστις διὰ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτῆρός του, διὰ τῆς ὀρθονοίας καὶ δξείας αὐτοῦ κρίσεως κατανοήσας τὴν ὅλην ἐπιπλοκὴν τοῦ ἐξυφανθέντος σκευωρήματος, καὶ προσηκόντως χαρακτηρίσας ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτῆς τὴν πρᾶξιν τῶν κατηγορουμένων, εἰσηγήσατο ὅπως τὸ Δικαστήριον κηρύξῃ αὐτοὺς ἀθώους τοῦ ἀποδιδομένου αὐτοῖς ἐγκλήματος, καὶ οὕτω διασώσῃ τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ περιμένοντος τὰς κεφαλὰς των ἐκρίωματος.

(ὄρα ἀποφ. Ἀνωτ. Συμβ. 17 Αὐγούστου 1833.)

Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ κατεθορυβοῦντο οἱ πανίσχυροί κυβερνητικοὶ ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Λεῖβαδᾶ, ὥστε οὐδαμῶς ἀπηξίωον νὰ κατέρχωνται εἰς πράξεις ἀνάνδρους καὶ ἐπονειδίστους, ὅπως εὐρῶσιν εὐσχημὸν τινα ὑφορμὴν καὶ ποιήσωσιν ἐκποδὼν τὸν ἀκαταγώνιστον ἄνδρα. Ὁ Λεῖβαδᾶς περὶ τὸ 1840 εἰσήγαγε τὸν υἱόν του Θρασύβουλον, ἡλικίας δέκα καὶ ἑξ ἑτῶν εἰς τὸ ἀρτισύστατον Λύκειον Κερκύρας. Τὰ δουρικὰ τῆς Προστασίας ὄργανα ὑπολαβόντες, ὅτι ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ τοῦ πατρὸς καὶ υἱοῦ θὰ ἀνεκάλυπτον τὴν μετὰ πόθου ἐπιζητουμένην ἐπίβουλον πρόφασιν, ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ ἀθώου τέκνου, καὶ διὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου κατασχόντες τὴν ἀλληλογραφίαν λεπτομερῶς, ἀλλὰ καὶ ἀνωφελῶς ἐξηρεύοντες τὰ ἐν αὐτῇ. Ἐνεκα τῆς παραβιάσεως ταύτης τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν του ὁ υἱὸς ἡσθάνθη βαθέως προσβεβλημένην τὴν φιλοτιμίαν του, παραστάσεις δὲ ὑποβάλλων οὐδαμῶθεν ἱκανοποιεῖτο· διὸ καὶ ὁ πατὴρ βλέπων αὐτὸν ἀγεννῶς

υδαίζομενον και επιβουλευόμεον ηγαγιάσθη μετ' ου πολὺ νὰ ἀποσύρῃ ἀπὸ τοῦ Καταστήματος ἐκείνου.

Ἐν τούτοις αἱ ἐπὶ Νούγγεντ ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῆς 4ης Ἰο- νίου Βουλῆς οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ βελτιώσεις ἐπὶ πλεονέκῃ ἐν Ἑπτανήσῳ σχετικὴν τινα ἡσυχίαν διαρκέσασαν ἐπὶ μικρὸν χρόνον. Ἀλλ' ὁ παροξυσμὸς τῆς Ἀρμοστείας ἐλαβε νέαν ἐν- τασιν ἐπὶ τοῦ βιαίου καὶ τυραννικοῦ στρατηγικοῦ Δούγλας, οὗ τὴν θηριωδίαν καὶ ὀμότητα πικρῶς ἐδοκίμασεν ἡ Κεφαλ- ληνία, καὶ μάλιστα ὁ Λεϊβαδάς κατὰ τὸ ἔτος 1841. Συντα- γματικὸν τι καὶ νόμιμον διάδημα ὑποκινήθην ὑπὸ τοῦ Λει- βαδά καὶ τινων ἄλλων ἐγένετο ἡ μόνη ἀφορμὴ ἵνα ὁ Ἀρμο- στῆς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ραδιουργοῦντες καταδιώξωσι μετ' αὐ- τοῦ τὴν ἐκκλησίαν τὸν ὡς πρωταίτιον θεωρούμενον τῶν εἰρηνικῶν τούτων κινήματων. Ὁ λαὸς μὴ ἀνεχόμενος ἐπὶ πλέ- ον τὰς ἀθεμιτοურγίας καὶ τὴν αὐθάδειαν τῶν αὐλικῶν ἐσπευ- σεν ὁμοθυμαδὸν νὰ υπογράψῃ ἀναφορὰν πρὸς τὴν Α. Βρετα- νικὴν Μεγαλειότητα, ἐν ἣ σὺν τῇ δικαίᾳ ἀπῆται ἐπέκτασιν τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος, ἐλευθέραν ἐκλογὴν Βουλευτῶν καὶ ἐλευθερίαν λόγου προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ. Ἐν τῇ ἐγγρά- φῳ εἰσὶν ἐξετίθεντο διὰ χρωμάτων ζοφερῶν τὰ ἀνομήματα καὶ αἱ παντοῖαι καταπίσεις τῶν Ἀρμοστῶν καὶ τῶν ἐπιτο- πίων Ἀρχῶν καὶ ἐπεζήτειτο θεραπεία τῆς ἀφορήτου οἰκονομι- κῆς τῶν Νήσων καταστάσεως. Ὁ Λεϊβαδάς συστηματικῶς ἐνεργῶν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μετ' ἐμβριθείας ἐπιδιωκομένου ὑψηλοῦ σκοποῦ, ὑπέβαλλεν ἀλλεπάλληλα ὑπομνήματα φύσεως τοιαύτης πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον καὶ Ὑπουργεῖον, θεωρῶν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐλευθερίας ὡς τὸν ἀναγκαῖον ὅρον πρὸς πραγμάτωσιν τῆς ἐθνικῆς ἰδέας. Πλὴν οὐδέποτε διέλειπε διαμαρτυρόμενος ἐντόνως κατὰ τῆς Προστασίας ὡς ἀθετη- σάσης τὴν συνθήκην τῶν 1815 καὶ μεταβαλούςας τὴν ἀπλὴν Προστασίαν εἰς δεσποτείαν καὶ στρατοκρατίαν ἐν Ἑπτανήσῳ, ἀδίκως ἐπὶ πλέον ξενοκρατουμένην. Αἱ παραστάσεις αὗται ἐτελεσφόρουσιν σὺν τῷ χρόνῳ ἐπιδρώσας καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Πολιτικῆς καὶ δημοσιογραφίας, ἥτις πολλάκις ἐξετραγώδησε

τὰ δεινὰ τῶν Ἰονίων. Ἀλλ' ὁ Λεϊβαδάς ἀναπτύσσων ἐνδελε- χῶς καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐνέργειαν καὶ προσπάθειαν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπέσπα τὴν ὀργὴν καὶ δυσμένειαν τῶν κρατούντων ἀντεκδι- κουμένων ἐμμανῶς.

Τὸ εἰρημένον ἔγγραφον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ πεντακισχιλί- ων πολιτῶν διεβιβάσθη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν κατ' εὐθείαν καὶ ἄνευ τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ Μεγάλου Ἀρμοστοῦ. Τούτου ἕνεκα ὁ Ἀρμοστῆς ἐκείνος θεωρήσας ἑαυτὸν προσβε- βλημένον, λαβὼν ὑπονοίας ὅτι ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἐξετίθετο δη- μοσίᾳ ἡ τερατώδης ἐν Ἑπτανήσῳ πολιτικὴ του, καὶ ἰδὼν ἀνα- τροποζόμενα τὰ τυραννικὰ αὐτοῦ σχέδια ἐπεζήλησε μετὰ τῶν εὐνοουμένων λάβρος εἰς τιμωρίας ἀτόμων καὶ καταστολὴν τοῦ ἐλευθέρου φρονήματος διὰ παντὸς βιαίου μέσου. Οἱ παράσιτοι Κυβερνητικοὶ ἐπωφελοῦμενοι τῆς περιστάσεως ἀνερέπιζον τὰς ἀγρίας ὁρμὰς τοῦ εὐπίστου αὐτῶν πάτρωνος, μεθ' οὗ ἐπιβού- λως παρίστανον τοὺς προμαχοῦντας τῆς ἐλευθερίας ὡς ἀκολου- θοῦντας τὴν πολιτικὴν τοῦ Ῥώσσου Νεσελρόδ, πολεμῶς δια- κειμένην πρὸς τὴν Ἀγγλικὴν. Ταῦτα δὲ, ἵνα χαρακτηρίζοντες τὰς πατριωτικὰς ἐνεργείας τοῦ Λεϊβαδά καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἀποκνήματα Ῥωσσικῶν δῆθεν τεχνασμάτων ἐπιστηρίζωσι τὴν κατ' αὐτῶν κατηγορίαν ἐπὶ ἐγκλήματι ἐσχάτης προδοσίας, δικαιολογήσωσι δὲ καὶ τὰ ἀπηνῆ καὶ καταθλιπτικὰ μέσα, ἅπερ μετεχειρίσθησαν κατὰ ἀθῶων πολιτῶν. Ἐκ τούτων ἄλ- λους μὲν ἀπέπεμψαν εἰς ὑπερορίαν, ἄλλους δὲ ἐνέκλεισαν εἰς τὰς ἐν τῇ νήσῳ φυλακάς, τὸν δὲ Λεϊβαδά ἀπαγαγόντες εἰς Κέρκυραν καθειρῆξαν εἰς τὰ ὑγρὰ ὑπόγεια τῶν φυλακῶν τοῦ φρουρίου Βίδου (Πτυχίας) μηδεμίαν ἐπιτρέποντες συγκαίνω- νίαν. Ἐκεῖ ὁ γενναῖος ἀθλητὴς ἔπαθε νόσημα σοβαρὸν, δια- κρατηθεὶς ἐντὸς εἰρηκτῆς καθύγρου καὶ ἀτμοσφαίρας πνιγνῆρας ἐπὶ τέσσαρας ὅλους μῆνας ! Ταῦτοχρόνως δὲ αὐστηρὰ καὶ παρατεταμένη ἀνάκρισις κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Ἀρμοστοῦ διεξή-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

Γενικοῦ Εἰσαγγελέως Α. Ευδία ἐπὶ τῇ βάσει
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΜΗΝΕΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙ ΚΑΘΟΣΙΩΣΕΩΣ, ΚΡΥΦΙΩΣ ΚΑΙ ΔΟ-
ΜΟΥΣΙΩΣ ΔΕΙΟΥΡΓΙΑΣ
Λίως συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ Εἰσαγγελέως Κο-

Ἄλλὰ μήπως ἄρα γε μόναι αἱ Πολιτικά ἀρχαὶ ἡκόντιζον τὰ βέλη κατὰ τοῦ ἀκαταπόνητου πατριώτου οἰονεῖ κατὰ τοῦ ἀσπογδοτέρου τῶν ἐχθρῶν, ὅστις διὰ τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν καὶ τῆς ἀνευδότου ἐνεργείας του ἔπλαττε τὸ κόμμα ἐκείνο, ὅπερ ἐπὶ τέλους ἔμελλε νὰ καταγάγῃ τὴν ὀριστικὴν νίκην. Τὸν Λεϊβαδᾶ κατεδίωκον ἀσυνειδήτως καὶ ἀρχαὶ δικαστικάι, αἵτινες τότε εἶχον καταστῆ ἀληθὴς κοινωνικὴ μάλιστα, καὶ ἰδιῶται δουλόφρονες καὶ ἰδιοτελεῖς, οἵτινες ἵνα συνάμα ὑπηρεσίαν προσφέρωσι τῷ ξένῳ, ἐπωφελοῦντο τῆς δυσχερείας τῶν περιστάσεων πρὸς ἀπογύμνωσιν τῆς περισυσίας του, καὶ ἐδίδουν τὴν ἐλεεινὴν αὐτοῦ θέσιν σύροντες αὐτὸν ἐνώπιον ἀσεβούντων δικαστῶν. Εἰς τοὺς στρατιώτας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς Προόδου εἶναι ὀρμικῶς ἀληθῶς πληγῇ νὰ δικάζωνται ὑπ' ἀνθρώπων ἀργυρωνύτων καὶ ἐπιόρκων, οὓς γινώσκουσι νὰ στρατολογῶσι μόναι αἱ τυραννικαὶ κυβερνήσεις ἵνα ἔχωσι τυφλὰ καὶ πειθήνια ὄργανα σκοπῶν ἀνόμων καὶ μιαρῶν. Ἄνδρες τοιοῦτοι πολλοὶ ἐβεβήλουν τότε τὸ ἱερὸν τῆς Θεμίδος τέμενος, τὸν δὲ Λεϊβαδᾶ ἀποτολμήσαντα νὰ παραινήσῃ αὐτοὺς παρρησία εἰς σθασμὸν τῆς δικαιοσύνης, ἀνηλεῶς ἐξεδικοῦντο. Ὁ Λεϊβαδᾶς ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης ἐφεσιβάλλων ἀδίκον τινα ἀπόφασιν τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ Πρωτοδικείου, ἔλεγεν ἐν προαίμοις — «ὁ δικαστὴς ὁ κρίνων» δικαίως τὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν εἶναι ἄξιος τιμῆς καὶ ἀγάπης, ὁ δὲ ἀναντία δὲ πράττων εἶναι ἄξιος κατηγορίας καὶ κατάρας. — Ἀλλὰ τὸ ὑπέρτατον ἐκεῖνο Δικαστήριον κρίναν ἀντιστρόφως διέταττε τὸ ἐν Κεφαλληνίᾳ Πλημμελειοδικεῖον ἵνα δικάσῃ καὶ καταδικάσῃ τὸν παρρησιάζαντα αὐτὸ

εἰς ἑνὸς ἔτους φυλάκισιν. Συνεπεῖα ὅθεν τῆς ἐμφάνως παρὰ νό-
μου ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀργοστολίου, 17 Ὀ-
κτωβρίου 1846, ὃ Λεβιθαδᾶς ἀπάγεται δέσμιος ὑπὸ στρατιω-
τῶν ἐνόπλων εἰς τὰς στρατιωτικὰς φυλακὰς τοῦ ἐν Κεφαλλη-
νίᾳ φρουρίου Ἀγ. Γεώργιος καὶ ἐκεῖθεν μετὰ ἕξ μῆνας εἰς τὸ
δεσμωτήριον Ἀργοστολίου, ἔνθα διήνυσε τὸ λοιπὸν τῆς ἐπι-
βληθείσης ποινῆς.

Αἱ φυλακίσεις αὗται ἀπεβαινον εἰς τὸν ἄκαμπτον ἄνδρα
λίαν ὀλέθριαι, ἐφ' ὅσον τὴν μὲν πολυμελῆ αὐτοῦ οἰκογένειαν
περιῆγον εἰς ἀθυμίαν καὶ ἀπόγνωσιν, τὰ δὲ ὑλικά αὐτοῦ συμ-
φέροντα κατέστρεφον οἰκτρῶς, αὐτὸς δὲ βαθυμηδὼν κατελιμ-
πάνετο μόνος ἐν τῇ ἀνίσρῳ πάλῃ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων πολιτικῶν
αὐτοῦ φίλων, εἴτε φοβουμένων, εἴτε δραττομένων πάσης ἐκά-
στοτε εὐκαιρίας ἵνα ικανοποιήσῃσι τὰς ὀρέξεις καὶ τὸν ἐγωϊσμόν
των. Ἀλλὰ ἡ συναίσθησις τῆς ἱερότητος τῶν σκοπῶν τοῦ
ἐπλήρου αὐτὸν θάρρους καὶ καρτερίας ἐν μέσῳ τοσούτων ἀγω-
νιῶν, ὑπογραμμὸν δὲ παρέχον αὐτὸν ἀνεγρίπιζε τελεσφόρως
τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων, προσελκύνον οὕτω νέους ὁπαδοὺς δια-
πρέψαντας μετὰ ταῦτα ἐν τῇ ρίζοσπαστικῇ ἀγῶνι. Αἱ σύν-
τονοι προσπάθειαι τοῦ βέκτου Λειβανᾶ δὲν ἐθράδυναν νὰ
ἐπιφέρῃσι γενναίους καρπούς. Ὁ λαὸς ἤρξατο ἤδη νὰ διψᾷ
σφοδρότερον τὴν ἐλευθερίαν τοῦ καὶ παρόρησιᾳ νὰ ἐκδηλοῖ τὰ
φρονήματά του κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, καθάπερ λαμπρῶς ἀπέ-
δειξε τοῦτο ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Λιτανείας τοῦ Ἐπιταφίου
κατὰ τὴν μεγάλην Παρασκευὴν τοῦ ἔτους 1848.

Λαὸς ἐπιγινούς τὰ ἀπαράγραπτα αὐτοῦ δικάωματα καὶ
ζηλοτύπως μεριμνῶν περὶ τῆς ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας του δὲν
ἠδύνατο πλέον νὰ ἐξουτελιζῆται μετὰ τῶν ἱερῶν του ἐνώπιον
ἐτεροδόξων καὶ ἀνόμων Κυβερνητῶν· δὲν ἠνείχετο πλέον,
λιτανεύων τὸν Ἑσταυρωμένον νὰ σταματᾷ ὑπὸ τὸ Παλάτιον
τοῦ Ὁποσητοῦ, κείμενον ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πό-
λεως καὶ νὰ ἀναπέμπῃ τὴν ἐκκλησίαν του νὰ ἀναπέμπῃ δοξολογίας
καὶ εὐχὰς ὑπὲρ ἀπεχθόνους καὶ λαομισήτου Προστασίας. Διὰ
ταῦτα, ὅτε ἡ ἱερά Συνοδεία ἐπλησίασε τὸ Παλάτιον τοῦ Ὑπαρ-

μοστού, μία ἐκ στόματος πάντων φωνή ἐξῆλθεν ἐπιτάττουσα
σέβας εἰς τὰ ἱερά καὶ τὴν ἐθνικότητα. Τὰ κυβερνητικά ὄργανα
λυσσώδως ἐπιτεθέντα ἐπέμενον ἵνα ἐκδιώσωσι τὴν ἀσθεῖ τε-
λετὴν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατισχύσωσι τῆς δικαίας τοῦ
λαοῦ ὁρμῆς. Ἐνεκεν ὅμως τῆς ἀποτυχίας οἱ κρατοῦντες ἐτι-
μᾶλλον ἐξεμάνησαν καὶ, πρὸς ἐκδίκλησιν στασιατικὸν τὸ κί-
νημα χαρακτηρίσαντες, προέβησαν εἰς παντοίας κακώκεις
κατὰ τῶν ἀντιφρονούντων, φυλακίζοντες καὶ ἐξορίζοντες Ἰε-
ρεῖς καὶ Λαϊκοὺς, ἀπειλοῦντες καὶ ἐξυβρίζοντες ἀθώους οἰκ-
γενειάρχας, καὶ δι' ἐνόπλων χωροφυλάκων καὶ στρατιωτῶν
Ἀγγλων ἀναιδῶς παραβιάζοντες τὰ οἰκιακὰ ἄσυλα πρὸς σύλ-
ληψιν τῶν ὡς ἐνόχων δῆθεν ὑποτιθεμένων. Θέαμα οἰκτρὸν
βαρβαρικῆς ἐφόδου παρίστα ἡ πόλις Ἀργοστολίου ὑπὸ τὰ πυ-
κνὰ σκότη τῆς ἀπαισίας νυκτός· ἡ Ὑψηλὴ Ἀστυνομία, ἐπί-
κουρον ἔχουσα εἰς τὴν παρανομίαν ὄντιους δικαστάς, ἐξετύ-
λιξεν ἀκατάσχετος σύμπασαν τὴν ἐνέργειαν, ἣν ἐπέτρεπεν ἡ
ἀπεριόριστος αὐτῆς δύναμις, ἐναντίον μάλιστα τῶν κορυφαίων
Ῥιζοσπαστῶν, οὓς τὰ ἐπάρματα τοῦ ξένου ὄργανο ἐθεώρησαν
ὡς διενεργήσαντας τὸ κίνημα καὶ δὴ, μεσοῦσης τῆς νυκτός,
ἀπόσπασμα Ἀγγλων στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων λογχοφό-
ρων διαρρήξαντες ληστρικῶς τὰς θύρας τῆς οἰκίας Λειβαδά, καὶ
τὴν οἰκογένειαν σύμπασαν εἰς ταραχὴν καὶ ἀγωνίαν ἀσπλάγ-
χνως ἐμβολόντες, ἀπῆλθον φέροντες μεθ' ἑαυτῶν δεσμί-
ους πάντας τοὺς υἱοὺς Λειβαδά. Ἐκ ταύτων τὸν μὲν πρωτό-
τοκον Θρασύβουλον κατεδίκασαν μετ' ἄλλων πολιτῶν εἰς φυ-
λάκισιν δέκα καὶ τριῶν μηνῶν, δι' ἀποφάσεως τοῦ Πλημ-
μελειοδικείου 19 Ἰουνίου 1848, τὸν Ἀνδρέαν δόγματι ἀστυ-
νομικῶ ἀπέπεμψαν εἰς ὀκτάμηνον ἐξορίαν, τὸν δὲ Ὀθω-
να προσωποκρατήσαντες ἀπέλυσαν μετ' αὐτὸν πολλὰς ἡμέ-
ρας. Κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ πατρὸς ἀπένεχον τότε
νὰ ἐπιτεθῶσιν ἀναφανδόν, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν
ζέουσαν τοῦ κοινοῦ ἀγανάκτησιν· διὰ καὶ τὸν δευτερότοκον
υἱὸν Ἀνδρέαν, θέλοντες νὰ ἀπαγάγωσιν ἐκ τῶν φυλάκων εἰς
τὴν ἐξορίαν, ἐπισφαλές ἐμοίγαν νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν διὰ τῆς

ἀγορᾶς, ἀλλὰ χωροφυλάκες ἐν ὕβρεσι καὶ σκληρότητι μετέφερον
λάθρα εἰς τὴν ἀντιπέραν διὰ λεμβοῦ ἐπίτηδες ναυλωθείσης.

Τὴν ἄδικον καὶ βιαιάν ταύτην ἐκ τῶν δεσμῶν εἰς τὴν ἐξο-
ρίαν ἀπαγωγὴν τοῦ ἰδίου τέκνου μαθοῦσα ἡ μήτηρ, βλέπουσα
δὲ ἑαυτὴν ἐρήμην καὶ τῶν λοιπῶν υἱῶν τῆς δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ
πλέον νὰ κατὰσχῃ τὴν δικαίαν αὐτῆς ἀγανάκτησιν, μετὰ
τοσαύτας πικρίας καὶ ἀγωνίας. Δι' ὅπερ παράφορος γενομένη
ἐπὶ τῇ παραλόγῳ τύχῃ τοῦ υἱοῦ, δίκην κακούργου συμρομένου
ὑπὸ τῶν ἐξηγριωμένων ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἔσπευσε μεθ'
ὁρμῆς ἵνα προστατεύσῃ αὐτοῦ, καὶ προσελθοῦσα ἐνώπιον τῆς
ἀστυνομίας διεμαρτύρετο σφοδρῶς κατὰ τῶν βιαιοπραγιῶν
καὶ τῶν ἀπηνῶν καταδρομῶν τῆς αὐθαιρέτου ἐξουσίας, αἰτι-
νες συστηματικῶς διεπράττοντο κατὰ τοῦ οἴκου Λειβαδά. Τὸ
ἀνδρικὸν παράστημα καὶ ἡ εὐτολμία γυναικὸς ἀναξιοπαθοῦ-
σης σιγὴν ἐπέβαλον εἰς τὰ ὄργανα τῆς ὕψηλῆς Ἀστυνομίας,
βλέποντα συνωθούμενον πλῆθος μέγα πολιτῶν, ἀφ' ἐνὸς μὲν
ἀγανακτούτων ἐπ' αὐτοῖς, ἀφ' ἑτέρου δὲ θαυμαζόντων τὴν
γυναικα. Μόνοι οἱ χαλκοπρόσωποι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι τοῦ δια-
βοῆτου ἀστυνομικοῦ καταστήματος οὐδεμίαν ἠσθάνθησαν
συγκίνησιν ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης μεγαλοφώνως ἐπικαλουμένης
γυναικὸς, ἥτις θελήσασα νὰ ἴδῃ τοῦλάχιστον εἰς ποίαν κατὰ-
στασιν διετέλει ὁ υἱὸς τῆς, ὥρμησε μετὰ τῶν βραδύτερον ὑπὸ
τῆς ξενοκρατίας καταδιωχθέντων Κυρίων Γεωργίου καὶ Σταύ-
ρου Ι. Μεταξὺ καὶ τοῦ νεωτέρου τῶν ἰδίων υἱῶν εἰς συνάντησιν
αὐτοῦ ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ εἰς κώμην Δειληνάτα καταφθάσα
ἐν ἀσπασμοῖς περιεπτύξατο αὐτὸν ἀπερχόμενον εἰς τὴν ἐξο-
ρίαν. Μὴν ὅμως δὲν εἶχε παρέλθῃ καὶ ὁ Ἀνδρέας Λειβαδάς,
ἐπὶ προφάσει ὅτι συνευθυμῶν μετὰ ὀλίγων φίλων ἐν τῇ
ἐξορίᾳ ἐφαλλεν ἄσματα ἐθνικά, δεσμιος καὶ πάλιν μετα-
φέρεται εἰς τὰς φυλάκας Ἀργοστολίου. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ
τὴν ἡμέραν τῆς ἐπανόδου κατῴρθωσεν οὗτος νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ
παρηγορηθῇ τοὺς κατὰ τὸν πόλεμον πολειομένους γονεῖς, νέα πάλιν
ἐφόδος στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων ἐνόπλων φέρει εἰς
ἀναστάτωσιν τὸν οἶκον Λειβαδά! Ὁ δὲ δεσμιος πατρώτης

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΕΛΦΩΝ

ἔβλεπεν ἤδη τὴν οἰκογένειαν σύμπασαν ἀναγκαζομένην νὰ ἀντιπαλαίῃ ὀρθία κατὰ φοβερῶν δυσπραγιῶν, περιπλοκῶν καὶ ἀντιδράσεων καθ' ἐκάστην ἐπιτεινομένων. Ὅσον ἀήττητος ἀνεδείκνυτο ὁ ἠθικὸς τοῦ ἀνδρὸς χαρακτήρ, τοσοῦτον οἱ κυβερνητικοὶ συνεταράσσοντο μηχανώμενοι τὰ πάντα ἵνα, διὰ βαρείας ἐνοχοποιήσεως, ἀπαλλαγῶσιν ὀριστικῶς τοῦ δεινοῦ ἀντιπάλου.

Εὐκαιρίαν δὲ πρὸς τοῦτο ταχέως παρέσχεν αὐτοῖς ἔνοπλον στασιαστικὸν κίνημα, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ἐθνικὴν ἐκδήλωσιν σκοποῦν ἔλαβε χώραν περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου 1848, ἐπὶ τῆς γαφύρας τῆς πόλεως, ἐνθα χωρικοὶ τινες συνεκρούσθησαν μετὰ Ἀγγλικῷ στρατιωτικῷ ἀποσπάσματος, ὀλίγων ἐκατέρωθεν φονευθέντων. Τούτου ἔνεκα ἡ παντοδύναμος ἀστυνομία ἄλλους μὲν τῶν πολιτῶν ἐξορίζει καὶ φυλακίζει, ἄλλους ἀπειλεῖ, εἰς ἄλλους ἐπιβάλλει πρόστιμα καὶ δημεύσεις, ἑκτακτος δ' ἀποστέλλεται Εἰσαγγελεὺς καὶ Ἀνακριτὴς ὑπὸ τοῦ Ἀρμοστοῦ, ὁ ἐκ Κερκύρας Σωκράτης Κουρῆς. Ὁ Λειβαδᾶς τότε ἐμέτρα πέμπτην καταδρομὴν.

Ὀλίγας μετὰ τὰ συμβάντα τοῦ Σταυροῦ ἡμέρας, σπεῖρα ἐνόπλων χωροφυλάκων ἀγομένων ὑφ' ἐνὸς Ὑπομοιράρχου, ἐν καιρῷ νυκτὸς περιστοιχίζει αἶφνης τὴν ἐν Θιναίᾳ ἐξοχικὴν οἰκίαν τοῦ Λειβαδᾶ ἀσχολουμένου περὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν· κατασκοπεύσαντες δὲ περὶ τὴν πρῶταν ἀνάρπαστον ἐκ τῶν κόλπων τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἀγροτικῶν ἀσχολιῶν μετὰγουσιν αὐτὸν ἄνευ λόγου καὶ ῥίπτουσιν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Τῆς ἀνακρίσεως ἀρχαμένης, οἱ περὶ τὸν ξένον, ἵνα ἐνοχοποιήσωσι καὶ τὸν Λειβαδᾶ, προσήνεγκον ἐπιστολὴν αὐτοῦ εὐρεθεῖσαν εἰς χεῖρας ἐτέρου δεσμώτου καὶ περιέχουσαν τὴν ῥῆσιν *il tempo matura le mespole* — ὁ καιρὸς ὠριμάζει τοὺς καρπούς· ἀλλ' ἵνα ἐπὶ μᾶλλον στήνῃ τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν, καταρραδιουργήσαντες ἀπλοῦκόν τινα χωρικόν, ἐπειθανάγκασαν νὰ καταθέσῃ ἐν τῇ ἀνακρίσει ὅτι, καθ' ὕπνους ἐμνήσθη ὅτι καὶ ὁ Λειβαδᾶς ἦτον ἐκ τῶν πρωτοεργῶν τῆς στάσεως. Πλὴν ἡ εὐφύια καὶ εὐθύτης τοῦ

ἐντίμου ἀνακριτοῦ ἀνέτρεψεν ὡς ἀραχναίους ἰστοὺς τὰς διαβολὰς ταύτας, καὶ ἔσωσεν ἐκ τοῦ ἐπικειμένου θλήθρου ἀθῶους πόλιτας. Οὕτω δὲ ὁ Λειβαδᾶς ἀπελύθη τῶν δεσμῶν ἀφ' οὗ ἐκρατήθη ἐν αὐτοῖς τέσσαρας ὅλους μῆνας.

Ἄλλ' αἱ συχναὶ αὐταὶ φυλακίσεις καὶ διωγμοὶ συνέτεινον, ὡς συνήθως, εἰς τὸ νὰ ἐπαυξάνωσι τὴν κοινὴν κατὰ τῶν προστατευόντων ἀπέχθειαν, καὶ μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον νὰ ἀνυψῶσι καὶ ἐπὶ ῥωνύωσι τὸ ἐθνικὸν φρόνημα. Οἱ ἡγέται τῶν φιλελευθέρων εἰργάζοντο ὁσημέραι δραστηριώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον· ὅσοι δὲ μᾶλλον ἐπυκνούτο ἡ φάλαγξ τῶν ριζοσπαστῶν, τοσοῦτω ἐσφοδρύνετο ἡ ἐμπάθεια τῶν προστασιανῶν ἐπιζητούντων τὸν θάνατον ἐκείνων καὶ τὸν στραγγαλισμὸν τοῦ πατριωτικοῦ αἵσθήματος. Κατὰ συνέπειαν τούτου, τὸ δεύτερον ἤδη ἐπὶ ἀρμοστοῦ Σίτωνος ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ μόλις πρὸ μικροῦ ἀποφυλακισθέντος Λειβαδᾶ, ὅστις ἀναιτιολογῆτως ὑψηλῷ δόγματι Ἀστυνομικῷ καταδικάζεται εἰς ὀκτάμηνον ἐξορίαν· Μεσοῦντος δὲ Μαρτίου 1849 στίφος χωροφυλάκων κυκλῶσαν ἐξαίφνης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ συλλαμβάνει καὶ βάλλει εἰς τὰ δεσμά. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ὁ Πατριάρχης τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ διὰ τοῦ πολεμικοῦ πλοίου Sharp Shooter μεταφέρεται εἰς Παξοὺς, ὁπόθεν τῇ 2 Ἀπριλίου 1849 ἀπετάθη δι' ἀναφορὰς ἐγγράφου εἰς τὴν βουλὴν τῶν Ἑπτανησίων. Ὅτε δὲ μετὰ τὸν πέμπτον τῆς ἐξορίας μῆνα τὸν ἀρμοστὴν Σείτωνα διεδέχθη ὁ Οὐάρδος, διετάττετο ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Λειβαδᾶ καὶ τῶν συνεξορίστων. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι οἱ ἀρμοσταὶ ἐκεῖνοι ἐγένοντο πολλάκις ἔρμαια τῶν κακοβούλων εἰσηγήσεων ἀπονεινοημένων κολάκων, οἵτινες, ἵνα νέμονται ἀσφαλῶς τὰ ἀξιώματα καὶ πολλαχῶς ἐπωφελῶνται, ἡμιλλῶντο τις πιστότερος εἰς τὸν ξένον νὰ δειχθῇ ἐναντίον τῶν ὑπερμάχων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ δικαίου. Κατὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν εὐχερῶς φαντάζεται τις, ὅπως κατὰθλιπτικὴ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἡ φαιδρία τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων, εἰς εὐγενεῖς καταδράσεις τῆς ἐλευθερίας, οἷος ὁ Λειβαδᾶς, ὅσας ἐτρέπετο τὴν γνώριμον ὁδὸν τῆς φυλακίσεως καὶ ἐξορίας.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΡΑΪΩΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

Ἐν τῷ μεταξύ σκηναὶ τραγικαὶ διεδραματίζοντο ἐν Κεφαλληνίᾳ ἕνεκα στάσεως δεινῆς λαβούσης χώραν ἐν τῇ περι-
οχῇ Σκάλας, στάσεως αἱματηρᾶς, ἣν οἱ Κυβερνητικοὶ παρίστων
ὡς κίνημα διαρπαγῆς καὶ ἀναρχίας, ἣν ὁ Οὐάρδος ἐπεχείρησε
νὰ πνίξῃ ἐν αἵματι καὶ βία. Ὑπὸ ἀσπόνδου πρὸς τὸν Ἑλλη-
νισμόν μίσους κατεχόμενος, παραπειθόμενος δὲ καὶ ὑπὸ τῶν
περὶ αὐτὸν σπουδαρχούντων, ὁ δ'ξύθυμος ἐκεῖνος ἄρμοστής
ἐπεστράτευσε νὰ ἀναχαιτίσῃ τελεσφόρως τὴν ἤδη ἐμπεδω-
θεῖσαν καὶ σφοδρότερον ἐκάστοτε ἐκδηλουμένην ὁρμὴν πρὸς
ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἰονίου Λαοῦ, σπεύρων τὸν φόβον παντοῦ
καὶ τὴν κατάπληξιν. Ἀνακηρύξας ἐπὶ πάσης σχεδὸν τῆς νήσου
τὸν στρατιωτικὸν νόμον, καὶ στενῶς αὐτὴν περικλείσας ἄλ-
λους μὲν κατεδίκαζεν εἰς τὰ δεσμά, πλείστους ἐμαστίγωσε
σκληρῶς, οὐκ ὀλίγους δ' ἀπηγχόνιζεν ἀνηλεῶς. Κατὰ τὰς
ἀποφράδας ἐκείνας ἡμέρας σύμπασα ἡ νῆσος ἐστέναζεν ὑπὸ
τὴν ὠμότητα καὶ θηριωδίαν τοῦ βιαίου ἄρμοστού, ἀλλ' ἐκ
τῶν στέρνων αὐτῆς, ἐφ' ὧν βαρύτατος τότε ἐπεκάθισεν ὁ πνι-
γερὸς Ἐφιάλτης τοῦ ξενικοῦ δεσποτισμοῦ, ἐξῆλθεν ἀνεπισχέ-
τως νῦν βαρυκελαδούν τὸ ἐθνικὸν κήρυγμα, Ἐλευθερία καὶ
Ἐνωσις. Ὅτε δὲ μετὰ μικρὸν προσεκληθήσαν οἱ Κεφαλλῆνες
εἰς νέαν ἐκλογὴν βουλευτῶν ἐξελέξαντο ἀντιπροσώπους τοὺς
ἡγέτας τῶν ῥιζοσπαστῶν, οἵτινες διετύπωσαν ὀριστικῶς καὶ
παρρησία τοὺς ἐνθέρμους τοῦ λαοῦ πόθους.

Ὁ σπόρος δὲ ἐφύτευσε καὶ ἐν ἀγωνίαις καὶ θλίψεσιν ἐκαλ-
λιέργησεν ὁ ἄοκνος Λειβαδάς ἀνεπτύσσετο εἰς δένδρον θαλε-
ρὸν ὠριμάζον ἤδη καρποὺς ἀγλαοὺς. Τὸ ζωηφόρον δένδρον
δὲν ἐδράδυναν νὰ ποτίσῃσι καὶ περιφρουρήσῃσι γεωργοὶ γεν-
ναῖοι καὶ θυμοειδεῖς. Τοῦ Λειβαδά ὁ διακαὴς πόθος, ὁ τελικὸς
τῶν ἐμμένων προσπάθειών του σκοπός, ἦτον ἡ ἔνωσις μετὰ
τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἦτον ἡ μεγάλη πατρίς, ἥτις καὶ μόνη
ἐδέσποζε τοῦ θερμουργοῦ αὐτοῦ πνεύματος. Ἡ πλουσία τῆς
πατρίδος ἰδέα ἦτον ἀπ' ἀρχῆς ἡ ψυχὴ τῶν ἀδιαλείπτων ἐν Κε-
φαλληνίᾳ κατὰ τῆς Προστασίας ἐνεργειῶν, ὧν περ ἀποτέλεσμα
καὶ διατύπωσις ἦτο τὰ κληθέν Ῥιζοσπαστικὸν δόγμα κατ' ἀν-

τίθεσιν ἐν γένει μὲν πρὸς τοὺς ὑπερμαχοῦντας τοῦ καθεστῶ-
τος, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τοὺς ἐπιζητούντας μεταρρυθμίσεις ἐπὶ τῷ
βέλτιον ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν. Ἦδη δὲ ἡ κυβέρνησις
τῆς μεγάλης Βρεταννίας ἠναγκάζετο ἀκολουθοῦσα καὶ τὴν
φιλελεύθερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς ῥοπὴν νὰ προβῇ εἰς
εἰσαγωγὴν θεσμῶν φιλελευθέρων, ὅπως ἐξαγνίσῃ τὰ ἀπὸ Μαι-
τλάνδου διαπραχθέντα ἁμαρτήματα, προσελκύσῃ τὴν κοινὴν
γνώμην καὶ εὐπροσώπως παραστῇ ἐνώπιον ἄλλων ἐν Εὐρώπῃ
δυνάμεων, αἵτινες πρὸς αὐτὴν ἐλευθεριάζουσιν ἐπέσειον τὴν
ἐν Ἑπτανήσῳ δεσποτικὴν διαγωγὴν τῆς, ἣν ὁ Λειβαδάς καὶ
ἄλλοι ἐκεραυνοβόλοι διὰ φλογερῶν ἀρθρῶν καταχωρίζομένων
ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δημοσιογραφίᾳ, μάλιστα δὲ ἐν ταῖς ἐφημερίσι
τῆς Μελίτης καὶ Ἰταλίας. Ὅθεν ἐν ἔτει 1848 ἐπὶ ἄρ-
μοστοῦ Σείτωνος ἐθεσπίσθη ἡ ἄμεσος καὶ ἐλευθερά τῶν
βουλευτῶν ἐκλογὴ καὶ ἡ ἐλευθεροτυπία, συγχρόνως δὲ γλῶσ-
σα ἐπίσημος ἀνεγνωρίζετο ἡ Ἑλληνικὴ ἀντὶ τῆς τέως ἐν χρή-
σει Ἰταλικῆς. Ἀλλ' ὁ λαὸς, μεταρσιωθεὶς ἤδη εἰς ἐθνικὰς
προσδοκίας, καὶ τύπον καὶ γλῶσσαν καὶ ἐκλογικὸν δικαίωμα
μετεχειρίσθη ἵνα διατρανώσῃ πανηγυρικῶς τὰ ἐθνικὰ αὐτοῦ
φρονήματα. Ἐντεῦθεν ἐπεφάνη σφοδρότερος ὁ πυρετὸς τῶν τε-
λευταίων ἄρμοστών, οὗ τὰς ὀλεθρίους συνεπειὰς ἤσθάνθη ἄλ-
γεινῶς ἡ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐστία τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ.

Τὸν Λειβαδᾶ ἐπανελθόντα ἐκ τῆς ἐξορίας ἐχαιρέτιζεν ἡ Ἰ-
ψηλὴ Ἀστυνομία διὰ πλήθους κατασκόπων καὶ ὠτακουστῶν,
ὅπως, παραμορφουμένου ἐν πάσῃ περιπτώσει παντὸς διαβή-
ματός του, ἀναθιβάσωσιν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος καθάπερ
τόσα ἄλλα θύματα ἁθῶα ἀλλ' εἰς μάτην. Προσκληθέντος δὲ
μετὰ μικρὸν τοῦ λαοῦ εἰς ἐλευθερὰν ἀντιπροσώπων ἐκλογὴν,
ὁ ἀτρόμητος πατριώτης ἰδὼν ἐπιστᾶσαν τὴν κρίσιμον ὥραν,
ἦν μετὰ διαπύρου ζέσεως ἀνέμενε καὶ συμπαρεσκεύαζε, τὴν
συντονωτέραν ἀνέπτυξεν ἐνέργειαν, ὅπως ἀναδειχθῶσι βου-
λευταὶ οὐκ ἀπὸ τῆς ἐξορίας τοῦ ἐθνικοῦ κόμματος. Ἡ μεγάλῃμος νῆσος
ἀριθμοῦ ὑποψηφίων κυβερνητικῶν καὶ με-
ταρρυθμιστῶν περιέβαλε διὰ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος τὸν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Λεβιαδά και τοὺς ἄλλους πιστοὺς διερμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς καὶ ἀναγκῶν. Εἰς τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο βουλευτικὸν συν-
ἔδριον, ὁ Λεβιαδάς κατεπολέμησεν εὐτόλμως τὴν προστασίαν
ὑπερασπίζων τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ. αὐτοῦ δὲ τὸ ὄνομα φέρεται
πρῶτον ὑπὸ τὸ ἀθάνατον ψήφισμα, δι' οὗ ἐπὶ πᾶσι δικαίαις
ἐξεδηλώθησαν παρρησία οἱ διακαεῖς τοῦ Ἰονίου Λαοῦ πόθοι,
καὶ ἐζητήθη ἡ ἱκανοποίησις αὐτῶν διὰ τῆς ἀρσεως τῆς Προ-
στασίας. Ἐπιθυμοῦντες δὲ ἵνα καὶ ἐνταῦθα μετὰ τοῦ περιε-
χομένου ἀναφέρωμεν τοὺς κορυφαίους ριζοσπάστας τοὺς ὑπο-
γράφαντας καὶ ἐκθύμως ὑποστηρίζαντας τὸ ψήφισμα, αὐτολε-
ξεῖ καταχωρίζομεν τοῦτο, ἔχον ὡς ἔπεται.

« Ἐπειδὴ ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἐθνικότης ἐκά-
» στου λαοῦ εἶναι δικαιώματα φυσικὰ καὶ ἀπαράγραπτα. Ἐπει-
» δὴ ὁ λαὸς τῆς Ἑπτανήσου ἀπαρτίζων μέρος ἀναπόσπαστον
» τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς στερεῖται σήμερον τῆς πραγματικῆς
» ἀπολαύσεως καὶ ἐξασκήσεως τῶν τοιούτων δικαιωμάτων. Ἐπει-
» δὴ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξέλειψαν πλέον αἱ ἀφορμαὶ ἕνεκα τῶν
» ὁποίων ἐτέθη ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν Προστασίαν, δυνάμει συν-
» θήκης εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν ποτὲ ἔδωκε συγκατάθεσιν.
» Ἐπειδὴ τέλος μερὶς τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, εἰς τὴν ὁποίαν
» ἀνήκει, δηλ. ἡ ἀπελευθερωμένη Ἑλλάς, ἀπέκτησε τὰ κυριαρ-
» χικὰ καὶ ἐθνικὰ αὐτῆς δικαιώματα. Δι' ὅλα ταῦτα ἡ πρώτη
» Ἐλευθέρα Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑπτανήσου Διακη-
» ρύττει. »

« Ὅτι ἡ ὁμόθυμος, στερεὰ καὶ ἀμετάτρεπτος θέλησις τοῦ
» Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνεξαρτησίας
» του, καὶ ἡ ἔνωσις αὐτοῦ μετὰ τὸ λοιπὸν ἔθνος του, τὴν
» ἀπὸ ἀπελευθερωμένην Ἑλλάδα. »

« Ἡ παρούσα διακήρυξις θέλει διαβιβασθῇ, διὰ διαγγέμμα-
» τος τῆς βουλῆς, πρὸς τὴν προστασίαν δυνάμιν, ὅπως διὰ τῶν
» ἀρμοδίων μέσων διακοινώσῃ αὐτὴν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς
» Εὐρώπης δυνάμεις διὰ νὰ ἐνεργήσωσιν ὁμοῦ πρὸς ταχέαν
» αὐτῆς πραγματοποίησιν. Ἐν τῇ Βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων
» τῇ 26 Νομβρίου 1850. — Οἱ ἀντιπρόσωποι. »

« Γεράσιμος Α. Λεβιαδάς — Ναθαναὴλ Δομενεγίνης — Ἀλ-
» γελος Δεσύλας — Φραγκίσκος Δομενεγίνης — Πίλιος Ζερβός
» Ἰακωβάτος — Ἰωσήφ Μομφερράτος — Τηλέμαχος Παῖζης
» — Ἰωάννης Τυπάλδος Δοτοράτος — Σταυρατέλος Πυλαρινός
» — Γεώργιος Τυπάλδος Ἰακωβάτος — Χριστόδουλος Πο-
» φάντης — »

Ἀλλὰ μόλις εἰσῆλθον τὸ περί ἐνώσεως ζήτημα καὶ ἀποτο-
μως διέκοψε τὰς βουλευτικὰς ἐργασίας ὁ αὐθαίρετος Ἀρμοστής
ὅστις, ἐξαγριωθεὶς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, ἐμελέτησεν ἀφρόνως
νὰ ἀποσβέσῃ τὸ πῦρ τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος, ἀμειλίκτως
καταπολεμῶν τοὺς ἡγέτας τῶν ριζοσπαστῶν. Ὅτε λοιπὸν
μετ' οὗ πολὺ διαλύσας τὴν ἱστορικὴν βουλὴν τῆς 9ης Περι-
όδου διέταττε νέας ἐκλογάς, διαγράφας ἐκ τοῦ εἰλογικοῦ κα-
ταλόγου πλῆθος φιλελευθέρων πολιτῶν, ἐπειράτο διὰ παν-
τοίων ἀντισυνομημάτων ἐκφοβίζων καὶ καταπλήσσων τοὺς
πάντας νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς ἐθνόφρονας ριζοσπάστας. Ἀλλὰ
βλέπουσα ἡ ἀρχὴ ὅτι οὐδὲν ὄφελος ἐντεύθεν περιγίγνε-
ται, τοῦ λαοῦ ἀμετατρέπτως προσκαρτεροῦντος εἰς τὰς
ἐθνικὰς ἰδέας, βιαστέρον προσενεχθεῖσα, οὐκ ὀλίγους φυγα-
θεύσασα, καὶ τοὺς πλείστους τῶν ἐκλογέων πειθαναγκάσασα
νὰ ψηφοφορῶσιν εἰς μόναν τὰς δέκα-κάμπας τῶν κυβερνητικῶν
ὑποψηφίων μηδὲλως πλησιάζοντες τὰς τῶν ἀντιπολιτευομένων,
ἐξησφάλισεν εἰς τοὺς πρῶτους τὴν νίκην ὑπὸ τὸ κράτος τῆς
λόγῃς καὶ τῆς παρανομίας. Ἀπτόντος ὁ Λεβιαδάς ἐνεθάρρυνε
πάντας καὶ τολμηρῶς διεμαρτύρετο ὑπὲρ τῶν περιουριζομένων
ἐλευθεριῶν καὶ κατὰ τῶν βιαιοτήτων καὶ ἐκνόμων πράξεων
τῆς κυβερνήσεως κατὰ δυνάστευσός της τοὺς ἐλευθερόφρονας τῶν
πολιτῶν διὰ φυλακίσεων, προστίμων, ἀπειλῶν καὶ παντοίων
αὐθαιρεσιῶν. Ἡ βία κατίσχυσε, οἱ δὲ ριζοσπάσται ἀπεκλεί-
σθησαν, καὶ τὸν Λεβιαδά ἐτιμῶρει ἡ ὑψ. ἀστυνομία διὰ προσ-
τίμων καὶ φυλακίσεων τῶν υἱῶν του, οὓς πανταχοῦ παρηκο-
λοῦσε. Ὁ πολυθύματος Ἀρχὴς, ἵνα δραττομένη τῆς ἐλαχι-
στῆς ἀνταρτικῆς ἀποσκήπτει τὴν ὁργὴν κατ' αὐτῶν καὶ τοῦ
πατρὸς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΙΦΕΙΟΥΝ

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ δυσπραγίαι τοῦ γηράσκοντος ἀγῶ-
νιστοῦ εἶχον κορυφωθῆ. Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς περιουσίας του
εἶχε στερηθῆ κατὰ τοὺς προηγηθέντας διωγμούς, ὧν μόνος ὁ
πρώτος, ὅτε τὸ 1833 ἀνηρπάγη αἶφνης εἰς Κέρκυραν, ἐξημίου
αὐτὸν πολλὰς χιλιάδας δραχμῶν, ἀντίτιμον τοῦ συλλεγέντος
σταυροδοκαρποῦ, ὅστις ἐσάπη ἐν ταῖς ἀποθήκαις. Ἄλλως δὲ
εὐπορῶν τότε ὁ Λεβιαδάς γενναίως ἐδαπάνη εἰς ἐνίσχυσιν καὶ
ἐπικρατήσιν τοῦ φρονήματος τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας.
Ἀπὸ τοῦ 1846 ὅμως ἀπεστέρησαν αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ
ἀσπεῖν τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα. Αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ δου-
λοπρεπῶς τὰ μοχθηρὰ τοῦ Προστάτου σχέδια ὑπηρετοῦσαι
ἐκλήρυττον τὸν Λεβιαδᾶ ἐξηρημένον τῆς τῶν νόμων προστασίας,
μὲν δὲ νόμιμον τὸν ὀλεθρὸν ἐνὸς οἴκου ὑπὲρ ἐλευθερίας
ἀγωνιζομένου. Τὰ ἀστυνομικὰ καὶ δικαστικὰ πρόστιμα ἐπὶ-
χρόντο ἀλλεπάλληλα κατ' αὐτοῦ. Ὁ δύστηνος οἰκογενειάρχης
εἰς μάτην προσεκάλει ἐξωδίκως εἰς πληρωμὴν τοὺς πιστωτάς
του. Τὰ Δικαστήρια κατεκύρωνον εἰς τούτους γαίης εὐφόρους
καὶ οἰκίας λαμπρὰς τοῦ Λεβιαδᾶ, ἀνωφελῶς διεξαγάγοντος
ἐπὶ χρόνον μακρὸν δαπανηρὰν δίκην, ὅπως τοῦλάχιστον περι-
σώσῃ εἰς τὴν ἄπορον νῦν καθισταμένην οἰκογένειαν τὸ ἐνδιαί-
τημα αὐτῆς, οἰκίαν μεγαλοπρεπῆ κειμένην ἐν τῇ μέσῃ τῆς
πόλεως. Ἐν τῇ κατοικίᾳ ἐκείνῃ τοῦ Λεβιαδᾶ συνήρχοντο φι-
λελευθεροὶ πολῖται καὶ συνεζήτουν τὰ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ
ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ἐξ αὐτῆς ἐξήρχοντο κατὰ τοῦ
ἑξένου δεσπότη αἱ πυρώδεις διαμαρτυρήσεις καὶ διαδηλώσεις.
Ἐπεὶ δὲ ὁ Λεβιαδάς ἀπετόλμησε νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν
τῶν δικαστῶν ἐπὶ τῶν ἀδίκως γενομένων ἐκτιμήσεων τῆς οἰ-
κίας του, ῥίπτεται καὶ αὐτὸς εἰς τὰ δεσμωτήρια ἐπὶ ὅλους ἐξ
μηνῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου, τῇ 24 Ἰουνίου
1850. Ἡ πολυμελής οἰκογένεια ἐκτοτε περιστᾶσα εἰς ἐσχά-
την ἐνδείαν ἠναγκάσθη καὶ τὸν ἄρτον τῆς πενίας νὰ φάγῃ
καὶ σκέπῃ νὰ εὕρισκῃ εἰς καθύγρους καὶ ἐλεεινὰς καταστάσεις,
φωτισμένη καθ' ἐσπέραν ὑπὸ μόνου τοῦ φωτός τῆς σελήνης.
Τὰ ἱμάτια καὶ ἄλλα ἐπιπλὴν κατασχέθησαν καὶ ἐξεποιήθησαν

ἐν δημοπρασίᾳ, τὰ πενιχρὰ δὲ ὑπόλοιπα ἐνεχυρίζοντο πρὸς
πορισμὸν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Τὴν θλιβεράν ταύτην κατὰ-
στασιν ἐδείνου ἐπὶ μᾶλλον ἢ ὀλοσχερῆς ἐγκατάλειψις τῶν
συγγενῶν καὶ φίλων, οἵτινες μετεποιοῦντο εἰς ἐχθροὺς ἀδυσω-
πήτους. Εἶναι μὲν ἐντιμὸς ἡ πενία αὕτη καὶ ἡρώϊκῃ ἢ ἐγκαρ-
τέρησις ἐν κακοπαθείαις τηλικαύταις καὶ συμφοραῖς, πλὴν
ἐπόση ἢ φοίκη ὅταν ἀναλογισθῶμεν τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰ
πρόσωπα ἅπερ περνήγαγον τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην εἰς τοσοῦ-
τον ὀδυνηρὰν θέσιν! Ὅπωςδὴποτε τῶν ὀλεθρῶν τῆς πα-
πίδος καὶ ὀνόματα καὶ δόξα καὶ πλούτη παρεπέμφθησαν
εἰς τὸ ἀνάθεμα ἢ τὴν λήθην, ἢ δὲ ἱστορία ἀνέγραψεν ἐν ποῖς
αθανάτοις δέλτοις τὸν διὰ τοσούτων φοβερῶν περιπετειῶν
δοκιμασθέντα, καὶ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν ἀπαιτήσεων ἀθλήσαντα
Λεβιαδᾶ.

Τῶν Κυβερνητικῶν τὴν ἐμπάθειαν κατὰ τοῦ Λεβιαδᾶ καὶ
τῶν υἱῶν, διαβαλλομένων καὶ ἐπιβουλευομένων πανταχόθεν,
πραγῶς χαρακτηρίζουσι ἐν μέσῳ ἄλλων καὶ τὰ ἐπόμενα συμ-
βάντα. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Πετρικάτα Θηναῖας εὐθυμοῦν-
τες κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῇ 23
Ἀπριλίου 1854, ἔψαλλον ἄσματα ἐθνικὰ ἐν τινι ἐργαστηρίῳ,
ἐν ᾧ εἶχον ὑψώσῃ σημαίας ἐθνικᾶς καὶ ἀναρτήσῃ εἰκόνας ἐν-
δόξων πατριωτῶν. Τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ζήλον παρεπιδει-
κνύοντα ἀκαίρως ὑπὲρ τῆς προστασίας, ἵνα παρακωλύσωσι
τὴν ἐν ἡσυχίᾳ ἐκδήλωσιν ἀγνῶν αἰσθημάτων, ἐπιτεθέντα
διατάττουσιν ἀυστόλως τὴν ἄρσιν τῶν ἐμβλημάτων καὶ τὴν
παῦσιν τῶν ἀπαίσιως ἡχούντων τραγουδιῶν. Παράτυχόν ὁ
υἱὸς τοῦ Λεβιαδᾶ Θερασόβουλος καὶ διαμαρτυρηθεὶς κοσμίως
κατὰ τῆς ἀνόμου ἐπιθέσεως συλληφθεὶς ἀπάγεται ἐν σπουδῇ
εἰς τὰς φυλακὰς τῆς πόλεως, καὶ μετὰ μῆνας διὰ δικαστικῆς
ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου τῇ 14 Νοεμβρίου 1854
καταδικάζεται εἰς τρίμηνον φυλάκισιν. Οὕτω πως οἱ θεράπον-
τες τοῦ ἐξένου ἐγίνωσκον νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς εἰσαγγελθείσας μεταρ-
ρυθμίσεις τῶν περὶ ἐλευθερίας συνειδήσεως καὶ λόγου θεσμῶν,
μηδὲν ὅσιον μηδὲν νόμιμον σεβόμενοι πρὸς καταδίωξιν τῶν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

ἐλευθέρων φρονημάτων. Διὸ καὶ αὖθις συλλαβόντες κατ' ἐκείνη
τὸ ἔτος τὸν Θρασυβούλον Λειβαδά· μετὰ τοῦ νεωτέρου τῶν
ἀδελφῶν τοῦ ὑποβάλλουσιν εἰς αὐστέρην ἀνάκρισιν ὡς παραι-
τίους, μετὰ πολλῶν ἄλλων πολιτῶν, τῆς γενομένης πανηγυρικῆς
ἀποδοκιμασίας τοῦ συμποσίου, ὅπερ τῇ 30 Σεπτεμβρίου τοῦ
1851 προσήνεγκον οἱ ἐπαρχιακοὶ σύμβουλοι εἰς τὸν αἰμοχαρῆ
καὶ μισελευθρον Ἀρμόσῃν Οὐάρδον. Ἀλλὰ τῇ 21 Νοεμβρίου
τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἀργοστολίου ἐπλήρου τὰ δεσποτήριον
διὰ πλήθους φιλελευθέρων. Τὸς οὐκ αὖθις ἀποδοκιμα-
σάντες τὸς κινδύνους ἀψηφῶν ὁ Λειβαδάς καὶ πάντα λίθον
κινῶν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐθνικῶν ἀξιώσεων, μεσοῦντος
Μαυρίου 1852, σπουδαῖον ὑπόμνημα ἀπευθύνει μετὰ τοῦ
περὶ ἐνώσεως ψήφισματός τῆς Θ'. Βουλῆς πρὸς τὸ Ἀγγλικὸν
Κοινοβούλιον, δι' οὗ παρησία κατεδείκνυε δι' ἀκαταμάχη-
των ἐπιχειρημάτων ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις στρεφεί τοὺς
ἐπτανήσιους τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν ἐναντίων τῆς
οὐσίας καὶ τῶν τύπων τοῦ δικαίου καὶ τῆς νομιμότητος.
Ἀλλ' ἡ Ἀγγλικὴ πολιτικὴ ἐπεῖρα τὸ καθ' ἑαυτὴν ὑποσχο-
μένη χροσὴν καὶ ἀξιώματα νὰ σαγήνεύσῃ τὸν κρατερόφρονα
πολιτικόν, ὅστις τὰ πάντα προείλετο νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τοῦ
ὑψηλοῦ του σκοποῦ· εἰς ἐξώνησιν δὲ τῆς συνειδήσεως τοῦ
Λειβαδά· ὁ περιώνυμος Παλμερστὸν λυσίτελές ἐνόμισε νὰ
προβάλλῃ τὰς προτάσεις διὰ τοῦ γυναικαδέλφου ἐκείνου
Κομ. Βαπτ. Μεταξᾶ, μεταβάντος ἐκ Λονδίνου εἰς Κεφαλληνί-
αν, καὶ ὡς μόνον ὅρον ἀπαιτήσαντος τελείαν ἀπογὴν ἀπὸ
πράξης ἐνεργείας πολιτικῆς. Τὰς ἀτίμους καὶ φαύλους προσφο-
ρὰς ὁ ἀδέκαστος πατριώτης καί περ ἡδὴ ζῶν ἐν πενίᾳ πολυ-
στόνῃ ἀντέκρουσεν ὑπερηφάνως, τὸν δὲ εὐαρεστηθέντα νὰ
κομίσῃ καὶ συστήσῃ αὐτὰς ἡ σύζυγος Λειβαδά, καί περ αὐτὰ
δελφός, ἀγανακτήσασα ἀπέπεμπε μετ' ὀνειδισμῶν. Ἀλλ' ὁ
ἄφρων ἀρμόστης ὑπὸ θυμοῦ καὶ ἐμπαθείας κατὰ σχεθεῖς ἐπιτε-
χᾶται· θολίως τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ἐθνόφρονος πατριώ-
του, ἐφ' οὗ, ὡς βράχου, προσέκρουον τὰ ἀπεχθὲς τῆς
Προστασίας σχέδια· διόπερ μοχθηρῶς χυμακτερίσας τὸ

διαβιβασθὲν ὑπόμνημα ὡς ἀντισυνταγματικόν, αὐθαδὲς καὶ
ἐπίβουλον, ὡς ἐπὶ σὺνθημα συνωμοσίας πρὸς
ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων, εἰδοποιεῖ τὸν Λειβαδά
τῇ 30 Μαρτίου 1853 διὰ τοῦ Τοποτηρήτου τῆς νήσου, ὅτι
ἐφσεῖς μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θρασυβούλου καὶ τοῦ Βασιλείου
Πανᾶ Δοναδάτου θά θεωρηταί ὑπεύθυνοι εἰς πᾶν
ὅ, τι βίβαιο ἢ συμβῇ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ
ταῦτο χρόνως καὶ τὸ ἔθνος ἐξάνιστατο ἔνοπλον ἐν Ἠπείρῃ καὶ
Θεσσαλίᾳ κατὰ τοῦ Ἀσιανοῦ δεσποτισμοῦ τῶν βαρβάρων
οὓς μετὰ στοργῆς ἐπροστάτευσεν ἡ Ἀγγλικὴ πολιτικὴ, ἡ ἐν
Ἑπτανήσῃ προστασία θέλουσα νὰ παρακωλύσῃ πᾶσαν ἐνερ-
γίαν τῶν Ἰονίων ὑπὲρ τῶν ἐπαναστάντων ἀδελφῶν, ὅπως
καὶ κατὰ τὸν μέγαν ἀγῶνα τοῦ 1824, διεκέρυττε διὰ
τῆς ὑψ. ἀστυνομίας πρὸς τὸν ἀκούραστον Λειβαδά, ὅτι
ἅμα ὡς διαπραχθῇ ἢ ἐλαχίστῃ βιαιοπραγίᾳ κατὰ τῶν
Τούρκων θά φυλακισθῇ μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀποπεμπόμε-
νος εἰς Ἀντικύθουρα ὅπου θά διαμείνῃ ἐξόριστος, ἐν ὅσῳ
ὁ Οὐάρδος ἀντιπροσωπεύει ἐν Ἑπτανήσῃ τὴν αὐτῆς Με-
γαλειότητα. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Λειβαδάς μετὰ τοῦ υἱοῦ
τοῦ μέρους λαμβάνων ἐνεργὸν ὑπὲρ τοῦ ἐν τοῖς μεθορίοις διε-
νεργομένου ἐθνικοῦ κινήματος, ὑπο ἔνοχος βιαιοπραγίας κατὰ
τῶν εἰρηνικῶν γειτόνων. Ἀλλὰ τὸ σόφισμα σκοποῦν τὸν σκο-
τασμόν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν παράμωφωσιν τῆς πραγματικῆς
τητος ἀπεκάλυπτε τοὺς ἀνοσίδους σκοποὺς τοῦ Βρετανοῦ
πολιτικοῦ κατὰ τοῦ Λειβαδά, ὅστις, ὥς ἀποτρέψῃ τὸν ἐπι-
κρεμασθέντα κίνδυνον, ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας,
ὁπόθεν δι' ἐγγράφων καὶ διὰ τοῦ τύπου διεμαρτύρητο ἐντόνως
κατὰ τῶν ἐκθέσμων πράξεων τῆς ἐν Ἑπτανήσῃ δεσποτείας.
Τὴν φλογερὰν τοῦ διαμαρτύρησιν κατὰ τοῦ τυραννόφρονος
ἀρμόστου ὡς περιτρανοῦσαν τὸ πολιτικὸν θάρρος, τὰ Ἑλλη-
νικὰ φρονήματα καὶ τὸ παράστημα καθόλου τοῦ ἀγερῶτος
καὶ πυρόφρονος ἀγωνιστοῦ, καταχωρίζομεν ἐν τέλει μετὰ τῶν
ἄλλων ἐγγράφων.
Ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἀθηνῶν ὁ φιλόπαις ἀνὴρ δὲν διέλιπεν ἐξ

παιων τὸ φρόνημα τῶν περὶ αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ἐκραγείσης ἐν Ἡπείρῳ ἐπαναστάσεως τῷ 1854. Ὁ μισέλλην ἄρμωστής διαβάλλων ταύτην ὡς ληστρικὸν κίνημα ἀντεστρατεύετο πάσῃ δυνάμει καὶ βία εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν Κεφαλλήνων, οἵτινες ὑπὸ ἀγκραιφνοῦς φιλοπατρίας καὶ φιλελευθερίας οἰστραλατούμενοι, οὐδαμῶς ἐπαύοντο βοηθοῦντες ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς τὴν ἐθνικὴν ἐξέγερσιν, ἥς μετέσχον πολλοὶ τῶν νησιωτῶν, ἐν οἷς καὶ οἱ υἱοὶ Λειβαδᾶ Θρασύβουλος καὶ Ὁθων, ἐπὶ τούτῳ διακόψας τὰς ἐν Ἀθίνας σπουδὰς του. Τούτων ἡ φιλογενὴς μήτηρ, καίπερ ἐν στεναγμοῖς καὶ κακουχίαις, ἔσπευσεν ἵνα ἐκποιήσῃ ἢ ἐνεχυριάσῃ ὅ, τι πολύτιμον ὑπελείπετο αὐτῇ ἵνα προμηθεύσῃ τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ οὐκ ὀλίγους χωρικοὺς, μεθ' ὧν ἐκεῖνοι μετέβαινον εἰς τὰ πεδία τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος! Ἀλλὰ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τάχει περανθείσης, οἱ υἱοὶ Λειβαδᾶ ἐπανελθόντες ἐλάβανον παρὰ τῆς μητρυιᾶς Προστασίας τὰ ἐπίχειρα τοῦ θερμοῦ πατριωτισμοῦ τῶν κατὰ τὴν συνήθη αὐθαιρεσίαν. Ὁ μὲν Θρασύβουλος ἐκπέμπεται παραχορῆμα εἰς Ἀντικλήθουρα ὅπου διετέλεσεν ἐξόριστος ἐπὶ μῆνας ὀκτώ, ὁ δὲ Ὁθων φυλακίζεται καὶ ἐν ἀπειλαῖς ὑποβάλλεται εἰς αὐστηρὰς ἀνακρίσεις καὶ ἐγγυήσεις. Ἐκθέσμους ἐνεργείας τοιαύτας πολλὰς διαπράττουσα ἡ Προστασία ἀνυποστόλως, καὶ εἰς πᾶν ἱερὸν καὶ δίκαιον ὑβρίζουσα, κατεδείκνυνεν ἐν Ἑπτανήσῳ τὴν δυσμένειάν της πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν, καὶ βαθύτερον ἤνοιγε τὸ χάσμα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ λαοῦ. Συνήνεσε μὲν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐλευθερίας, ἣν ἀπελάκτισεν ἀνέκαθεν ἐναντίον τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς Παρισιανῆς συνθήκης, ἥτις ἀναγνωρίζουσα καὶ ἀνακηρύττουσα τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτονομίαν τῆς Ἰονίου Πολιτείας, ἔθετο φύλακας καὶ προστατάς αὐτῆς τοὺς Ἀγγλοὺς, ἀλλὰ τὰς δοθείσας ὀλίγας ἐλευθερίας τοῦ λόγου, προφορικοῦ καὶ ἐντύπου, καὶ τῆς ψήφου, ἃς ἐξηγόρασεν ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς ἀντὶ τμήματος βαρυτάτου, ἐχλεύασεν ἀναιδῶς, ἀνεχούσῃ ἐν ᾧ ἴσσαν ἡδύνατο νὰ ἐκμεταλλεῖται αὐτὰς ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων. Ἰδοὺσα ὁμῶς ὅτι τὸ Παγιόνιον ὁσημέρῃ ἀπὸ πηλοποιήτου

αὐτῆς ποθοῦν νὰ ἀναπνεύσῃ γνήσιον ἀέρα ἐλευθερίας ἀπὸ τὴν γριδος εἰς ἀλώπεκα νῦν μετεμορφοῦτο, ὅπως διὰ τῆς ὑπὸ τῆς καὶ τῆς πανουργίας στερεώτερα ἡλεούσῃ τὰ δεσμὰ τοῦ λαοῦ, ὃν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ἤδη ἐρράπιζε σκληρῶς. Ἡ ἀποτυχία τῆς ἀποπειρας ταύτης ἔμελλεν εἰς αὐτὸν νὰ θραύσῃ τὰ δεσμὰ.

Διαλυθείσης τῆς βουλῆς τῆς 10 περιόδου, ἣν ἐπλάσαν αἱ σκανδαλώδεις ἐπεμβάσεις, καὶ ἐξ ἧς ἀπεκλείσθησαν οἱ προεξάρχοντες τῶν ῥίζοσπαστῶν, σφαγιασθέντος τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, κατηρτίζετο περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1857 τὸ ἐνδεκακτον Κοινοβούλιον, μέλος τοῦ ὁποίου οἱ Κεφαλλῆνες, καίπερ πολλαχόθεν πιεζόμενοι, ἀνέδειξαν καὶ τὸν Λειβαδᾶ. Ἡ Βουλὴ αὕτη ἐξεδήλωσε καὶ αὐθις ὁμοθυμαδὸν τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ ζητοῦντος τὴν ἀνάκτησιν τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων. Ταύτοχρόνως ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἀπέστειλε τὸν περικλητὸν Γλάδστωνά ὡς ἐκτακτὸν ἀπεσταλμένον ἄμα καὶ Ἀρμωστήν, ὅπως, εἰ δυνατόν, φέρῃ θεραπείαν τινὰ καὶ διαλλάξῃ τὰ διεστῶτα διὰ μεταρρυθμίσεως τῶν θεσμῶν καὶ τῶν νόμων. Τὴν ἀπὸ ἄκρου ἕως ἄκρου τῆς χώρας ἀντητήσασαν τότε φωνὴν τῶν Ἑπτανησίων, ἡ Βουλὴ προσκληθεῖσα εἰς ἐκτακτὸν συνεδρίασιν διετύπου ὁμοφώνως τῇ 15 Ἰαννουαρίου 1859 οὕτως « Ἡ Βουλὴ τῆς Ἑπτανήσου διακηρύττει ὅτι ἡ μόνη καὶ ὁμόθυμος θέλησις τοῦ Ἰονίου λαοῦ ὑπῆρξε καὶ εἶναι ἡ ἐνωσις ἀπάσης τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. » Ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας δέκα ὁ ἐπιφανὴς πολιτικὸς, ἀναγγέλων εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς Κυβερνήσεώς του, ἔφερεν εἰς μέσον τὰς προαναγγελλθείσας μεταρρυθμίσεις πρὸς ἐκπλήξιν πάντων, οἵτινες ἐνείδον νέας ἀλύσις παρασκευαζόμενας. Ὁ Λειβαδᾶς ἐν τοῖς πρώτοις κατεπολέμησε τὰ προταθέντα μέτρα, δι' ὧν ἐπεβουλευετο δολερῶς ἡ αὐτονομία καὶ ἀνεξαρτησία τῆς πατρίδος. Ἐνθερμὸς ὢν θιασώτης ἀποδοκιμασίας τοῦ πνεύματος καὶ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας ἐκκληρῶν ἐκάστοτε τὴν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ἐντολήν, πῶς ἡδύνατο ἀνευ προφανοῦς ἀντιφάσεως δια μὲν τῆς δεξιᾶς νὰ προ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

τείνη τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀπελευθερώσιν τῆς Ἑπτανήσου, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς νὰ συνθηκολογῇ μετὰ τοῦ ξένου δεσπότη ; Ἀληθῶς τῶν πραγμάτων ἡ βελτίωσις ἦτον ἢ τοῦλάχιστον καθίστατο ἀνέφικτος ἀνευ τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν ὀργανικῶν τῆς πολιτείας νόμων, ἀλλὰ τούτων θεμέλιον καὶ βάσις ἦτον ἡ δεσποτικὴ προστασία ἐνὸς ξένου ἐπὶ λαοῦ Ἑλληνικοῦ ζωηροῦ καὶ φιλελευθέρου, δεσμὰ μὲν ἀνεχομένου καὶ σφαιδίζοντος ἐπὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀντίθεσις καὶ ὁ ἀγὼν ἐμελλε πάντοτε νὰ διατελῇ ἀκμαῖος, πᾶσα δὴθεν ἐπὶ τὸ βέλτιον διαρρύθμισις ἐσκόπει διὰ τῆς ἐπιτάσεως τῶν δεσμῶν νὰ καταπονήσῃ καὶ καταβάλῃ τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπάλων, τὸν δεσποζόμενον λαόν. Ἀλλ' οὗτος δὲν ἐβράδυνε νὰ κατιδῇ ἅτι ἡ θεραπεία τῶν δεινῶν του ἐνέκειτο εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῆς αἰτίας, ὅθεν καὶ τὴν ἄρσιν τῆς Προστασίας ἐναγωνίως ἐπιζητῶν ἐκαλεῖτο. Ῥιζοσπάστης καὶ σκοπὸν πάσης ἐνεργείας του προέθετο καὶ τοῖς ἀντιπροσώποις του ἐνετέλλετο τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Ἰανίου ζητήματος. Ἄλλως τε ὁ Λεβιαδάς εἶχε ζωηρὰν ἐνώπιόν του τὴν φοβεράν εἰκόνα τοῦ παρελθόντος, ὅτε ἐδοκίμαζε μέχρι τρυγὸς πικρὰ ποτήρια ταιλαιπωριῶν καὶ συμφορῶν, διότι ἀφοσιωμένος ὦν εἰς τὴν πατρίδα καὶ χάριν τῆς πρὸς αὐτὴν λατρείας του ἀντεπεζήρχετο κατὰ τῶν ἀντεθνικῶν καὶ μισελευθέρων τάσεων τοῦ δεσπότη καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ φρονούντων, διότι πολὺπειρος ὦν παντοῦ ἐβλεπεν ὑπερφίαλον καὶ ἀνθελληνικὴν τὴν ξένην ἐκείνην πολιτικὴν.

Τῷ ὄντι· ἐξετάζοντες ὑπὸ τὴν κοινωνικὴν ἐποψὴν τὴν ἀβούλον τῶν Ἀρμοστῶν πολιτείαν καὶ διοίκησιν, τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Προστασίας ἄχρι τοῦ 1850, ὅτε παντοκράτωρ ἐδέσποζε τὸ αὐθαίρετον καὶ αὐτόγνωμον τῶν Ἀρμοστῶν, οἵτινες, ἀφαιρέσαντες τὴν ἀυτονομίαν τῆς πολιτείας, συνεκέντρουν εἰς χεῖράς των πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, οὐδεμίαν βλέπομεν παρ' αὐτοῖς συστηματικὴν μέριμναν πρὸς εὐημερίαν τῆς χώρας. Οὔτε ἐλευθερὰ ἐμπορίαν, οὔτε κοινωνικὴν διὰ τῆς ἐργασίας ἐπίδοσιν καὶ παραγωγὴν, οὔτε ἐνδοαῶν καὶ περιθαλψὶς κοινωνικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπῆρχαν

ἐν Ἑπτανήσῳ· τοῦναντίον δὲ τὸν τόπον ἐμάστιζεν ἐπαχθέστατον φορολογικὸν σύστημα, δυσανάλογον μισθολόγιον, καὶ ἀσύνετοι δαπάναι, ἐξ ὧν πάντων ἐπῆλθεν ἡ χρεωκοπία. Ὅτε δὲ τῷ 1842 συνέστη ἐν Κεφαλληνίᾳ εἰταιρία πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς Γεωργίας καὶ Βιομηχανίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς νήσου καὶ ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς, ὁ Θ. Καρούσος ἐπρότεινε τὴν εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ τὰς ἐκθέσεις τῆς Ἑταιρίας χρῆσιν τῆς πατρίου γλώσσης ἀντὶ τῆς ὁνείας καὶ εἰς τὴν ὁμάδα τῶν Κεφαλλήνων ὅλως ἀκαταλήπτου Ἰταλικῆς, τοσοῦτον διατάρχθη ὁ Ἀγγλος ἐκεῖνος τοπάρχης, ὥστε εἶπε « Προέκειται νὰ ἴδωμεν ἂν οὗτος ἦναι λαὸς Ἑλληνικός. Κατὰ τὸν συνταγματικὸν χάρτην τοῦτο εἶναι Κράτος Ἰόνιον. Καὶ ποῖα ἄλλη εἶναι ἡ νόμιμος γλῶσσά σας ; » Οἱ παραλογισμοὶ οὗτοι, ἀποκαλύπτοντες τὰς μυχίους διαθέσεις καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἀγγλῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ τῆς ἐθνικότητος τοῦ Ἰονίου λαοῦ, ἀντήχησαν ἀλγεινότατα εἰς τὸ Πανελλήνιον καὶ προσκινῶντως κατεστηλιτεύθησαν ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς δημοσιογραφίας. Ἀλλὰ τὰς ἀνθελληνικὰς προθέσεις τῆς Προστασίας κατέδειξε σειρά ὅλη γεγονότων· μετὰ τὴν ἀτιμὸν τῆς Πάργας πώλησιν εἰς τὸν θηριώδη τῆς Ἡπείρου Σατράπην, τὸν διαβόητον Ἀλῆ Πασᾶ, ἐπῆλθον ἐν Ἑπτανήσῳ οἱ ἀνῆκουστοι καταδιωγμοὶ καὶ ὀμότητες τοῦ Μαίτλανδ ἕνεκα τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τῶν 1821, ὀλίγον δ' ἔπειτα μακρὰ καὶ ἀπαρδεύμαστος ἐπιμονὴ τῆς πολυμηχανοῦ Κυβερνήσεως τοῦ μικροῦ Κράτους πρὸς συλλογὴν ὑπογραφῶν ἐν ἀναφοραῖς, δι' ὧν ἐτεκμηριοῦτο στοργὴ καὶ ἀπενέμοντο εὐχαριστήρια εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Προστασίαν. Ἀρχικὸς μάλιστα σκοπὸς τῆς, μετὰ τὸν ἐν Εὐρώπῃ ἐπαναστατικὸν σάλον τοῦ 1848, γενομένης ἐν Κεφαλληνίᾳ στάσεως τοῦ σταυροῦ ἦτον ἐνοπλὸς τις διαδῆλωσις ἐναντίον τῶν εὐχαριστηρίων τούτων. Ἐπῆλθον μετὰ ταῦτα αἱ καταδρομαὶ καὶ τὰ στυγία ἔργα τοῦ Οὐάρδου ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Ἐπτανήσῳ, ὀλίγον δ' ὕστερον ἡ ἀποκήρυξις τοῦ ἐν Ἡπείρῳ ἐθνικοῦ κινήματος, καὶ αἱ κατ' αὐτοῦ ἀντιδράσεις τοῦ αὐτοῦ

Ἀρμύστου. Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τὰς ἀνοσίους τάσεις τοῦ ξένου κατεδείκνυνεν ὁ μακρὸς πόλεμος αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐθνικοῦ καὶ φιλελευθέρου κόμματός, οὗ τοὺς μεγαθύμους ἡγέτας, οἱ οὗτοι δὲ Λεϊβαδάς, ὁ Ζερβός, ὁ Μομφερράτος, οἱ Τυπάλδο καὶ Πυλαρίνοι κατεδυνάστευσεν διὰ παντοίων κακώσεων, ἐξοστρακισμῶν καὶ καθαιρέσεων καὶ ταῦτα ἐνῶ ὁ ριζοσπαστικὸς ὑπὲρ τοῦ ἀπολύτου δικαίου ἀγὼν διεξήγετο καὶ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς νομιμότητος, καθάπερ βραδύτερον ὠμολόγησεν αὐτὸς ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Φῶσσελ, ἀναλύων τὴν συνθήκην τοῦ 1815 ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀναπτύξεως τῶν λόγων τῆς ἁρεσῆως τῆς Προστασίας. Ἀλλ' ἐπανερχόμενοι εἰς τὸν Λεϊβαδᾶ παρατηροῦμεν ὅτι οὗτος ἀείποτε ἐθεώρει τὸν ἐν Ἑπτανήσῳ σταθμὸν τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς ὡς τὰ μάλιστα ἐπικίνδυνον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα, ἐφ' ὧν ἐγίνωσκε τὴν ὀλεθρίαν ἐπίδρασιν αὐτῆς ἀπὸ Καποδιστρίου καὶ ἐφεξῆς. Δικαίως ἄρα ἀπέκρουεν ἐκάστοτε ὁ ἀνὴρ μεταρρυθμίσεις, αἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς τῶν πραγμάτων βελτιώσεως τέλος κύριον εἶχον τὴν ἐξασφάλισιν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν συμφερόντων τῆς προστασίας ἐναντίον τοῦ σπαίροντος ὑπὸ τὸν ζυγόν. Τὴν πεποιθήσιν ταύτην ἐνέπνευσεν ἐν πρώτοις αὐτὸς ὁ Οὐάρδος διερχόμενος τὰς κατὰ τὸ 1848 γενόμενας μεταρρυθμίσεις ὡς νέας συνθήκας (nuovi patti) τοῦ Ἰονίου λαοῦ μετὰ τῆς Προστασίας, ἀλλ' εἴτα ἐνίσχυσαν αὐταὶ αἱ ὑπὸ τοῦ φιλελευθέρου Γλάδστωνος ὑποβληθεῖσαι μεταρρυθμίσεις αἵτινες ἐπὶ μᾶλλον περιώρισον τὴν ἐλευθερίαν καὶ δεσποτικὰ ἐχορήγουν προνόμια τοῖς Ἀρμύσταϊς, καὶ ὡς τοιαύτας ἀπέρριψεν ἡ βουλὴ τῆς ἸΑ' Περιόδου ἀνταποκριθεῖσα πληρέστατα εἰς τὰς ἐθνικὰς τάσεις καὶ τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ. Ἐκτοτε ἐπείσθησαν ἔτι ἅπασι οἱ ἐν Λονδίνῳ ὅτι πᾶσα περαιτέρω ἀπόπειρα πρὸς ἐξευμένισιν τῶν Ἑπτανήσιων ἀποβαίνει ματαία, καὶ ἐξήτουν εὐπρεπῶς νὰ ἀποχωρήσωσι τῶν νήσων.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἸΑ' Κοινοβουλίου, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1862 διεξήχθησαν αἱ νέαι ἐκλογαί, ἐν αἷς ἡ Προστασία ἀπέσχε πᾶσης αὐθιχότητος ἐπεμβάσεως. Ὁ Λεϊβαδᾶς ὁμοῦς ἐν

τῇ ἐκλογικῇ τούτῳ ἀγωνίᾳ ἀπῆντησεν ἐχθροὺς νέους, ἀλλὰ μεγάλη πλειονοψηφία ἀνεδείξεν ἀντιπρόσωπον καὶ τὸν ἀνδρᾶ ὅστις τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἔκρουσε τὰς χορδὰς τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Ὅτε δὲ συνῆλθε τὸ ἸΒ' Κοινοβούλιον ὁ Λεϊβαδᾶς, πρεσβύτερος ὢν τῶν βουλευτῶν, ἀνεκνήρυχθη προσωρινὸς Πρόεδρος· ἅμα δὲ καταλαβὼν τὴν ἔδραν τοῦ ἐποίησε τὴν ἐπομένην ἐμφαντικωτάτην δῆλωσιν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΥΡ.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ Α. ΛΕΙΒΑΔΑ.

Ἐπὶ τῆς ξηρᾶς θηλώσεως τὴν ὁποίαν τὴν 28ην τοῦ ἐνεστῶτος Φεβρουαρίου ἐξέθεσα, εἰς ὥραν καθ' ἣν ὠρκίζομην ἐνώπιον τοῦ Βουλευτηρίου τούτου, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑπτανήσου, ὡς ἀκλόνητος ριζοσπάστης, τῆς προτερείας, ὡς πιστὸς χριστιανὸς Ὀρθόδοξος τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὡς καθαρὸς Ἕλλην τὸ γένος, πρόσθετω ὅτι, συμμορφοῦμαι, ἀναγνωρίζω, καὶ ἐπισημοποιῶ τὸ ὅτι μετὰ τὴν παρόυσαν καὶ θάρρος ἐνθουσιωδῶς ἐξέφρασεν ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς ἀπέναντι τοῦ ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου Ἐντίμου Κυρίου Γλάδστωνος εἰς τὴν περιόδειαν τοῦ ἐν Ἑπτανήσῳ, τὸ ὅτι τοῦ ἐξέφρασαν τὰ Ἑπαρχιακά Συμβούλια, οἱ Ἀντιπρόσωποι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἑπτανήσου, τοῦτέστιν, ἄλλο τι δὲν θέλει καὶ δικαιοματικῶς ἀπαιτεῖ, εἰμὴ τὴν ἐνωσίν του μετὰ τὴν Ἐλευθεράν Ἑλλάδα, τὴν ἄμεσον παῦσιν τῆς Προστασίας, καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

ΙΑΚΩΒΑΓΓΕΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΡΗΤΕΙΣ, ΠΡΟΤΑΘΕΙΣΑΙ ΥΠὸ τοῦ ἄλλοτε ἀντιπροσώπου τῆς Προστασίας Οὐάρδου.

Συμμορφοῦμαι, ἀναγνωρίζω, καὶ ἐπισημοποιῶ τὴν πράξιν

τοῦ ἸΑ'. Κόινοβουλίου δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπερρίφθησαν αἱ καταχθόνιοι καὶ ἐπίβουλοι ἐκείναι μεταρρυθμίσεις, ἃς εἶχε προτείνει ὁ ἑκτακτος ἀπεσταλμένος Κύριος Γλάδστον, προσέτι δὲ τὴν διακηρύξιν 15 Ἰαννουαρίου 1859 περὶ τῆς ἑνώσεως, ἀπαύγασμα οὔσης καὶ ἀπόρροια τῆς ἀνεκαθεν ἐθνικῆς ιδέας καὶ τοῦ ψήφισματος τῆς Θ'. Βουλῆς.

Σύμμορφοῦμαι, ἀναγνωρίζω, καὶ ἐπισημοποιῶ ὅλας ἐκείνας τὰς διαμαρτυρήσεις τῶν Ἐπαρχιακῶν συμβούλων, καὶ Ἀντιπροσώπων τῆς Ἑπτανήσου κατὰ τῶν κατηγοριῶν τοῦ Ἱπουργοῦ τῶν ἀποικιῶν κυρίου Νιουκάστελ.

Σύμμορφοῦμαι, ἀναγνωρίζω, καὶ ἐπισημοποιῶ ὅλα τὰ ἐπίσημα, πατριωτικά, ἐθνικά καὶ διπλωματικά ἐκείνα ἔγγραφα, ἀπὸ τὸν Ἐντίμον Κύριον Ἀντώνιον Δάνδολον σταλέντα εἰς διαφόρους ὑπουργοὺς τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, ἀφορῶντα τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑπτανήσου, καὶ τὴν ἑνώσιν τῆς μετὰ τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, τὴν ἄμεσον παῦσιν τῆς Προστασίας, καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅλης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἐκφράζω ἐνταυτῷ τὴν βαθεῖάν μου λύπην εἰς τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐντίμου τούτου πολίτου, καὶ ἀναγγέλλω ὅτι θέλω προτεῖναι εἰς τὴν βουλὴν νὰ ἐκφράσῃ ἐν ἐπισημότητι τὰς εὐχαριστήσεις αὐτῆς πρὸς τὸν ἐνδοξον τοῦτον ἄνδρα, καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ διὰ τῆς ψήφου τῆς τὰ παρ' αὐτοῦ γραφέντα. Προσέτι δὲ θλίβομαι καὶ διὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἀπρομήτου ῥίζοσπάστου ἐντίμου Κυρ. Ἀρβανιτάκη.

Ἐπὶ τέλους δὲν θέλω λείψω ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος τούτου νὰ ἐξακολουθῇ πᾶντοιαῖς δυνάμεσι τὴν ἐθνικὴν μου καὶ ῥίζοσπαστικὴν πορείαν, πρὸς ταχεῖαν πραγματοποίησιν τῆς Ἑλευθερίας ἡμῶν.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Α. ΛΕΙΒΑΔΑΣ.

Διὰ τῆς δηλώσεως ταύτης ὁ Λεϊβαδάς ἀνεκεφαλalaίωσε καὶ αὐθις τὴν πολιτικὴν του ὁμολογίαν, τὸ σύστημα τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, ὅπερ μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνήσεως καὶ δραστηριότητος, ἄχρι τοῦδε ὑπεστήριξε καὶ εἰς ὁ ἀπαρεγκλίτως

ἄχρι τέλους ἐνέμεινε. Τῆς Βουλῆς τῆς 42ης περιόδου ἡ μείσις ψήφια ὑπεστήριξεν ὡς συμφερωτέραν τὴν ἐπιδιώξιν βελτιώσεων καὶ τὴν ἐπὶ μικρὸν ἀναστολὴν τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος, ἀλλ' ὁ Λεϊβαδάς συνετάχθη μετὰ τῆς πλειονοψηφίας ἥτις καὶ πάλιν ἐξεδήλωσε τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰονίου Λαοῦ. Εἰρήσθω δὲ ἐνταῦθα ἐν παρόδῳ ὅτι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσωρινῆς αὐτοῦ προεδρείας καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρατεθείσης δηλώσεώς του, ἀνεκηρύσσεται ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ μεγάλου ἐν Παρίσις Institut d'Afrique, συστάντος πρὸς κατάργησιν τῆς δουλείας. Ἡ φιλάνθρωπος καὶ ἐκπολιτιστικὴ ἐταιρία προεδρευόμενὴ ὑπ' ἀνδρῶν διακεκριμένων καὶ ἐξόχων, διεβίβαζε πρὸς τὸν Λεϊβαδά τὸ σχετικὸν δίπλωμα δι' ἐπιστολῆς λίαν κολακευτικῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τίτλος οὗτος τιμὴν περιποιεῖ οὐ μόνον εἰς τὸν ἀγωνιστὴν ἐκείνον τῆς Ἑπτανησιακῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἰδίαν τέραν αὐτοῦ πατρίδα, ἀσμένως καταχωρίζομεν ὅπισθεν μεταπεφρασμένα τὰ ἐπισταλέντα ἔγγραφα.

Ἐν τούτοις τὸ Ἀγγλικὸν Ἱπουργεῖον μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Βαυαρικῆς δυναστείας διεκρίνου εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀπόφασιν τοῦ περὶ τῆς ἄρσεως τῆς προστασίας ἀπὸ τῶν νήσων, ὣν ὁ λαὸς προσεκαλεῖτο νὰ ἐκδηλώσῃ πανύστατον τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ νέους ἐκλέγων βουλευτάς. Ὁ Λεϊβαδάς ἀποστέλλεται καὶ αὐθις ἀντιπρόσωπος εἰς τὸ τελευταῖον Κοινοβούλιον, ὅπερ ὁμοφώνως ἐκύρωσε τὴν ποθεινὴν ἑνωσιν. Ὁ ἀγὼν τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου ἐθριάμβευσε καὶ ὁ ἐν αὐτῷ τὸν βίον ὅλον κατατρίψας Λεϊβαδάς εἶδεν ἐνθους τὴν ἐπίσπεψιν τῶν ἐπιμόχθων προσπαθειῶν του, ὅτε τῇ 21 Μαΐου 1864 ἐπετελεῖτο πανηγυρικῶς ἡ ἑνωσις τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Μετὰ μικρὸν δὲ ὁ πολὺς ἀγωνιστής, ἐκλεχθεὶς πληρεξούσιος ὑπὸ τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν ἀγαλλόμενος ἐν τῷ ἔθνεϊ τῷ ἐθνῷ. Συνέδριον, ἐνθα ἐτάχθη μετὰ τῶν πληρεξουσίων πατριωτῶν, οἵτινες μόνον μέλημα ἔχουσιν ἀδιαλείπτως τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόδον τοῦ ἔθνους. Καὶ πληρεξούσιος ἐν τῇ Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ βουλευτὴς κατὰ τὴν

ΙΑΚΩΒΑΒΕΙΛΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΘΝΟΦΙΛΙΑΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΘΥΡΙΟΥ

πρώτην βουλευτικὴν περίοδον ἀναδειχθεὶς ἐκθύμως ἠγωνίσθη πρὸς ψήρῳ θεσφῶν καὶ νόμων σκοπούντων τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους.

Πλὴν μετὰ τήλικούτους χρόνους ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ, ἐπὶ μῆκος χρόνου τοσοῦτον ὑποστὰς τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου ὑπὲρ τῆς μεγάλης πατρίδος, ἐβλεπεν ἤδη ἐαυτὸν καταβεβλημένον καὶ πρὸς τὸ μοιραῖον τέμα ὀλισθαίνοντα· ὑπερεβδόμη-
χοντοῦτῃς νῦν καὶ φλογερὸν ἔτι φέρων εἰς τὰ γενναῖα στέρνα τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, βαθέως ἐλυπεῖτο μὴ ἔχων ἐν τῇ νέᾳ σταδιοδρομίᾳ ἀκμαίᾳ ἔτι τὰς δυνάμεις ἐκεῖνας, ὧν ἄλλοτε βοηθούμενος ἐπ' ἄλλαις λαμπρῶς κατὰ τοῦ ξένου. Διδότι τὴν ἐνώσιν μετὰ τῶν ἐλευθερῶν ἀδελφῶν ἐθεώρει ὡς εἰσὸδον εἰς εὐρύτερον στάδιον, μᾶλλον ἐπιμύχον καὶ ἀκανθώδες, ὅπερ ἐπιτακτικῶς διανοίγει ἡ πατριωτικὴ ἰδέα εἰς πᾶν τμήμα τοῦ ἔθνους, αὐτονομίαν καὶ ἐλευθερίαν ἀνακτῶμενον, ὡς τὸν μόνον ἱερὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεως, ἄχρι τῆς πελειᾶς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλληνικῆς ὀλομελείας. Ἀλλὰ τὴν χαρὰν αὐτοῦ καὶ τὰς ἐλπίδας διεδέχετο βαρυθυμία καὶ ἀπογοήτευσίς ἐνδεᾶ τῆς ἀθλῆς κατὰστάσεως τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων. Ἀναγκασθεὶς ὅθεν νὰ ἀποστῇ τῶν πολιτικῶν, ἔζη ἰδιωτεύων ἐκ τοῦ ἐντελούς βοηθηματος, ὅπερ καμφοῖσα ἐχορήγει αὐτῷ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβερνήσις περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ βίου.

Ἡ ἀμύδρα ὑποτύπωσις τῶν ἐνδελεχῶν ἐνεργειῶν τοῦ Λεῖβαδά, ἀπὸ τῆς ἀρεθίστου κατέδειξεν ἐναργῶς ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐπετέλεσε καὶ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον, διακριθεὶς ἐπὶ ἀσβεστῇ φιλοπατρίᾳ καὶ ἀπαραιρέλλῃ εὐψυχίᾳ. Διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ πρῶτον ἡ κατὰ τῆς δεσποτείας τῶν Ἀγγλῶν ἀντιδράσις ἤρχισε νὰ μεταβάλληται εἰς ἐννομον ἀντιπολιτεύ-
σιν. Αὐτὸς πρῶτος τελεσφόρως ἀνεμύχλευσε τὰ γενναῖα πάθη τοῦ λαοῦ καὶ ἐξήγειρε τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, ὅπερ δεσπόζον αὐ-
τοῦ ὡς κραταιὰ τις ἀνάγκη ὑπέβαλλεν αὐτὸν ἀδιαλείπτως εἰς θέναν θολήν καὶ ἀσέβαν. Ἐν ἀγνῇ φιλοπατρίᾳ θερμανθεὶς καὶ δραστήριος πάντοτε ἐργαζόμενος, οὐδέποτε ἀπέκαμψε κρα-
τῶν ἀπὸ τοῦ 1830 τὰ νήματα τῆς κατὰ τοῦ ξένου καὶ τῶν

διασωτῶν τοῦ συστηματικῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὑπὸ τὴν ση-
μαίαν τῆς ὁποίας συνετάσσοντο πλείονες ὁσμέραι καὶ ἀκραί-
οι μαχεται, οἵτινες φιλοτίμως πᾶν συναγωνισθέντες κατή-
γαγον τὴν νίκην. Ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι ἀληθῆς βίος πολί-
του ἀνήκοντος εἰς πατρίδα ζητοῦσαν ἔργα παρὰ τῶν ἰδίων πένων, ἐνθεν μὲν ὅπως ἀποσείσῃ βάρβαρον ζυγόν, ἐτέρωθεν δὲ ὅπως, πληρωθεῖσα πνεύματος ζέοντος καὶ πρακτικοῦ, πα-
τάξῃ αἰσχροτέρων ζυγόν, τὸν ἀμορφον καὶ εἰδεχθῇ ὄγκον τῶν ἀκολασίῶν, τῆς ἀσυνειδήσιας καὶ τῆς φαυλότητος. Ἀλλ' ὁ Λεῖβαδάς οὐδέποτε διέλιπεν ἐλπίζων ἐπὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοὺς ἄλλους ἐνθαρρύνων, ἵνα ἔχῃσι πεποί-
θησιν ἐπὶ τὴν Πρόνοιαν. Λόγοι τοιοῦτοι ἀνδρὸς ἐγγηράσαντος εἰς τὴν ἐκλήρωσιν τοῦ καθήκοντος ἦσαν καὶ μόναι ἱκανοὶ ἵνα ἐμψυχώσῃ καὶ τοὺς μᾶλλον ἀποθεωρημένους, ὧν οὐκ ὀλίγους θὰ ἀπῆντα ὁ Λεῖβαδάς ἐν ταῖς τοῦ βίου του δυσμαῖς. Διότι ἐὰν πᾶς φιλόπατρις λυπεῖται ἐπὶ τηλικαύτῃ καχεξίᾳ τῆς πολιτείας καὶ κοινωνίας, οὐχ ἦττον ἀθυμοῦσιν ἐπ' αὐτῇ καὶ οἱ Ἑπτανήσιοι· ἐπιπόλαιος δὲ μόνον κριτῆς δύναται κα-
κοβούλως νὰ θεωρῇ τὸ ἀγνὸν τοῦτο αἶσθημα ὡς μεταμέλειαν αὐτῶν ἐπὶ τοῖς γενομένοις.

Καὶ ἀληθῶς, δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνδρες συνετοὶ ἰσχυρίζομενοι ὅτι ἐπὶ Προστασίας, ἐξαιρουμένων τῶν τρικυ-
μιῶν ἃς ἐξήγειρεν ἡ βιαία ἀρμολογία τινῶν πολιτικῆ καὶ ὁ Ῥιζοσπασισμός, ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς ἀπῆλυσεν καὶ εὐνομίας καὶ τάξεως κοινωνικῆς καὶ ἄλλων σχετικῶν ἀγαθῶν, ὅπερ τότε μεῖζονα ὑπῆρχον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ σήμερον. Ἀλλὰ τούτου τεθέντος, ὁ μακροχρόνιος ἀγὼν τοῦ Ἰονίου λαοῦ ἀναντιρρήτως ἀπέδειψε τὴν μεγαλοφροσύνην καὶ τὸν ἀκραιφνῆ πατριωτισμὸν τοῦ, ἀντὶ τῆς εὐμερείας ἐκείνης προτιμήσαντος νὰ ταλαιπωρῇται ἀνεξάρτητος μετὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦ, ἵνα ἀνανεύσῃ γλυκείας αὔρας γνησίας ἐλευθερίας, οἷα ὅμως δὲν ἀποκτάται ταχέως καὶ ἀπὸ νῦν, ἀλλ' ἐν σταθερᾷ ὑπομονῇ, συντόνῳ μετὰ τὴν καὶ ἀνεκδοτὴ ἐνεργείᾳ. Πρόσθετε ὅτι τὰ πλεῖ-
στα τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων ἦσαν ἀποτελέσματα τῆς ζωῆς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΛΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΟΝ ΑΔΕΛΦΟΤΕΛΕΣ

ἀντιθέσεως, ἥτις ὁμως δὲν ἐμελλε νὰ δικαιωνισθῇ. Ἡ ἀντιπολίτευσις τότε εὐσεβεικῶς ἐπενήργει ἐπὶ πάντων τῶν κλάδων, ἐγκρίτως περιλήψεϊσα λογικὴν καὶ νόμιμον μορφήν ὑπὸ ἡγεσίας ἐμβριθεῖς καὶ θαρραλέους. Τοιαύτη ἀντιπαλίτευσις, ἐὰν δὲν ἔτῃχεν ἰσχυρῶν ἐξωθεν ἐπικυρώσεων, παρώρμησεν ὁμως πολλοὺς φιλελευθέρους βουλευτὰς καὶ δημοσιογράφους Ἀγγλοὺς νὰ συνηγορήσωσιν ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἰανίου λαοῦ· αὐτὸς δὲ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας, ὁ εὐγενὴς Λόρδος Ρούσελ εἶπεν ἐν τέλει ὅτι: « Ἡ ἐπιθυμία τῶν Ἑπτανήσιων διὰ τὴν ἑνωσιν ἐπιτάσσει τὸν σεβασμὸν τοῦ Βρετανικοῦ ἔθνους. . . . καὶ ὅπως πραγματωθῶσιν αἱ συνέχως, εἰ καὶ μὴ κανονικῶς, ἐκφρασθεῖσαι εὐχαὶ αὐτῶν ἡ Κυβέρνησις, τῆς Α. Β. Μεγαλειότητος, διεκήρυξεν ὅτι, εἶναι διαθεσικὴ νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἑνωσιν τῆς Ἑπτανήσου. » Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχῃ τί, ὅπερ σύμβαιον ὁ Ἑπτανήσιος λαὸς δικαίως ποθεῖ καὶ ἐν τῇ ἑλλείψει τοῦ ὁποῦν διορᾷ τὴν πρωτίστην ἰσὺς πηγὴν τῆς τοῦ ἔθνους στασιμότητος, εἶναι ἀντιπολίτευσις λογικὴ καὶ πατριωτικὴ, ἀνάλογος ἐκείνης, ἥτις ἀντεστρατεύσατο νικηφόρος κατὰ τοῦ Βρετανικοῦ κολοσσοῦ, ἀντιπολίτευσις προσωνυμία εἰς τὰς περιστάσεις, συμπαγὴς καὶ ἐμφορημένη ἀρχῶν ὑγιῶν, δι' ὧν καὶ μόλις δύναται νὰ καταβληθῇ ἡ φιλαρχία καὶ ἰδιοτέλεια καὶ νὰ θεραπευθῇ ἡ ὀλεθρία ἀντίρρασις τοῦ λίαν φιλελευθέρου συντάγματος ἀπ' ἐνὸς καὶ τῆς πενιχρᾶς συγκατηρώσεως ἀπ' ἑτέρου.

Ἐὰν ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα, ὁ Λεϊβαδάς ὅστις κατέδεικεν ἀσυνήθη ἀνδοσίαν καὶ ἀρετὴν πολιτικὴν, δὲν θὰ ἀπέθανεν ἐν ἐσχάτῃ ἀθλιότητι, σπερούμενος καὶ συμπάσχων μετὰ πολυαριθμῶν οἰκογενείας. Διὸ ἔπαινος ὀφείλεται εἰς τὸν ἔξοχον ἄνδρα ὅστις μετὰ θερμότητος συνηγόρησεν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ. Τὸ σχετικὸν ἀποσπάσμα τῶν στεγογραφημένων πρακτικῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν 401 συνεδρίαν τῆς 8 Ἰαννουαρίου 1866 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κοινοβουλίου — Κύριε Πρόεδρε, Μεταξὺ ἡμῶν ὑπάρχει

εἰς ἄνθρωπος εἰς τὸ ἐσχάτον πτωχός, καὶ ἡ πτωχία τοῦ καμνίζει τιμὴν καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, διὰ τοῦτο δηλώσας τὴν ἀναγκρὺν τῶν, διότι, ἐπαναλαμβάνω, τῶ καμνίζει τιμὴν, καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁ συνάδελφός μας. Γραμμὴς Λεϊβαδά, ὁ ὁποῖος κατέστρεψε τὴν περιουσίαν τοῦ, ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως. Νομίζω ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ ὀρθόν ἡ Βουλὴ νὰ συστήσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παρουσιασθῇ ἐνὰ νόμον συντάξεως ὑπὲρ αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Λοιπὸν ἡ Βουλὴ ἀνεῖ ἀντιρρήσεις, παραδεχεται τὴν πρότασιν τοῦ Κυρίου Κοινοβουλίου.

Οἱ — Μαλίστα —

Ἀλλ' ἄφου ἤδη πρὸ ἐτῶν ἡ Βουλὴ ἀνεγνώρισε τοὺς ἀγῶνας καὶ ἐξετίμησε τὰς ἐθελουσίας τοῦ Λεϊβαδά, διὰ τὴν Κυβέρνησιν δὲν σπεύδει ἐν φρονήματι ἀνεξαρτήτως νὰ παρουσιασθῇ τὸ νομοσχέδιον, ὅπως ἀσφαλισθῇ συντάξις ἀναλογος εἰς τὴν πολυπαθὴ οἰκογένειαν αὐτοῦ, τεινόμεν ὅπως ὅποτε νὰ πιστευσωμεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνῃ εἰς τοῦτο, ἀφού ἤδη φερομένη εὐγενῶς, ἀμα μαθούσα τὸν θάνατον αὐτοῦ, διετάξε νὰ κηδευθῇ πρεπιδῶς ὁ ἄνθρωπος δαπάναις τοῦ δημοσίου.

Μόλις πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἶχε προπέμψῃ εἰς τὸν τάφον τὴν ἀγαθὴν ἐκείνην σύζυγον, ἥτις συνεδραμεν αὐτὸν μεθ' ὑπομονῆς παρ' ἅπαν τὸ πολυδάδνον στάδιον τοῦ πολυκυμάντου βίου τοῦ, καὶ κατὰ Ἰουνίον τοῦ 1876 παρεοῖδε καὶ αὐτὸς τὸ πνεῦμα εἰς τὸν Δημιουργόν ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα καὶ ἐξ ἐτῶν. Ἡ εἰδησις τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐνεποίησεν ἀλγεινὴν ἐντυπώσιν εἰς πάντας, φιλοτιμηθέντας ἵνα κηδευσῶσι τὸν νεκρὸν μετὰ λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπειας. Ἡ μὲν Κυβέρνησις παραγγέλλουσα νὰ τελεσθῇ ἐπίσημως ἡ ἐκφορά, ἐξέφραξεν εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ διὰ τοῦ Νομάρχου Κεφαλληνίας τὴν λύπην τῆς ἐπὶ τῷ συμβάντι θανάτῳ, λαοῦ δὲ πλήθος μέγα συγκίνηθη νὰ συνωδεύσῃ καὶ ἐνταριάζῃ τὸν ἄνδρα, οὗ θάνατος, πᾶσι ἀρετὰ καὶ δὲν ὑπὸ λόγῳ διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγαθὰς ἐπενεργήσας. Τὸ κείμενον περιετρίβαν ἐν τῷ ἐθνικῇ σημαίᾳ, τοῦ μεγαλοπρεποῦς δὲ φερέτρου τῆς ταινίας ἐκράτουν ἐκ τῶν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΔΑΚΕΥΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ἀρχαίων συναγωνιστῶν ἐν τῷ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγωνίᾳ τῆς Ἐπτανήσου· ὁ Μωσῆς Μομφερράτος, οἱ ἀδελφοὶ Ἰακωβά-
τος, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐπιζῶντες ἐκ τῆς χορείας τῶν ριζοσπα-
στῶν. Ἡ θρησκευτικὴ κατάνυξις καὶ ἡ βαθεῖα συγκίνησις τοῦ
πλήθους ἐδήλου ἐμφανῶς τὸν ἀνυπόκριτον σεβασμὸν καὶ τὴν
εὐγνωμοσύνην τοῦ πρὸς τὸν ἔξοχον συμπολίτην, ὃν ἐπτάκις
ἄλλοτε εἶχε πέμψῃ ἀντιπρόσωπον εἰς τὸ Ἰονικὸν καὶ Ἑλλη-
νικὸν Κοινοβούλιον, ἵνα προστατεύσῃ καὶ υπερασπίσῃ τὰ δι-
καία τοῦ, ὃν ἐπτάκις ἡ προστασία εἶχε καταδιώξῃ καὶ ὅστις
ἐργάσθη τελεσφόρως ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως τῆς οἰκίας Πατρι-
δος. Ἡ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐκδιδομένη τότε ἐφημερίς «Ὁ Φίλος
τοῦ Λαοῦ» συντάσσουμένη ὑπὸ ἀνδρὸς εὐπαιδεύτου καὶ φι-
λελευθεροῦ, ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἀφηγουμένη τὰ τῆς ἐκφορᾶς ἔγρα-
φεν ἐπὶ λέξεως ταύτης· «... Καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς τεσσαρακοῦδρας
ἔδρας διαρκεσάσης τελετῆς ταύτης, ποιούτων ἦτο τὸ αἶσθη-
μα σεβασμοῦ καὶ κατανύξεως, ὃν οὐ κατείχοντο οἱ παρα-
χολουθούντες, ὥστε, καίτοι τοῦ πλήθους ἡ συρροή ἦτο
πόσῃ μεγάλη, οὐτε ἡ ἐλαχίστη ἀταξία συνέβη, οὐδὲ μι-
κρὸς τις ψιθυρισμὸς ἤκουστο. Ὁ λαὸς τῆς Κεφαλληνίας
εἶχε προθυμοποιήθῃ νὰ καταστήσῃ τὴν κηδεῖαν τοῦ μεγά-
λου πολιτοῦ, ὅστις πρῶτος ἠγωνίσθη τὸν μέγαν τῆς ἀπ-
ελευθερώσεως αὐτοῦ ἀγῶνα, ὅσον ἔνεστι μεγαλοπρεπῆ, σο-
βαρὰν καὶ δημοτελῆ καὶ τούτου ἕνεκεν, οὐδέποτε καὶ οὐ-
δενὸς ἐν Κεφαλληνίᾳ κηδεῖα ἐγένετο μετὰ τοσαύτης τά-
ξεως καὶ λαμπρότητος. Ὅ,τι δὲ καθίστα αὐτὴν τοσοῦτον
λαμπρὰν καὶ δημοτελῆ ἦταν ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον ἐγέ-
νετο αὐθοιμήτως καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ κοινοῦ, ὅπερ οὕτω
πράττον ἐδείκνυνεν ὅτι καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς ἐξετίμα,
καὶ διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας αὐτοῦ νύγνωμονει.
Ἀλλ' ἡ μεγάλη αὕτη συρροή καὶ αἱ ἀνεργεῖαι τοῦ κοινοῦ
εἶχον καὶ ἕτερον σπουδαιότερον καὶ ἐθνικώτερον χαρακτῆρα·
ἦτον δίδοναι σιωπηρὰ τις διαμαρτυρίας καὶ ἐκείνων οἵτινες
διαδίδουσιν ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ἐπτανήσου βαρύνει φέρει τὴν

μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἔνωσιν τοῦ καὶ ὅτι μετενόησε
δὲθεν διότι εἰργάσθη καὶ ἠγωνίσθη ὑπὲρ αὐτῆς. Ὑπὸ τὴν
ἐποψὴν ταύτην ἡ κηδεῖα τοῦ Λειβαδά εἶχε καὶ χαρακτῆρα
πολιτικῆς διαδηλώσεως. Ὑπολείπεται νὰ προσθέσωμεν
ὅτι, τοιαύτη ἦτον ἡ ἐπιθυμία τοῦ κοινοῦ ὅπως παρακολου-
θήσῃ τὴν κηδεῖαν ταύτην, ὥστε πλείστοι, ἐν αἷς καὶ ὁ Νο-
μάρχης Κεφαλληνίας, συνώδευσαν τὸν νεκρὸν μέχρι τοῦ οὐχὶ
ὀλίγον ἀπέχοντος νεκροταφείου καὶ παρέμειναν μέχρι τῆς
ταφῆς. Εἰς τὸν ἀποθανόντα τρεῖς ἀπηγγέλθησαν λόγοι, δύο
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπικηδεῖοι ὑπὸ τῶν δικηγόρων Διονυσίου Ν.
Σπινέλη, καὶ τοῦ συντάκτου τῆς ἐφημερίδος ταύτης Γ.
Μουσοῦρη καὶ εἰς, ἐν τῷ νεκροταφείῳ, ἐπιτάφιος ὑπὸ τοῦ
νεαροῦ ποιητοῦ Χαραλάμπους Ἀννίνου.»

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ Κερκυριοὶ, διατρανοῦντες συνάμα
τὸ φρόνημα αὐτῶν ἐπὶ τοῖς γενομένοις, τῇ εἰσηγήσει τῆς δη-
μοτικῆς ἀρχῆς ἐποίησαν δημοτελῶς ὑπὲρ τοῦ Λειβαδά μνη-
ρόσυνον, ἐν ᾧ ὁ γνωστός Κύριος Ἰάκωβος Πολυλάς ἐξύμνησε
τὰς ἀρετὰς καὶ ἀπέδωκε τὸν προσήκοντα ἔπαινον εἰς τὸν ἄν-
δρα, ὅστις τὸ ὄνομα αὐτοῦ συνέδεσε στενῶς μετὰ τῆς ἱστορίας
τῆς Ἐπτανήσου. Ἡ ἱστορία δὲ αὕτη ἐν ἡ πρωταγωνισεῖ οὐχὶ
ἡ στρατιωτικὴ ἀλλ' ἡ πολιτικὴ ἀνδρεία καὶ τὸ ἀδάμαστον
θάρρος, οἷον ἐπεφάνη καὶ ἐν τῷ Λειβαδά, θὰ ἀποτελέσῃ ἐν
τῶν λαμπρότερων κεφαλαίων τῆς ὅλης ἱστορίας τῆς ἀναγεννω-
μένης Ἑλλάδος.

ΤΕΛΟΣ.

Ἐπὶ τινὰ τῶν ἐγγράφων, ὧν μνεῖα ἐγένετο ἐν
τοῖς ἐμπροσθεν. Ἔτερα ἐγγράφα, ἱκανὰ νὰ διαφωτίσωσι
τὸν μέλλοντα νὰ συγγραψῇ συστηματικὴν τὴν ἱστορίαν
τῆς Ἐπτανήσου ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν, θέλου-
σι δημοσιεῖσθαι σὺν τῷ χρόνῳ ἐν ἰδίῳ τεύχει. Ἐν ἐλ-
ληνικῇ γὰρ γλώσσῃ τῆς ἱστορίας ἠναγκάσθημεν καὶ ἡμεῖς νὰ
πλατύνωμεν ἐνῆχαυ τὴν βιογραφίαν τοῦ Λειβαδά.

ΙΑΚΩΒΕΛΕΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ἈΠΕΛΕΥΤΗΡΙΟΥ

που καθ' ὃν οἱ Ἑπτανήσιοι, εἴτε ἐν σωματείῳ εἴτε ἐν ἀτόμῳ, δύνανται ν' ἀναφέρονται εἰς τὴν Προστάτιδα Βασίλισσαν, δὲν διέταξε συνάμα ὅτι καὶ εἰς ἄλλην ἀρχὴν πλὴν τὴν τῆς Βασιλείας δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται τὸ ἀναφέρεσθαι, οὐδὲ ὠρίσατο, ὅτι εἰς οἰανδήποτε ἄλλην Ἀρχὴν, ἂν ἤθελον ἀναφερθῇ, ὥφειλον νὰ διαβιβάσωσι πρὸς ταύτην τὴν ἀναφορὰν τῶν διὰ τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος. Ἐντεῦθεν δὲ ἔπεται, καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς κανόνας τῆς Ἑρμηνευτικῆς τοῦ Θετικοῦ Δικαίου καὶ κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ φυσικοῦ δικαίου « ὅ,τι δὲν ἀπαγορεύεται τοῦτο ἐπιτρέπεται » ὅτι ἡδυνάμην, ἐντὸς τοῦ δικαίου καὶ τῆς νομιμότητος ἐνεργῶν, ν' ἀναφερθῶ εἰς τὸ Βρετανικὸν Κοινοβούλιον καὶ τὴν ἀναφορὰν μου ταύτην ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας νὰ καθυποβάλω εἰς αὐτό.

Ἄλλ' ἂν πρὸς στιγμὴν ἤθελε μὲν ὑποθεθῇ, ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ νόμου διετάττετο ὥστε ἡ ἐνώπιον οἰασθήποτε ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐδρευούσης Ἀρχῆς γενομένη παρ' Ἑπτανησίων Ἀναφορὰ, ὥφειλε νὰ καθυποβάλληται διὰ τῆς αὐτοῦ Ἐξοχότητος, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡθετήσαμεν τὸν διαγραφέντα τοῦτον τύπον· ἀθέτησις τοιαύτη ἦτο ποτὲ ἱκανὴ ἵνα μᾶς παραστήσῃ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἐξοχωτάτου Οὐάρδου, αὐθάδεις, ἐπιβούλους, στασιαστάς, κρυφίους συνομώτας, ἐχθροὺς τῆς τάξεως καὶ τῆς Εἰρήνης, αἰμοβόρους καὶ χαιρεκάκους, καὶ ἐνὶ λόγῳ καταχθονίους κακούργους· καθόσον μάλιστα καὶ ἂν τοιοῦτόν τι διετάττετο καὶ παρ' ἡμῶν ἡθετεῖτο, δὲν ἔπρεπε ποσῶς νὰ ὑπάσῃ τὸν Οὐάρδον Λόρδον Μ. Ἀρμυστὴν καὶ νὰ τὸν κάμῃ νὰ ἐκφέρῃ καθ' ἡμῶν τοσαύτας καὶ τηλικαύτας ὕβρεις καὶ ἀπειλάς, ἀναλογιζόμενος ὅτι πρόκειται ἀπλῶς καὶ μόνον περὶ ἀθετήσεως οὐτιδανῆς διατυπώσεως καὶ ταύτης γενομένης εἰς τόπον εἰς ὃν, ὡς κάλλιστα γνωρίζει « κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος » προπολλοῦ καταπατεῖται καὶ σαρκαστικῶς χλευάζεται ὅχι μόνον ὁ τύπος καὶ ἡ μορφή, ἀλλ' ἡ οὐσία καὶ ἡ ὑπόστασις παντὸς Θεοῦ καὶ φυσικοῦ νόμου, πάσης ἀνθρωπίνης καὶ θείας δικαιοσύνης· ἐνθα οὐκ ἰσχύει τὸ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ δίκαιον τῆς ἰσχύος· ὅπου ἡ περὶ δικαίου θεωρία τοῦ συμπολίτου του

Ἰουδαίου θεῖα παραχωρήσει, ἔσχε τὴν πλήρη καὶ τελείαν αὐτῆς ἐφαρμογὴν καὶ πραγμάτων καὶ ἄπου εἰς οὐδεμίαν ἀρχὴν ὁ πολίτης ἀπαντᾷ πίστιν καὶ ἐξασφάλισιν καθὼς καταντήσαντος τοῦ νόμου ἰσπὸς ἀράχης.

Ἐκ τῶν ἀνυποστάτων καὶ πεπλασμένων ἀγωνισθεισῶν δύο αἰτιάσεων, ἃς ἡ γόνιμος καὶ λεπτὴ περὶ τὰ τοιαῦτα φαντασία τοῦ ἐξοχωτάτου Ἀρμυστοῦ ἡδυνήθη νὰ πλαστοουργήσῃ καὶ καταδείξῃ ὡς δῆθεν ὑπαρχούσας εἰς τὴν πρὸς τὸ Βρετανικὸν κοινοβούλιον ἀναφορὰν μου, ἐξάγει οὗτος καὶ τὸ λογικὸν καὶ ἄξιον τῇ ἀληθείᾳ τῶν αἰτιάσεων τούτων συμπέρασμα, ὅτι αὕτη καὶ τὸ περιεχόμενόν της εἶναι ὁ ἐναρκτήριοις κρίκος καὶ τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων ἐπιβούλων Ἀρχῶν, καὶ συνομωτικῶν πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως σχεδίων. Ἐκ τοῦ συμπεράσματος δὲ πούτου λαμβάνει τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅπως ἀπειλήσῃ ἐμὲ τὸν υἱόν μου Θρασύβουλον καὶ τὸν διαληφθέντα Β. Πανᾶν, ὅτι κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁ Τοποτηρητῆς Κεφαλληνίας ἔχει τὴν πληρεξουσιότητα μόνις τι βίαιον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως συμβῇ, νὰ μᾶς συλλάβῃ περιορίζων τὴν προσωπικὴν μᾶς ἐλευθερίαν καὶ μὲ πρῶτην δοθησαμένην εὐκαιρίαν νὰ μᾶς ἐκφενδονίσῃ εἰς Ἀντικίθυρα, ἅτινα ἡ Προστασία ἐξελέξατο πρὸς δόξαν τῆς ὡς τόπον μαρτυρίου τῶν τιμῶν καὶ ἐναρέτων Ἑπτανησίων, καὶ ὅπου, μάρτυρες τῆς πατρίδος μας καὶ αἰχμάλωτοι τῆς Προστασίας, ἡθέλωμεν μένη καθ' ὅλον τὸ διάστημα καθ' ὃ ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης ἤθελεν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν αὐτῆς Μεγαλειότητα ἐν Ἑπτανήσῳ.

Ὅποιοι ἐμπαιδὲς καὶ πρωτοφανῆς παραλογισμός!

Ὅποια ἀνήκουστος καὶ ἀναιδὲς τόλμη! Ὅποια καταστροφή καὶ κωδωνία καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἐναργεστέρως πραγματικότητος καὶ ἀληθείας! Πῶς ἦτο ποτὲ δυνατὸν τοῦς Ἀρμυστοῦ ἀπαθῆς καὶ ἀπληλαχμένος προμελετηθείσης σχευώματι, οὕτως νὰ παραδεχθῇ καὶ ἐπισήμως βεβαιώσῃ, ὡς τοῦτο ἐπράξεν ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης Οὐάρδος, ἀλλ' οὐδὲ καὶ νὰ ὑποπτεύσῃ καὶ ὑποθέσῃ, ὅτι εἰς ἀναφορὰν ἀπευθυνθεῖσαν εἰς τὴν

σοβαρωτέραν τοῦ ἔθνους του ἐξουσίαν, ἠδύναντο νὰ ἐμπεριέ-
χωνται αὐθάδεια, ἐπιβουλὴ καὶ ἐπαναστατικὰ σχέδια ;
Τίς ἄλλος ἐκτὸς τῆς αὐτοῦ ἐξουχότητος, μὴ ἐξ ἄγενοῦς ἐκδι-
κῆσεως σκοτιζόμενος καὶ ἐκ φρικαλέου σκοποῦ παροτρυνόμε-
νος ἠδύνατό ποτε ἀποτολμῶν καὶ αὐθαδιάζων ν' ἀποκαλέσῃ
καὶ κηρύξῃ ὅτι ἐμπεριέχονται ἀρχαὶ καταστρεπτικαί, καὶ
σκοποὶ κρύφιοι καὶ καταχθόνιοι κατὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς Κυ-
βερνήσεως ἐν ἀναφορᾷ ἥτις ἀναφανδὸν διεντηγύθη, καὶ ἥτις
διὰ τοῦ δημοσιωτέρου καὶ ἐπιστημοτέρου τρόπου καθυπεβλήθη
εἰς ἀρχὴν, ἥτις πρὸς ἐπίτευξιν τοιούτων ἀρχῶν καὶ σκοπῶν
ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐν παντελῇ ἀγνοία ;

Τίς ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ Λόρδου Οὐάρδου ἔχων τὴν ἀναφορὰν
ὑπὲρ ἅψιν του καὶ μὴ τεκταίνων ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ παραβύ-
στω ἀποτρόπαιόν τι καὶ στυγερόν σχέδιον, ἡμπόρει νὰ δια-
στρέψῃ καὶ νοθεύσῃ τὸ ἐναργὲς αὐτῆς κείμενον, ὅπως ἐκ τοι-
αύτης διαστροφῆς καὶ νοθεύσεως πλάσῃ τὴν πρώτην ἀφορμὴν
τοῦ παρ' αὐτοῦ τεκταινομένου ἐνόχου σχεδίου ; ἐκτὸς ἂν ὑπό-
θεσίς τις, ὅτι ἡ δημοσιότης τῆς ἀναφορᾶς ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡ ἀφ'
ἐτέρου ἐν αὐτῇ μνηεὶα τοῦ ἱστορικῆν ὑπαρξίν λαβόντος ψηφί-
σματος τῆς ἐνάτης βουλῆς περὶ παύσεως τῆς Προστασίας
καὶ Ἑνώσεως τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, καὶ
ἡ σύντομος καὶ κεφαλαιώδης ἐκθεσις τῶν πασιγνώστων κα-
ταπίεσεων καὶ βιαιοπραγιῶν ἄστinas ἐπὶ τῆς Ἀρμοστείας του
ὑπέφερε καὶ ὑποφέρει ὁ δυστυχὴς Ἑπτανησιακὸς λαὸς, ἠρέλι-
σαν τόσῳ τὴν χολὴν τοῦ Λόρδου καὶ ἐκέντησαν οὕτω βαθεῶς
τὸ τῆς ἐκδικήσεώς του αἶσθημα, ὥστε σκοτισθέντος τοῦ νοῦς
του καὶ ἀπολεσθεσίσης τῆς πολιτικῆς του συνέσεως, λησμονεῖ
μὲν ὅτι καὶ αὐτὸς ἀκόμῃ ὁ ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν Ὑπουργὸς τῆς
Α. Μ. τῆς Προστάτιδος Βασιλίσσης Κύριος Τ. Ρούσσελ ἀπεφύ-
νατο δημοσίως ὅτι ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς ἔχει τὸ δικαίωμα
τοῦ νὰ ἐκφράζῃται περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως ἢ παύσεως τῆς
Προστασίας, βλέπει δὲ ἐν τῇ ἀπλῇ ἐξιστορήσει τῶν πραγμά-
τικῶν καὶ παρεληλυθότων γεγονότων τὴν ὑπαρξίν ἐνόχου καὶ
κακούργου σχεδίου καὶ θεωρεῖ τὴν εἰλικρινῆ ἐκθεσιν τῆς ἱστορίας

τῆς τῆς Κυβερνήσεώς του ὡς ἐπιβουλὴν καὶ συνωμοσίαν
κατὰ τῆς ἀθωότητος τῆς τάξεως καὶ τοῦ δικαίου.

Τίς ἄλλος, πλὴν τοῦ Λόρδου Οὐάρδου, ἀνώτατος ἀρχὸν ἐκ-
τελεστικῆς ἐξουσίας κράτους ὦν « λαμβάνει πληροφορίας περὶ
τελέσεως ἀποπειρῶν, περὶ ὀρκομοσιῶν κατὰ τῆς τάξεως καὶ
τῆς εἰρήνης, καὶ περὶ ἐμψυχώσεως ἐχθρικοῦ πνεύματος καὶ βι-
αιοπραγιῶν κατὰ τῆς Κυβερνήσεώς του, » καὶ δὲν θέτει ἐν τῷ
ἅμα εἰς ἐνέργειαν τὴν ἀνακριτικὴν ἀρχὴν, ὅπως ἀνακαλύψῃ
τοὺς ἐνόχους καὶ σώσῃ τὴν τάξιν καὶ τὸ κράτος, ἀλλ' ἐπαρ-
κεῖται μόνον μὲ τὸ νὰ διακοινώσῃ ἀπειλητικῶς τὴν ἀνακά-
λυψιν του ταύτην εἰς δύο καὶ μόνους εἰρηνικοὺς πολίτας
ἐγνωσμένης τιμιότητος καὶ ὁμολογουμένης ἀκεραιότητος, ἀρ-
χηγούς πολυπροσώπων οἰκογενειῶν, εὐυπολήπτους καὶ εὐκα-
ταστάτους ; τίς ἄνθρωπος καὶ μὲ μόνον τὸν κοινὸν νοῦν προ-
κισμένος, ὡς ἐκ τῆς συντόμου ἀλλ' ἀληθοῦς ἀναλύσεως καὶ
ἀνασκευῆς, ἦντινα εἰς τὴν καθ' ἡμῶν, καὶ τῆς πατρίδος μας
πεπλασμένην καὶ ἐπίβουλὸν κοινοποίησιν τοῦ Λόρδου Ἀρμο-
στοῦ ἐκάμωμεν, δὲν ἀνευρίσκει τὸ καταχθόνιον πνεῦμα ὅπερ
ἐν αὐτῇ ἐμφωλεύει καὶ τὸν ἀποτρόπαιον σκοπὸν, ὅντινα δι'
αὐτῆς ὁ Λόρδος θηρεύει ; τίς, καὶ πόρρωθεν γνωρίζων τὰ ἐν
Ἑπτανήσῳ ἄθλα τῆς Προστασίας, δὲν βλέπει ἐνάργως, ὅτι
καὶ ἤδη τεκταίνεται νέα διαδραμάτισις τῶν ἀσπλάγγων καὶ
πλαστῶν ἐνοχοποιήσεων τῶν 1821, τῶν μισορθοδόξων σχε-
δίων τοῦ 1840, καὶ τῶν καταχθονίων σκευωριῶν τοῦ 1843,
ὅπως ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀδίκως κατατρεχθῇ μέχρι ἐξοντώσεως
πᾶς ὅστις, ὡς ἐκ τῆς ἐθνικῆς καὶ τιμίας διαγωγῆς του, εἶναι
κάρφος τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς Προστασίας ἀφ' ἐτέρου δὲ ὁ τῆς
Ἑπτανήσου πρᾶος, εὐάγωγος καὶ Ἑλληνικώτατος λαὸς συκο-
φαντηθῇ, κατὰ τὰς ἐνεστῶσας σοβαρὰς καὶ χρησιμοδοτούμενας
τῆς ἀνατολῆς ἐποχάς, ὡς κακούργος, βίαιος, δυσκυβέρνητος
καὶ ἐπιβουλῆς καὶ ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως ;
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΜΟΥ
σχεδὸν υποκρύπτει ἢ καθ' ἡμῶν κοινοποίησίς σας, καὶ μὲ τὰ
συνήθη τοῦ σκότους καὶ τῆς διαφθορᾶς μέσα προσπαθεῖ ἡ

ἰσχύς καὶ ἡ ἐξουσία σας νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν κατὰ τῆς ἀτυχούς καὶ ἀναξιοπασχούσης πατρίδος μου, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐξελέξω ἐμὲ πρῶτον διὰ νὰ μὲ ἀπειλήσῃς ὡς ἄνθρωπον, ὅντινα πολλάκις διὰ μόνον τὰ ἐθνικά μου αἰσθήματα ἢ ὑποθαλασπυμένη ὑπὸ τῆς προστασίας σπείρα ἐπεβουλεύθῃ καὶ ἐπροσπάθῃς συκοφαντικῶς νὰ μὲ ἐμπλέξῃ εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τοῦ μάρτυρος τῆς ἐθνικότητος τοῦ λαοῦ τῆς πατρίδος μου ἐσκευώρῃς πλακτάντας, ἀλλ' ἐκ τῶν ὁποίων σκευωρημάτων τῆς ἀσίπτοε διηλθον καθαρὸς καὶ ἀμύλυντος ὡς εἰ χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ, ἀναλαμφάσῃς διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων τῆς πρὸς στιγμὴν παρὰ τῶν πεπλασμένων κατηγοριῶν προσβολῆ-θείσης ἀθωότητός μου.

Πρὸς ματαίωσιν λοιπὸν τοῦ τεκταινομένου τούτου σχεδίου σας, καὶ πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἀπεφάσισα νὰ ἐγκαταλείψω ὅτι τιμωρῆστέρον δι' ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον, αὐτὴν τὴν φιλότατν μου Πατρίδα, οὐχὶ φοβηθεὶς διὰ τὴν ἀδικον τυχὸν καταστροφὴν μου, ἀλλ' ὅπως μὴ ἡ παρουσία μου διευκολύνῃ τὰ στυγερά μηχανορραφήματά σας, καὶ βλάβῃ τὸν ὁποῖον ἔχει ὡς ἀντικείμενον τῶν καταχρονίων καὶ ἀδίκων προσβολῶν τῆς ἀγαπητόν μου λαὸν τῆς Ἑπτανήσου, νὰ ζητήσω δὲ παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς σας τὸ διαβατήριόν μου καὶ νὰ ριφθῶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐλευθέρως καὶ φιλοστόργου μητρός μου, ἵνα διὰ τῆς φωνῆς τῆς παραδώσω εἰς τὴν δημοσιότητα καὶ εἰς τὸ φανερόν καὶ ἀδέκαστον τῆς ἱστορίας κριτήριον καὶ ταύτην ἀκούῃ τὴν κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀθωότητος τεκταινομένην ἀνοσιουργίαν σας.

Διαμαρτύρομαι ὅθεν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κατὰ τῆς ἀνηκούστου ταύτης ἐπιβουλῆς καὶ ἀδικίας, ἣντινα ἡ ἰσχύς καὶ ἡ αὐθαρισία τῆς Υ. ἐσχόρητος ἐπὶ νῆς καὶ μοι, καὶ κατὰ τῶν προμελετηθεισῶν καὶ πεπλασμένων ἐνοχοποιήσεων, ἄστινας διὰ τῆς ἀπὸ 30 Μαρτίου ε. ε. κοινοποιήσεώς της, ἀναγὰς καὶ ἐν-στόλως ἀπέδωκέ μοι. Προλέγων καὶ κερύτων ἀπὸ τοῦδε διὰ τοῦ δημοσιωτέρου τρόπου ὅτι πάντα ταῦτα ἐσκευώρῃς (ἴσως δὲ καὶ εἰς ἐνέργειαν θέσῃ) διὰ νὰ ἐξοντώσῃ ὅσους τιμίους καὶ

ἐθνικῶς ἀνδράς δὲν ἡδυνήθη μέχρι τοῦδε διὰ τῆς ὑψηλῆς Ἀστυνομίας νὰ ζωγήσῃ, καὶ διὰ νὰ ἐνοχοποιήσῃ καὶ καταδείξῃ, σήμερον ὅτε ἡ ἀνατολὴ ἀποτελεσματικώτερον παρ' ἄλλοτε ποτε κινεῖται εἰς τὰ ὅμματα τοῦ μεγάλου καὶ ἐξω κόσμου, κακοῦργον, δυσκυβερνήτην, ἀνάξιον ἐλευθεριῶν καὶ ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως, τὸν πρᾶον, ἠθικόν, εὐάγων καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ φέροντα βαθέως, καὶ ἀνεξάλειπτως ἐρρίζωμένον τὸ αἶσθημα τῆς τάξεως, τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τοῦ ἐθνισμοῦ του, λαὸν τῆς Πατρίδος μου.

Τῇ 8 Ἀπριλίου 1853 Ἀθήνησιν.

Ὁ διαμαρτυρούμενος

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΔΕΙΒΑΛΑΣ.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΟΝ

ΒΑΣΙΛΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ.

Μεγαλειότατε!

Πολλάκις ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῶ ὡς πληρεξούσιος καὶ ὡς Βουλευτὴς ἐνώπιον τῆς Υ. Μ. ἵνα προσφέρω τὰ σεβάσματά μου. Καίτοι δὲ δὲν ἔτυχον τῆς εὐνοίας ἐκείνης, ἣν δικαίως παρὰ τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων περιέμενον· οὐχ ἤ-τον ἀναχωρῶν ἤδη διὰ τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα Κεφα-ληνίαν, ἵνα ἐκθεθῶ εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, εἰς ὃν, πέπει-σμαι, ὅτι οἱ συμπολιταί μου θὰ μὲ τιμῇσιν καὶ διὰ τὴν ἐβδόμην ταύτην φοράν μὲ τὸ τοῦ Βουλευτοῦ ἀξίωμα, ἐκρίνας ὅτι ἐκπληρῶ ἱερὸν καθήκον νὰ σας προσφέρω καὶ αὐθις, ὡς ἐκ τῶν πρώτων τῆς Ἑπτανήσου, τὰ εἰλικρινῆ σε-ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΒΕΛΩΡΟΝΤΙ, φρονῶ, ὅτι τὸ νὰ μὴ ἔτυχον τῆς Βα-ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΜΟΤΡΙΟΥ, μίτης εὐνοίας σας, τοῦτα προήλθεν ἐξ ἐσφαλμένων καὶ κακο-βούλων πληροφοριῶν τὰς ἐποίας, δὲν ἀμφιβάλλω, ἐκ κακοβού-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΒΕΛΩΡΟΝΤΙ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΜΟΤΡΙΟΥ

λων ἐλάβετε. Ἀλλὰ, Μεγαλειότατε, οἱ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν πατριωτικοὶ καὶ ἐνάρετοι ἀγῶνές μου, τὸ ἐναντίον τῶν πληροφοριῶν σας ἀποδεικνύοντες, καταδεικνύουσι συνάμα τοὺς πληροφορήσαντας ὑμᾶς ψεύστας καὶ συκοφάντας. Οἱ ἀγῶνές μου οὗτοι Μεγαλειότατε, δὲν εἶναι λόγοι κενοὶ, ἀλλ' εἶναι πραγματικά ἔργα, καὶ ἱστορικά γεγονότα, ἐξ ὧν γέμουσι τὰ ἀρχεῖα τῆς τότε Ἑπτανησιακῆς Ἐπικρατείας, ἐκ τῶν ὁποίων καταφαίνεται τρανῶς, καὶ ὁ ἐνθερμος ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ μεγαλείου ζήλος μου, καὶ ἡ ἀγάπη μου ὑπὲρ τοῦ Συνταγματικοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος. Τὰ δὲ ἐθνικά μου ταῦτα ἔργα, ἅτινα ἀπέκτησαν ἀπαράγραπτα δικαιώματα ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Ἑλλήνων, συνωδεδύθησαν Μεγαλειότατε, μὲ τεσσαράκοντα ἐτῶν φυλακίσεις, ἐξορίας, καταδιωγμούς, καταστροφὴν κολοσσιαίας περιουσίας, καὶ ἀπώλειαν ἐναρέτου, ἀδυνάτου καὶ διακεκριμένης οἰκογενείας, ἅτινα ἐπροτίμησα, ἀντὶ τῶν πλουσιῶν δώρων καὶ τιμῶν τὰς ὁποίας πολλάκις ἡ Ἀγγλικὴ προστασία μοὶ προσέφερεν, ὅπως ἴδω, Μεγαλειότατε, οὐχὶ τὴν Ἐπτανήσον μόνον ἠνωμένην μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν ὀλομέλειαν ἀποκαταστημένην εἰς συνταγματικὴν πολιτείαν, καὶ ἥτις δὲν θὰ παρέλθῃ, πέπεισμαι, πολὺς χρόνος ν' ἀποκατασταθῇ, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τῆς ἐνώσεως τῆς Ἐπτανήσου, ἀπηλλᾶγχῃ ἡ Ἑλλὰς ἰσχυρὰς καὶ ἐχθρὰς γείτονας, τῆς Ἀγγλίας, ἠνεώχθησαν αἱ πρὸς τὴν Ἱππειρον καὶ τὴν Κρήτην ὁδοὶ, καὶ ἡσφαλίσθῃ ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Ἑλλάδος ἐξ ἐχθρῶν ἐπιδρομῶν. Καὶ τὰς ιδέας ταύτας δὲν ἐγκατέλειψα, ἀλλ' ἐξακολουθῶ εἰσέτι νὰ ἐνεργῶ, Μεγαλειότατε, ἵνα κατὰ τὰ γηρατεῖά μου ἴδω καὶ τὸ ὅλον τῶν ιδεῶν μου πραγματοποιούμενον.

Ἀλλ' ἀπερχόμενος, Μεγαλειότατε, εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πατρίδα, μὲ πικρίαν τῆς καρδίας μου ἔλεγε, ὅτι ἀναχωρῶ ἐκ τῆς πρωτεύουσας, εἰς πολὺ δεινότεραν θέσιν ἢ ἐξ ἧς ἐξῆλθον ἐκ τῶν κατασπαρρακτικῶν ὀνύγων τῆς Ἀγγλοφίλου προστασίας, διότι ἀπὸ τῆς ἐνώσεως καὶ ἐντεῦθεν αἱ διάφοροι Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις, ὅχι μόνον δὲν ἔλαβον φροντίδα νὰ

θεραπεύσωσι τὴν θέσιν μου ταύτην, ἀλλ' οὔτε καὶ σημείων ἔδωσαν εὐγνωμοσύνης καὶ περιθάλψεως. Τοῦναντίον, Μεγαλειότατε, μᾶλλον μ' ἐκαταφρόνησαν καὶ προσεπάθησαν νὰ ταπεινώσωσι τὰ γενναῖα, μεγάλα καὶ πατριωτικά μου αἰσθήματα, καὶ ἐγκατέλειψαν πολυάριθμον καὶ διακεκριμένην οἰκογένειαν τῆς Ἐπτανήσου, συνισταμένην ἐκ πέντε τέκνων θηλέων ἀγάμων καὶ τεσσάρων ἀρρένων, εἰς τὴν κινδυνώδη ἐκείνην θέσιν ἣν σὰς ἀπεκονίζει ἡ ὧδε ἐσώκλειστος ἀθῶα ἐπιστολὴ τῆς συζύγου μου, ἧς τινος τὸ πρωτότυπον εὑρεῖται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου μὲ ἀναφοράν.

Τὰ δῶρα, Μεγαλειότατε, ἅτινα μοὶ προσέφερεν ἡ γενναίτης τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι πάντε μόνον μνηῶν εὐτελές ἐκ 200 δραχμῶν κατὰ μῆνα βοήθημα διὰ Β. διαταγμάτων, τὸ ὅποιον ὑπεχρεώθην νὰ δεχθῶ προσωρινῶς, ἕνεκα τῆς κινδυνώδους θέσεως τῆς οἰκογενείας μου, προφασίζομένη ὅτι θέλει ὑποβάλλῃ ἐν τῇ Βουλῇ νομοσχέδιον περὶ μιᾶς ἀναλόγου τῶν θυσιῶν μου καὶ τῆς οἰκογενείας μου συντάξεως, ἡ ὁποία ὅμως ὡς ἐκ τῆς ἀπελθούσης διαλύσεως ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐματαιώθη.

Σὰς καθυποβάλλω δὲ Μεγαλειότατε, τὴν σύντομον ταύτην ἀληθῆ πολιτικὴν ἱστορίαν μου, ἵνα λαμβάνων γνώσιν αὐτῆς, λάβητε καὶ τὴν δέουσαν πρόνοιαν πρὸς δικαίωσιν τῆς ἀρετῆς, τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν ἔργων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1868.

Εὐπειθέστατος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

INSTITUT D'AFRIQUE

PARIS, le 10 Mars 1862.

Presidents: Excellence,

Le duc de VALENTINOIS.

Le prince de ROHAN-SOUBISE.

Le prince SOUTZO.

Le comte PARSEN grand d'Espagne

L'Institut d'Afrique fondé pour

l'abolition de la traite et de l'Escla-

vage de nos frères Africains, serait

très flatté de vous compter au

nombre de ses « Présidents d'Hon-

neur ».

Esprit éclairé et généreux vous

comprendrez cette glorieuse tâche

de l'Europe Chrétienne et vous aime-

rez à vous y associer.

C'est dans ce Sentiment que J'ai

l'honneur d'être Excellence votre

très humble et béissant Serviteur,

No. 2009.

Au Nom du Conseil

Le Secrétaire Général

HIPPOLYTE DE SAINS

ANTHOISE.

Son Excellence

M. le Président

GERASIMOS A. LIVADAS

(à Corfou Hes Ioniennes).

Τοῦ Λειβασὰ ἀπαντήσαντος προσηκόντως τῇ 2 Ἀπριλίου
1862, τὸ Συμβούλιον τοῦ μεγάλου Καθιδρύματος συνόδευσεν
τὸ ἀνῆλθον δίπλωμα μετὰ τῆς κάτωθι ἐπιστολῆς.

Παρίσιον τῇ 28 Ἀπριλίου 1862.

Ἐξοχώτατε

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς διαβιβάσω τὸ ὑμέτερον δίπλω-
μα Ἐπιτίμου Προέδρου τοῦ Institut d'Afrique, καὶ νὰ εὐ-
χαριστήσω ὑμᾶς, ἐν ὀνόματι τοῦ Συμβουλίου, διὰ τὰς ἀλη-
θῶς εὐγενεῖς καὶ συμπαθητικὰς ἐκφράσεις τῆς ἀπὸ 2 ἰσταμέ-
νου ἐπιστολῆς σας. Ἐπιτραπήτω μοι νὰ διακοινώσω ὑμῖν, ἐν
ὀνόματι τοῦ τε Προέδρου καὶ τοῦ ρηθέντος Συμβουλίου, ὅτι
θέλωμεν πάντοτε θεωρεῖν τὴν μεγάλην νὰ ἀριθμῶμεν ὑμᾶς,
ἐφεξῆς, ἐν τῇ ἀριθμῷ τῶν ἐκλεκτῶν διανοιῶν καὶ τῶν γενναί-
ων πνευμάτων, ἅπερ συνεταίρισθησαν μεθ' ἡμῶν εἰς ἔργον δι-
καιοσύνης καὶ ἀναγεννήσεως. Τῇ βοήθειᾳ τῶν φίλων τῆς ἀν-
θρωπότητος ὁ πολιτισμὸς τῆς Ἀφρικῆς θὰ θριαμβεύσῃ κατὰ
τῶν κακῶν τῆς δουλείας, ἥτις ἀπ' αἰῶνων περιβάλλει αὐτὴν
διὰ νεκρωσίου πέπλου.

Εἴθε τῆς ἐλευθερίας αἱ εὐεργετικαὶ ἀκτῖνες νὰ διαλάμψωσιν
καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ὑμῶν Πατρίδος! Τοιαύτη ἡ εὐχή μεθ' ἧς
ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἤμαι.

Τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος

ταπεινὸς θεράπων

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

ΙΠΠΟΛΙΤΟΣ ΔΕ ΣΑΙΝΤ-ΑΝΤΟΑΝ.

Ἰακωβατεῖος
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΠΛΗΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΓΕΟΥΡΙΟΥ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΝ ΛΕΙΒΑΣΑ.

Εἰς Κέρκυραν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	5	στίχ.	28	ἀντι	γραφ.
				μάστιγξ	μάστιξ
»	15	»	34	ἱκανοποιεῖτο	ἱκανοποιεῖτο.
»	20	»	5—6	στασιατικὸν	στασιαστικὸν
»	28	»	13	διεξαγάγοντο	διεξαγαγόντος.
»	34	»	20	ἀφρωσιωμένος	ἀφρωσιωμένος.
»	35	»	25	ἀπαραδείγματος	ἀπαραδειγμάτις.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΡΟΝ Π. ΠΑΤΕΡΟΝ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΟ ΜΕΘΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΟ ΜΕΘΥΡΙΟΥ

A1.52.48.0029